

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
SEPTEMBER 7

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
ST PETERSBURG, FL
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

«LAIKS» IS PUBLISHED SINCE 1949 // «LAIKS» IZNĀK NO 1949. GADA

Published 48 times per year except the first week in January, the first week of May, the last week in June, the last week in December

Published weekly by: Latvian Newspaper «Laiks», Inc., 6145 SUN BLVD Apt. 203, ST PETERSBURG, FL 33715

POSTMASTER: Send address change to: «Laiks», 50 Sternberger Ave Unit 5, Long Branch, NJ 07740

E-mail: LaiksDSR@aol.com

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXX Nr. 33 (5922)

2019. gada 7. septembris – 13. septembris

Latvijas Nacionālā bibliotēka svin simt gadu jubileju

Latvijas
Nacionālā
bibliotēka
simts

Latvijas Nacionālā bibliotēka (LNB) ir tikai vienu gadu jaunāka par mūsu valsti, tā dibināta 1919. gada 29. augustā kā Latvijas Valsts bibliotēka. Kopš neatkarības atjaunošanas 1991. gadā tā nes Latvijas Nacionālās bibliotēkas vārdu. Savukārt kopš 2014. gada bibliotēka atrodas pasaulslavenā arhitekta Gunara Birkerta projektētā ēkā Pārdaugavā, Mūkusalas ielā 3. Tā ir viena no visnozīmīgākajām Latvijas kultūras būvēm 21. gadsimtā un jau tapšanas laikā sava ārējā veidola un iekšējā satura dēļ ieguvusi apzīmējumu Gaismas pils.

Latvijas Nacionālās biblio-

tēkas 100 gadu svinības notika 31. augustā, kad visas dienas garumā Gaismas pili norisinājās vairāk nekā simt dažādu notikumu – izstādes, koncerti, tikšanās. Lasītāji, kas kuplā pulkā plūda uz bibliotēku, varēja ekskursijas vadītāju pavadībā izstaigāt visus ēkas stāvus un ielūkoties arī ikdienā nepieejamās telpās; bija iespējams novērtēt atjauninātā Bērnu literatūras centra iekārtojumu vai dāvināt Tautas grāmatu plauktam savu īpašo grāmatu.

Daudzveidīgajam izstāžu piedāvājumam pievienojās jaunā ekspozīcija „Neredzamā bibliotēka”, kas veltīta 14 vēsturiskajām kolekcijām, kuŗas veidojušas bibliotēkas krājuma pamatu. Šajā izstādē īstenots nolūks izcelt to krājuma daļu, kas ir bibliotēkas sākotne un kas sniedzas daudz tālākā pagātnē par bibliotēkas dibināšanu. Te iespējams „pavieso-

ties” 18. – 19. gadsimta sabiedrisko un privāto bibliotēku rekonstrukcijās, atklājot šo kolekciju unikālītāti un tos cilvēkus, kas tās veidojuši.

Izstādes „Neredzamā bibliotēka” atklāšanā piedalījās arī Valsts prezidents Egils Levits. Viņš teica: „Mūsu Gaismas pils ir kļuvusi par redzamu un atpazīstamu simbolu latviešu tautas dzīvesziņai, latviešu tautas kārei pēc zinībām un tieksmei pēc attīstības. Īpaši nozīmīgi tas ir tagad, bibliotēkas simtgades gadā, kas iezīmē pamatīgumu, iezīmē nopietnību un spēju pastāvēt, izdzīvot un mainīties līdz laikam. Tādēļ likumsakarīgi, ka simtgades svinību dienas priekšvakarā mēs vērsām skatienu uz saknēm, uz pirmsākumiem, arī uz mūsu Latvijas Nacionālās bibliotēkas pirmsākumiem. Mūsu valsts balstās mūsu nācijā, savukārt mūsu nācija balstās

mūsu kultūrā un valodā. Latvijas Nacionālā bibliotēka ir mūsu kultūras simbols. Tā padara redzamu mūsu kultūras dziļumu, mūsu kultūras bagātību un padara katram iespējamu ar to iepazīties. Paldies Latvijas Nacionālajai bibliotēkai par to, ko tā simt gadu ir darījusi mūsu nācijas labā un mūsu valsts labā!”

Bibliotēkas jubileju apmeklējuši vairāki tūkstoši dažādu paaudžu cilvēki. Bet Saeimas priekšsēde Ināra Mūrniece, sveicot Nacionālās bibliotēkas darbiniekus un viesus, apliecināja:

„LNB nav tikai grāmatu krātuve un iespieddarbu glabātava, bet arī ideju radītāja un mūsu nākotnes veidotāja. (..) Gaismas pils ir mūsu tautas ideālu simbols. Tas atspoguļo mūsu ētiskās un estētiskās vērtības, valstiskumu, ilgtspēju un garīgo brīvību.”

Apskatot izstādi „Neredzamās bibliotēkas”, Valsts prezidents Egils Levits sarunā ar LNB direktoru Andri Vilku

Valodas stūrītis
2. lpp.

Katskiļu vasarai
izskanot
3. lpp.

Numura intervijā
Ivars Švānfelds
6. lpp.

Pola Goubla
polītiskie
komentāri
7. lpp.

Viesturs Zariņš
par latviešiem
Kanadā
8. lpp.

Latvija
dienu ritējumā
9. un 10. lpp.

Laika sports
15. lpp.

Latvian newspaper

LAIKSFrequency: WKLY EXC 1ST WK - JAN, 1ST WK - MAY,
LAST WK - JUN; LAST WK - DEC**Latviešu nedēļas laikraksts**Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Abonēšanas maksa ASV dolaros:
4 mēn. US \$ 64.00; 3 mēn. US \$ 50.00.Redakcija Rīgā, Ģertrūdes ielā 27, Rīga, LV-1011, Latvija.
Tālr.: +371 67326761, fakss: +371 67326784
e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.usRedaktore: Ligita Kovtuna
mob. tālr.: +371 29439423. e-pasts: ligita@laiks.us**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti LATVIJĀ, maksājumi notiek EURO.**Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.Laikrakstā iespiestajos, ar autora vārdu vai inīciāļiem
parakstītajos rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli
par pašu jautājumu var arī nesaskanēt.
Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklamdevējs.Sarīkojumu un dievkalpojumu ziņas sūtīt Inesei Zaķis
e-pasts: rigaven@aol.com**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti ASV, maksājumi notiek ASV dolaros.**Sēru sludinājumus un adrešu maiņas sūtiet pēc adreses
50 Sternberger Ave Unit 5, Long Branch, NJ 07740
e-pasts: LaiksDSR@aol.comJa vēlaties saņemt vairāk informācijas par avīzi,
lūdzu, zvaniet LAIKA ASV tālr.: 727 385-4256**VALODAS STŪRĪTIS****Kā ir pareizi?**Mūsu lasītāja jautā: „Vai pareizi
jāraksta *plūs* – ar garumzīmi?
Izrunājam taču *plus* – īsi?”Ieskatīsimies mūsu „rokasgrā-
matā” ALAs 1993. gadā izdotajā
Valerijas Bērziņas-Baltiņas unJāņa Bičola sastādītajā „Latviešu
valodas vārdnīcā”. 611. lpp. rak-
stīts *plūs*, nelok. mat. – vairāk,
pieskaitīšana: *viens plūs viens ir
divi*; ar *plūs* norāda, ka tempe-
rātūra ir virs nulles; *plūss, plūsa*zīme +. *Vai ieliki plūsus starp
saskaitāmām zīmēm?*Šis vārdnīcas pamatā ir pirms-
kaņa laikā izdotā „Latviešu pa-
reizrakstības vārdnīca”, ko redi-
ģējis un arī korrektūru lasījis
Jānis Endzelīns. Vēl 2004. gadā
„Jumavas” izdotajā „Latviešu va-
lodas pareizrakstības vārdnīcā”
lietota „īsā” forma – *plus, pluss*.
Laiks un *Brīvā Latvija* turpina
lietot t.s. Endzelīna pareizrakstību.
Red.**LAIKA kalendārs
2020
ceļā pie Jums!**LAIKA MAKSĻAS KALENDARS
DIVPADSMIT LATVIJAS PĒRLES**LASĪTĀJA
BALSS****Par diasporas
presi ir jārūnā**Zīmīgs virsraksts Ligitas Kov-
tunas intervijai ar Imantu Pa-
rādnieku – „Vai no SIF katla tiks
arī mums?” (*Laiks* nr. 30.). Jau
pašā tās sākumā var nojaust, ka
kaut ko pārsteidzoši pozitīvu
nevaram sagaidīt. Pie krūtīm
sitam un nožēlojam, ka šogad
diasporas presei nekāds atbalsts
no valsts netika piešķirts, lai
gan tika apgalvots, ka tas ir
„nepieņemami”. Pasakot to, uz-
reiz jūtamies labāk un paliek
„vieglāk ap sirdi”? Visam kam
pietiek līdzekļu, pat nauda pa-
liek pāri, bet ne diasporas lat-
viešu presei! Runājam gudri,
pat pārgudri, runājam netieši,
krustām šķērsām un izvairīgi,
bet noteikta nākotnes skatījuma
kā nav, tā nav. Un par risinošu
rīcību nav ko runāt. Pats esmu
rakstījis neskaitāmas vēstules arī
Latvijas valdības pārstāvjiem,
bet saņēmis pārgudras un for-
mālas atbildes. Diemžēl arī no
PBLA u. c.Jūtamies aizmirsti, ja ne apzi-
nāti ar nolūku piemirsti. Tas
rada sarūgtinājumu. Lasot inter-
viju, izrādās, ka joprojām Lat-
vijā netiek vaļā no slepenības
rēģa, kas velkas līdz kā nevē-
lams draugs vai nedraugs no ne
visai senās pagātnes. Slepenība
taču nav raksturīga demokra-
tiskai valstij.Bet nav ko tagad lauzt poli-
tiskos šķēpus un pierādīt savu
taisnību, bet jādarbojas. Jā,
diasporas presei ir un paliek
viens no svarīgākajiem iestādi-
jumiem latvietības un kopības
uzturēšanā, veicināšanā un stip-
rināšanā. Par daudz adminis-
trēšanas un par maz ko konkrēti
darām, jāvadās pēc veselā sa-
prāta. Un veselais saprāts saka:
mūsu avīzes ir jāuztur deg-
punktā! Jāatbalsta – lasot un
abonējot, piedaloties ar rak-
stiem, visādi citādi atbalstot to,
kā katrs no mums varam. Ne-
viens cits mūsu vietā to nedarīs!
Ļoti lūdzu šai atbalstā iesaistī-
ties arī mūsu organizācijas –
ALA un Brīvības fondu, pie
kuņa šūpuļa esmu stāvējis!**Jānis J. Dimants,
Jr., M. D.****Dāvāriet to arī saviem cittautu draugiem –
lai viņi iepazīst mūsu skaisto Tēvzemi!****Attēlos skaistākās
Latvijas vēsturiskās celtnes.**Foto autors Imants Urtāns.
Dr. Jāņa Zilgalvja apraksti.Kalendārus var iegādāties par **USD 22,-**
plūs pasta izdevumi, rakstot čeku uz
LAIKS-Latvian Newspaper Inc.
6145 B SUN BLVD, APT 203
ST PETE, FL 33715

2020. gada kalendārs: ..... gab. US \$22.00.....

Piesūtīšana: ASV – par pirmo US \$3.00
Par katru nākamo uz to pašu adresi US \$1.50Ārpus ASV – par katru US \$3.50 (NB! Maksa ASV dolaros)
tai skaitā pasta izdevumi

Kopā..... US \$.....

Vārds, uzvārds .....

Adrese .....

Tālr.: ..... E-pasts .....

Kalendāra izdošanu atbalsta **ALA**

IZDEVĪGAS CENAS LIDOJUMIEM UZ LATVIJU UN CITĀM ZEMĒM

AIREX – AVE SOL TRAVEL

A. JANSONS

820 Loraine Ave, Grosse Pointe, MI 48230
e-pasts: jansonasa@gmail.comBezmaksas telefons:
1 (866) 944-1273Telefons:
1 (313) 466-3310Mobilais telefons:
1 (201) 944-1273**LAIKS**50 Sternberger Ave Unit 5,
Long Branch, NJ 07740
laiksdsr@aol.com
www.laiks.usLūdzu, maksāt ASV dolaros uz «Laiks» Inc. vārda
Abonējiet laikrakstu LAIKS, neizejot no mājām – lietojiet
[www.laiks.us!](http://www.laiks.us)«LAIKA» abonements maksā: 3 mēnešiem.....ASV \$ 50.00
4 mēnešiem.....ASV \$ 64.00**FLORIDAS IEDZĪVOTĀJU IEVĒRĪBAI!** Lūdzu pievienojiet
7% Floridas nodokli par laikraksta abonēšanu!Laiks pa gaisa pastu Amerikā ..... 4 mēneši \$92.00
Laiks pa gaisa pastu Latvijā ..... 4 mēneši \$92.00
Laiks pa gaisa pastu Kanādā ..... 4 mēneši \$100.00
Laiks pa gaisa pastu citur ārzemēs ..... 4 mēneši \$124.00

Ārpus ASV LAIKU var pasūtīt tikai pa gaisa pastu.

Uzvārds, vārds: _____

Adrese: _____

zip: _____

Katskiļu vasarai izskanot

Ir noslēgusies 2019. gada nometņošanas vasara Ņujorkas draudzes īpašumā Katskiļu kalnos. Programma latviešu valodā arvien notiek pirmajā un otrajā periodā, šiem divu nedēļu posmiem seko Mantojuma periods angļu valodā latviešu izcelsmes bērniem. Arī divām latviešu valodas Īkšķiņu nedēļām sekoja Mantojuma Īkšķiņi. Par notikumiem un piedzīvojumiem lasiet šajā lappusē!

Māra Rupnere

Mēs visi esam Īkšķiņi!

Šī gada Īkšķiņu pirmajā nedēļā piedalījās 20 draudzīgi, mīļīgi, aktīvi un ziņkāri Īkšķiņi vecumā no diviem līdz septiņiem gadiņiem. Daži bija mērojuši garu ceļu, lai nokļūtu nometnē – no Kalifornijas, no Latvijas, bet viens varēja gandrīz vai pats atbraukt ar velosipēdu no savām mājām turpat Katskiļos, Rotā.

Laika apstākļi bija ideāli, saule spīdēja, bet karstums nemocija, un gadījās tikai viena lietaina diena, kas neko sevišķi netraucēja ne nodarbības, ne garastāvokli.

Nedēļu piepildījām ar daudz jo dažādām nodarbībām. Daudz laika pavadījām ārā, brīvā dabā, iepazīstoties ar skaisto Katskiļu īpašumu – kāpām kalnā līdz debesplāvam, bridām pa strautiņu, cepām desiņas pie lielā uguns-kura, ciemojamies pie atpūtas nama vīstīņam un katru dienu peldējamies un trenkām nometnes ezera nabaga ķirzakas. Pēcpusdienās daži saldi čučēja, citi dziedāja, sportoja, krāsoja un veidoja visādus mākslas darbiņus.

Īpašu prieku izraisīja ekskursija pie nometnes kaimiņiem – Dzeņu ģimenes –, kur varējām pavadīt dienu pie skaistā ezeriņa, kurā ūdens likās siltāks nekā mūsu pašu nometnē. Neaizmirsīsim arī vienreizīgo karnevālu, ko sagatavoja nometnes vecākie zēni un meitenes, kā arī izcilo, dikti jautro tēvu uguns-kuru. Nedēļu nobeidzām ar īpašu vakaru – sapucējamies un kopā ar lielajiem nometnes bērniem paēdām glaunas vakariņas un kārtīgi izlēkāmies un izdancojamies nometnes Varavīksnes dinejballē, pēc kuņas visi itin saguruši, ar pilniem vēderiem un labām atmiņām, devās uz nakstmienu.

Pirmai nedēļai ar līdzīgi spārīgu programmu sekoja otrā latviešu valodas Īkšķiņu nedēļa. Ingas Stotas vadībā

Šogad tajā piedalījās 14 bērni, kas arī priecājās gan plūdmalē, gan mežā, meklējot ķirzakas, kukaiņus un vēzišus nometnes strautiņā. Iemīlotās nodarbības bija Olimpiāda, karnevāls, cepšana un reliģiskās apceres, kuņas vecāki attēloja Bībeles stāstus. Nedēļa beidzās ar ilggadīgām tradīcijām: tēvu uguns-kura priekšnesumu, Īkšķiņu parādi un balli ar lielo nometni. Nākamvasar seši ikšķiņi pāries uz lielo nometni.

Ieva Alversone

Nometnes Pirmā perioda atskaņas

Šovasar Katskiļu nometnē piedalījās 63 nometņotāji, kā arī nometnē atgriezās bijušie – Gaŗezera Vasaras vidusskolas pagājušā gada absolventi, kas ar savu lielo bariņu krietni papildināja audzinātāju pulku: Ieva Griffin, Maruta Sīpols, Emīlija Liziņa, Laila Ģērmāne, Dārija Taube, Sabine Ryan, Kyle Byron, Vilnis Pūris, Sandis Ape, Edvards Evans, Vilis Veidis, Matīss Mednis, Gustavs Teteris un Markus Bergs. Paula Cvetkova, vecāko meiteņu audzinātāja, jau ceturto vasaru mūs iepriecināja ar savu pozitīvo enerģiju un dzīvesprieku. Vadītāju komandai pirmo gadu pievienojās arī brīvprātīgais audzinātājs Jānis Daugavietis no Latvijas – spējīgs jauniešs, kuŗš kopā ar jaunākajiem nometnes puīšiem radīja burvīgu gaisotni nometnē.

Aleksandra Sīpols un Anna Eglīte pašas bijušas nometņotājas un savulaik arī Īkšķītes, jau trešo vasaru atgriezās audzinātājas darbā un radīja stingru pamatu vadītāju lokam. Viņas mudināja bērnus runāt tekošā latviešu valodā, un pašas ir bērniem par piemēru, kā papildināt vārdu krājumu, lasot grāmatas latviešu valodā un mācoties jaunus vārdus.

Dziedāšanu vadīja mūsu iemīlotā Liene Vīmere sadarbībā ar pianisti un džeza vokālisti Artu Jēkabsoni. kas pavadīja plašo programmu pie klavierēm

Īpašo nometnes programmu vadīja Mamma Daina (Daina Gulbe). Ar latviskajām apcerēm palīdzēja Elīna Dālberga, viņa arī vadīja bērniem mākslas nodarbības, kuŗās centās veidot radošu gaisotni, izmantojot nestandarta izejvielas, ko var atrast dabā. Latviskajās apcerēs Elīna radīja bērniem latviešu animācijas filmu “Saulē brauca debesīs”, pēc tam iesaistot bērnus sarunās par filmas tēliem un simboliem. Bērni arī zīmēja savas mīļākās un spilgtāk prātā paliekošās ainas no filmas.

Viesmācītājas – prāveste Anita Vārsberga-Pāža un Inta Upīte-Carr vadīja reliģiskās apceres un dievkalpojumus. Abas, izmantojot pārrunas un interesantus uzdevumus, bērnus rosināja domāt par savām emocijām un jūtām pret sevi un citiem. Viens no uzdevumiem bija jāveic ar Skittles konfektēm – katrai krāsai tika piedēvēta sava emocija un bērniem bija jāraksturo savas izjūtas.

Indra Velkme pirmā perioda laikā palīdzēja ar nometnes vadīšanu. Bija ļoti jauki, ka varējām pēc ilgiem gadiem vadīt nometni kopā, jo arī mēs abas pirmo reizi satikāmies 9. mītnē pirms daudziem gadiem kā jaunas nometņotājas.

Viens no darbīgākajiem nometnes cilvēkiem noteikti bija Gunta Ģīga, kas cītīgi strādāja birojā, pat naktīs, lai nodrošinātu gludu finansiālu un administratīvo nometnes dar-

bību. Gunta ne tikai nodarbojās ar grāmatvedības darbiem, bet palīdzēja bērniem sazināties vecākus, kā arī uzklusēja viņu priekus un bēdas. Pateicoties Guntas labajam garam, dažus bērnus varētu saukt par biroja bērniem.

Šogad pirmo reizi šķēršļu gājiens notika vakarā – bērniem bija jāpilda dažādi uzdevumi vecajās nometnes ūdenskrātuvēs. Nometņotāji veiksmīgi tika galā ar uzdoto un palīdzēja Mēness Mūkam nokļūt atpakaļ savā pazemes krāsu pasaulē pēc tam, kad bija jāatrisina šķēršļi ar krāsu izplūdumu ezerā un ciņām ar ļauniem vilkiem.

Šovasar pie ezera atgriezās dzīvespriekšsardzes Gabrielle Canezin un Zandra Autenzio,

kas starp pienākumiem virtuvē cītīgi gādāja arī par kārtību peldēšanās laikā. Nedēļu nogalēs viņām piedrojas bijušie dzīvespriekšsargi – Kārlis Budkevičs un Marisa Liziņa. Paldies viņiem!

Palīdzību nekad neatteica arī izpalīdzīgais saimnieks Ēriks Zālīte, kuŗa darbos bija arī lāpu gatavošana, lai nometņotāji varētu iedegt Lielo Uguns-kuru mežmalā.

Par bērnu pilnajiem punčiem rūpējās gādīgā virtuves komanda – galvenā saimniece Laura Padega Zamura ar saviem palīgiem – Astrīdu Liziņu, Katrīnu Karlesoni, Daci Šeraminovu, Tophēr Anuzi, Zandru Autenzio, Ingu Miemi-Garbarino. Kamēr galvenās saimnie-

ces vēl pildīja savus pienākumus Dziesmu svētkos Toronto, pie virtuves darbiem palīdzēja Dace Gulbe un Taina Laiviņa.

Traukus mazgāja un pucēja Markus Bergs, Edvards Evans, Vizma Dahnke, Indra Velkme, Tophēr Anuzis, Zandra Autenzio un Guido Garbarino. Kā būsīt pamanījuši, daudzi no mums ir ar daudzīem talantiem un labprāt pieliek roku tur, kur darbs meklē darītāju.

Vēl mīļš paldies medmāsiņai Intai Stuberovskai Jurcik par vīnas sešu nedēļu darbu veselības centrā šovasar! Nometnes apkārtnes masalu epidēmija nepiemētās vienam no mums un laimīgi izdzīvojam arī bez citām kaitēm.

“Es zinu, ka mēs vēlreiz satiksimies – tik jautājums ir kad tas būs, un kur...”

Nometnes Otrā perioda jaunā vadītāja, kuŗa strādāja kopā ar Ievu Pirmajā periodā, raksta:

“Šogad Katskiļu nometnē bērni turpināja daudzas iemīlotās nometnes tradīcijas un pat izstrādāja dažas jaunas. Pirmā perioda tēma bija varavīksne, otrā – laikapstākļi, bet Mantojuma nometnei – gadalaiki. Šīs tēmas parādījās rotaļās un aktivitātēs, kā arī latviskās un reliģiskajās apcerēs. Šogad bērni dziedāja tradicionālās tautasdziesmas, kā arī jaunākas latviešu dziesmas, dejoja tautasdejas. Īpaši populāri bija “Sprīguļi” no Dziesmu svētku reperuāra, kas tika izpildīti talantu šovā un ballēs. Nometņotāji veidoja mākslas darbus – t-krekļus un trejdekšņus no dabas materiāliem. Tautasbumba un futbols bija tikpat populāri kā vienmēr, bet arī šogad nometņotāji priecājās spēlēt ugunsbumbu un aizrautīgi piedalījās badmintona turnīrā. Populāras interešu grupas bija meža mājas, galda spēles, maksķerēšana un rokassprāžu gatavošana. Otrajā sesijā bērni arī uzkāpa Spruce Top kalnā. Kā vienmēr, nometņotāji peldējās un braukāja pa ezeru ar laiviņām, piedalījās uguns-kuros, šķēršļu gājienos un meža rotaļās. Kāds no bērniem nometnei pat iemācīja jaunu meža rotaļu, ko sauc par Raptoru.”

Kamēr šīs vasaras atskaņu rindiņas sakopojam, draudzes īpašumā vēl noritēja Mantojuma periods, kuŗā piedalījās 85 bērni Ērikas Dajevskas vadībā. Vienlaikus Atpūtas namā notiek Senču nometne ar 17 dalībniekiem Ingridas Miemes vadībā, bet nedēļā pirms tam notika Mantojuma Īkšķiņu nedēļa Lailas Bundžas Gansert vadībā ar 19 bērniem no latviešu izcelsmes ģimenēm.

Apkopoja ANITA BATARAGA

Īkšķiņu sporta svētki. Labā pusē 2. nedēļas vadītāja Inga Stota McKay

Priekšā: Ella Kasparsona. Pirmā rindā (no kreisās puses) Kristaps Southard, Ansis Liepiņš, Helmutis Svikss, Ēriks Meixner, Chase Pelkaus, Audra Ziediņa. Otrā rindā: Katrīna Pavlovska, Jānis Southard, Eduards Apsīte, Cameryn Pelkaus, Maija Banks. Trešā rindā: Nikolas Drulle, Klinta Kaljo, Kristaps Drulle. Aizmugurē: Mārisa Vītols Pavlovska, Andra Pavlovska, Kristīne Cragg, Silvija Ozols. Iztrūkst Matīss Ziediņš un Dzintars Raits

Īkšķiņu tēvu uguns-kurs. No kreisās: Nils Krūmiņš, Jaime Gerard, desu būdā Willy McKay, Jason Meilands. Frankfurteris: Roberts Žmuidiņš

Mana pieredze Amerikā – ceļā uz nākotnes profesiju

KATRĪNA LĪGA ZILGALVE

Man, Rīgas Stradiņa universitātes medicīnas fakultātes studentei, šā gada vasarā, no 15. līdz 28. jūlijam, bija lieliska iespēja iegūt jaunas zināšanas un pieredzi ginekoloģijas un dzemdniecības speciālitātē *Mercy Hospital Coon Rapids* klinikā Mineapolē. Strādāju tur kā brīvprātīgā, un tā bija vienreizīgā iespēja paplašināt savu redzesloku ne tikai medicīnā, bet arī satikt interesantus, gudrus un sirsnīgus cilvēkus, izbaudīt viņu viesmīlību. Par šo iespēju esmu pateicīga Dr. Jānim Dimantam un viņa sievai Boženai, kas laipni uzņēma mani savās mājās un gādāja, lai mana viesošana būtu piepildīta un interesanta. Mineapole ir brīnišķīga pilsēta! Vispilgtāk atmiņā saglabājos *Minnehaha* parks un ūdenskritums, kā arī *Minneapolis Institute of Art*. Mēs arī kopā ar Dr. J. Dimantu zēģelējām pa vareno Misisipi upi, malkojām Mineapolē brūvētu sidru, ko gatavo viņa meita ar savu dzīvesbiedru.

Pēc viesošanās Dimantu mājās sekoja divas izglītojošas nedēļas, kuŗas pavadīju klinikā *Dr. John P. Wust* uzraudzībā. *Dr. Wust* ir praktizējošs ginekologs un dzemdību speciālists, kā arī Dr. J. Dimanta kollega *Mercy Hospital*. Klinikā un slimnīcā man bija iespēja kopā ar *Dr. Wust* piedalīties viņa ikdienas darbā. Es varēju vērot, kā *Dr. Wust* konsultē pacientes un grūtnieces klinikā un slimnīcā, kā risina ginekoloģiskas problēmas, nozīmē nepieciešamo ārstēšanu. Man arī bija iespēja asistēt ginekoloģisko operāciju laikā un dzemdībās. Personāla attieksme bija ļoti pretnākoša un atsaucīga – sarunās

ar kollegām vienmēr jutos respektēta un līdzvērtīga, kaut arī esmu tikai studente no Latvijas... Īpaša pieredze bija iespēja redzēt ar *da Vinci* robotu veiktu totālu histerektomiju. Šai metodei ir vairākas priekšrocības, piemēram, zemāks iespējamo komplikāciju risks un īsāks hospitalizācijas laiks. Ceru, ka kaut kad šādas operācijas tiks veiktas arī

Latvijā. *Mercy Hospital Mother & Baby Center* man bija iespēja iegūt zināšanas dzemdību vadīšanā, kā arī asistēt ķeizargrieziena operācijā. Tā bija vērtīga pieredze, ņemot vērā, ka studiju laikā Rīgā dzemdniecības ciklā man šādas iespējas nebija. Papildus tam es varēju apgūt ginekoloģisko un grūtnieču ultrasonogrāfisko izmeklējumu „lasīšanu”.

No visas sirds saku paldies Dr. Jānim J. Dimantam, kuŗš palīdzēja it visā, lai mans sapnis – redzēt un iepazīt ginekoloģijas profesionāļu darbu Amerikā – piepildītos, kā arī esmu pateicīga *Dr. John P. Wust* un viņa sievai Elizabetei par silto uzņemšanu savās mājās! Piedzīvotais un pieredzētais ir nostiprinājis pārliecību, ka mācīties un pilnveidoties

ir darbs visa mūža garumā. Ienāk jaunas tehnoloģijas, zināšanas ir nepārtraukti jāpapildina, un starpvalstu pieredzes apmaiņa ir ļoti būtiska mūsdienu pasaulē. Šis brauciens un tā laikā iegūtā pieredze man deva vēl lielāku motivāciju un spēku tiekties pretī saviem mērķiem, jo tas ir tikai sākums.

Katrīna dārzā pie slimnīcas

Katrīna ar *Dr. John P. Wust* (otrais no labās) ģimeni

Janas Āboliņas tēva krūšutēls nonācis īstā mājvietā

Piektdien, 2. augustā, Latvijas Sporta muzejā atklāja lielisku dāvinājumu – Janas Āboliņas tēva, Latvijas hokeja leģendas Leonīda Vedēja krūšutēlu. Šo marmora bisti ir veidojis tēlnieks Miķelis Geistauts pirms gandrīz 70 gadiem Fišbachas bēgļu nometnē. Tā ir vispirms bija aizceļojusi līdz Vedēja ģimenei uz *Grand Rapids*, bet pēdējos gadus ir stāvējusi goda vietā Āboliņu mājā *Dearborn*, Mičiganā. 2019. gada 25. jūnijā, *American Shipping Lines* sūtīta, tā nonāca Latvijas Sporta muzejā Vecrīgā, Alksnāja ielā 9. Muzejs *Facebook* lapā sevi raksturo tā: “Latvijas Sporta muzeja ekspozīcija atspoguļo Latvijas sporta attīstības un panākumu vēsturi no 19. gs. beigām līdz mūsdienām. Muzeja apmeklētājiem apskatāmi dažādi unikāli priekšmeti: leģendāru Latvijas sportistu un sporta veidu apbalvojumi, inventārs un fotografijas.” Blakus olimiskajām medaļām, sporta slavenību kurpēm, tērpiem, pat kamanīņām, Janas Āboliņas dāvana ir izcils un ļoti skaists papildinājums

muzejas kolekcijai. Sporta karjeras laikā L. Vedējs pārstāvēja biedrības „Universitātes Sports” un „Dinamo”. Valsts vienības sastāvā piedalījās četros Pasau-

Partenkirhenē, būdams arī Latvijas karognesējs atklāšanas parādē, kā arī aizvadīja 34 spēles valstsvienības tērpā. “Leonīds Vedējs – vienreizējs indivīds.

tajā pašā laikā ziedoja daudz enerģijas, lai paceltu hokeja standartus Latvijā. Un ne jau tik daudz kā ar savu spēli, bet gan, lai radītu apstākļus, kur

Dažas atmiņas no meitas Janas: “Mans tētis bija šarmants vīrietis, kuŗš piesaistīja cilvēku acis. Tētis bija stalta, izskatīga būtne un vienmēr eleganti ģērbās. Es vēl šodien varu savā atmiņā redzēt viņa drēbju skapī rūpīgi sakarinātas “*dinner jackets*” – smokingus. Tētim tie bija gan tumši zilā, gan gaiši zilā, gan sarkanā, gan rozā un pat zelta krāsās! Kad vien viņš gāja uz kādu pasākumu, tad vilka vienu no šiem smokingiem, protams, ar visiem piederumiem. Vasaras laikā, tētis mainīja smokingus pret baltu vai gaiši zilu uzvalku. Pie uzvalkiem tētis nēsāja hūti. Es nevaru iedomāties vīrieti, kuŗam hūte piestāvēja labāk nekā Leonīdam Vedējam. Pat tad, kad tētis šķīpelēja sniegu, viņam vienmēr bija hūte galvā un šlipse ap kaklu!” Leonīds Vedējs sagaidīja Latvijas neatkarību un spēja apmeklēt Latvijas Sporta muzeju 1992. gada vasarā. Viņš dzimis 1908. gadā, mūžībā aizgājis 1995. gadā.

les čempionātos (1933, 1935, 1938, 1939) un 1936. gada Ziemas Olimpiskajās spēlēs Garmiša-

Latvijas hokeja celmlauzis! Vīrs, kuŗš daudz sasniedza ne tikvien savā profesionālajā dzīvē, bet

hokejs var veidoties un attīstīties.” Haralds Norītis “Universitātes Sports” komandas biedrs.

L.J.

FRAGMENTI NO TOPOŠĀS GRĀMATAS

Jāņa Jaunsleiņa bērnības atmiņas
un izraksti no dienasgrāmatasSASTĀDĪJIS
PĒTERIS BOLŠAITIS

Mācības man veicās labi. Biju arī ļoti rāms un biedru ķildās neielaidos. Tikai reizi kritu skolotāja "nežēlastībā". Nebiju pienācīgi uzmanīgs stundā un tiku izsūtīts stāvēt ārā koridorī. Man par to nāca raudiens... Tas bija arī vienīgais sods visos turpmākos četros gados.

1911. g. Vecāsmātes bēres

Otrā pusgadā pavasarī, kad apmeklēju skolu, nomira mana vecmāmuļa. Iznāca braukt uz bērēm. Vecmāmuļa dzīvoja Kazdangas "Kalna-Beltēs". Bērnieku saradās daudz, gan vecas mātes, bērni ar mazbērniem, gan attāli radi un kaimiņi. Bērni viesi pie vecāsmātes šķirsta, māju priekšā tika noņemti no Aizputes izsautā fotogrāfa. Uzņēmumā no manis bija redzama tikai pus seja. Biju aizslēpts aiz mātes muguras. Bērēs tika dejots un valdīja vispārēja jautrība, jo tā vecā māte, veļu valstībā aizejot, bija vēlējusies.

1911. g. Skolotāja maiņa

Rudenī, apmeklējot skolu, Bebrū Juŗa vairs nebija. Bija notikusi skolotāju maiņa. Bebris aizgājis uz Dārza ielas 8-to elemen-

tārskolu¹ par skolas vadītāju. Un no turienes skolotājs Skaidrais pārceļts pie mums Ceturtā elementārskolā. Jaunatnākušais skolotājs bija gaŗa auguma vīrs uz augšu saskrullētām ūsām un vienmēr dusmīgu sejas izteiksmi. Skaidro mēs sākām neieredzēt jau no pirmām dienām. Viņš bija liels skolēnu dresētājs. Par mazāko pārkāpumu neganti kļiedza, lamāja mūs nepiedienīgiem vārdiem un ļoti bieži savas dusmas izgāza darbos. Nelaimīgo skolēnu, kuŗu viņš izraudzījis par savas "audzināšanas metodes" eksperimentu, tā plēsa un dauzīja, ka puisim sprāga ārā kņopes un gluži sarkans līdz ar solu izlidoja no ierindas. Pēc šādas ekspekūcijas vainīgais ar saraudātām acīm, izspūrušiem matiem un saburzītām drēbēm parasti vēl tika izraidīts gaitenī, lai nomazgātos un savestu sevi kārtībā. Tāds bija Skaidrais. No viņa bijās visi, pat visrātņākie un čaklākie skolēni. Kā ļauns pagātnes rēgs viņš mums palika atmiņā vēlākā dzīvē.

Otrs skolotājs, kuŗš skaitījās Skaidrajam kā palīgs kurpretim bija ļoti humāns, biedrīks. Pēc

¹ 8. elementārskola. Latvijas Republikas laikā
² 10. Latviešu pamatskola Dārza ielā 8. (GS)

tautības viņš bija krievs, saucās Kovaļevskis. Atnācis šurp bija kaut kur no Pleskavas puses uz Baltiju pie latviešiem, lai mācītu skolās – krievu valodu. Nēsāja viņš zilās un apakšā šauras bikses, īstas krievu zemnieku bikses, kuŗas, lai nevilktos uz augšu, saturēja gumijas parikite pie korpēm. Kad puikas pārāku neganti darijās un trokšņoja, viņš mierīgi sēdēja katedrī, salicis rokas. Un nosvērtu balsi sacīja, vai tiešām mēs piespiedišos sākt kliegt uz klasi? Viņš bija ļāga vīrs.

1911. g. Mātes uzpurēšanās

Kad mani pārcēla uz trešo nodaļu, nācās iegādāties vairāk mācību grāmatu un burtnīcu, kā iepriekšējos mācību gados. Mātei, kuŗa pēc tēva nāves bija palikusi par ģimenes gādnieci, nācās grūti strādāt, lai sagādātu visu nepieciešamo. Dien no dienas viņa smagos ratiņus ar saknēm vilka uz tirgu. Rītos viņa cēlās līdz ar gaismu un strādāja dārzā. Vai nu laistīja dobes jeb sagatavoja ātri vīstošo tirgus preci. No tirgus atgriežoties, steigā pagatavoja pusdienas un atkal plēsās pa dārziņu līdz melnai tumšai. Darbs smags, rūpju pilns darbs spieda viņas vājos plecūs.

Taču mātei nekad neaptrūka dzīves prieka un, satiekoties ļaužu pulkā, pat jautrības un smieklu. Sevišķi savu jautro dabu viņa varēja parādīt radu bērnu pulciņā, ar tiem iedama rotaļās un smīdinādama ar jokiem. Par ikdienas grūtībām viņa sūrojās maz, bija dažreiz smagas nopūtas izlauzušās izkrūtīm...

Kā viņai varēja palīdzēt? Mani spēki vēl bija par vājiem. Palīdzēju arī šādā dārzā pie lecekšu logu pārcilāšanas, bet skolu mācības sagatavošana paņēma daudz brīvā laika. Vien māsa! Tā mūsu dzīvē pēc tēva nāves neņēma nekādu dalību. Viņa kalpoja uz laukiem par meitu un agri nostājās uz savām kājām. Ar manu māti tā ļāga nesatika, kā jau dzīvē tas bieži, starp pamāti un pameitu. Kauču māte viņu uzturēja kā pašas bērnu, pusmāsa, no tēva radu puses uzskūdīta, darija viņai sirdsēstus. Iepazīnusies ar kādu kaimiņos dzīvojošu, no kara dienā pārnākušo mūzikantu, māsa nodomājusi doties laulībā.

1912. g. Kāzas mūsmājās

Māsas kāzu dienu atceros, kā šodien. Viņa iekrita vienā dienā ar Krievijas 100 gadu piemiņas

jubileju – Borodinas kauju². Saulaina, silta svētdienas pēcpusdiena. Esmu kā pārnācis no manifestācijas. Tanī piedalījās skolas, kaŗaspēka daļas un dažādas organizācijas. Stāvēju sētsvidū un skumji noraudzījies uz pāri debess zilumam skrejošiem baltiēm mākonīšiem. Izjutu savādu sēriģu noskaņu dabā... Raudzījies uz māsu, kuŗa šad un tad iznāca no mūsu istabas savā baltajā kāzu tērpā... Es saprotu, ka ar šo dienu izšķiras viņas dzīves ceļš. Vēlāk iegāju istabā un ņēmu dalību pie mielasta. Vakarā māsas augstabiņā gāju rotaļās.

1913. g. 13. febr. 300 gadu**Romanovu nama
valdīšanas svinības**

Ar janvāra mēneša pirmajām dienām mūsu skola sāka gatavoties priekšā stāvošiem lielajiem valsts svētkiem. Krievu valodas skolotājs sparīgi ņēmas, lai samācītu mums jubilejas svinībām vairākas deklamācijas. Labākiem deklamatoriem bija paredzēts uzstāties plašākas auditorijas priekšā.

² 12. augustā 1812. g. (GS)

(Turpinājums sekos)

MĀRIS
BRANCIS

Pasaulē brīžiem notiek divainas lietas: par vienu otru sacer grāmatas, taisa izrādes un skaļi godina, lai gan neko tik nozīmīgu nav paveicis, kamēr citu tikpat kā aizmirst, lai gan tā devums bijis nesalīdzināmi lielāks nekā pirmajiem.

Tā tas ir noticis ar tēlnieku Kārli Zemdegu, par kuŗu līdz šim ir publicēti tikai nedaudz rakstu. 1995. gadā gan iznāca Vijas Gunas (patiesībā tēlnieces Vijas Mikānes) versija par viņas skolotāju „Gribu lielus, tumšzilus spārnus”, taču šis apcerējums patiesībā ir tuvs beletristikai. Nav jau arī par citiem tēlniekiem izdots daudz grāmatu. Tomēr, ja padomā, viņu radītās skulptūras rotā pilsētu un pagastu centru laukumus, piemiņas un kapu vietas, vārdus sakot, ik dienas ir mūsu acu priekšā. Skulptūru radīšana prasa ne tikai lielu darbu, bet arī ievērojamas izmaksas. Tad nāk palīgā valsts, kuŗas vārdā tiek celti pieminekļi. Taču varu maiņu dēļ, ko pēdējā simtgadē Latvijā esam piedzīvojuši pārāk bieži, varbūt visvairāk cieš skulptori – ja tēlnieku veikums neatbilst jaunās iekārtas prasībām, viņi, biežāk par gleznotājiem un grafiķiem, nonāk nemīlestībā, viņu darbus izkropļo vai iznīcina kā briesmīgākas ideoloģijas ienaidniekus.

Labs piemērs ir tēlnieks Zemdega, kuŗš 20. gs. 20.–30. gados bija tautas iecienīts un godāts mākslinieks viņa neskaitāmo Latvijas neatkarības cīņās kritušo pieminekļu dēļ. Tie varas acīs katru dienu atgādināja par autora politisko pārliecību. Padomju okupācijas laikā Kārli Zemdegu varbūt glāba izcilais Raiņa piemineklis (Rainis komunistu acīs nozīmēja proletāriāta dziesminieks), kas, iespējams, pasargāja autoru no izsūtīšanas uz Sibīriju vai cita veida garīgajiem pazemojumiem. Tēlnieka daiļrade bija tik pretrunīga, kas bija par iemeslu, kāpēc līdz šim nav sarakstīta nopietna monogrāfija.

Ingrīdas Burānes sarūpētā grāmata arīdžan nav monogrāfija, taču pamatīga iestrāde šādam pētījumam gan tā ir. Tiesa gan, viņa pati gan to kautri sauc par „Pirmo soli”. Man gan liekas, ka šis izdevums ir kaut kas ļoti īpašs. Pati autore atkāpjas citu rakstītāju priekšā un dod tiem vārdu, it kā citēto personību autoritāte ir lielāka par viņu. Taču tas, ko un kā mākslas zinātniece paveikusi, šo sējumu iecerot, sakārtojot un līdz galam novadot, apliecina pretējo – ne katrs spēj uzcelt citu paveikto uz tik augsta pjedestala kā Ingrīda Burāne.

Neraugoties uz to, ka grāmata ir strikti, gandrīz matēmatiski

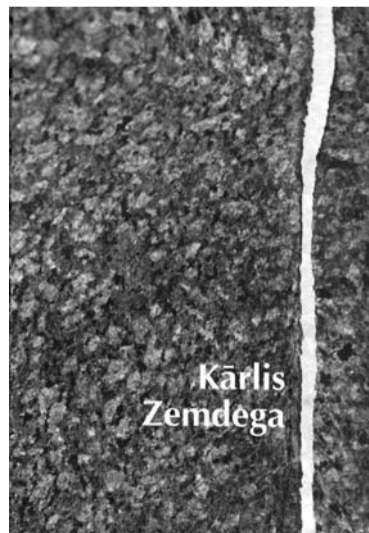
precīzi strukturēta, kam pakļauts visa materiāla sakārtojums, iznākums ir emocionāli saspriegots un garīgi pacilājošs.

Jau vāks, kam izmantota granīta detaļa no Raiņa pieminekļa Esplanādē ar sudrabaini caurstrāvoto līniju, liek noprast, ka lasītājam gaidāms grūts ceļš no lapu puses uz lappusi. No citas puses raugoties – vāka autors Aldis Aleks šādā tēlainā veidā rāda gan Kārļa Zemdegas cīņu par sevi, par iecerētā maksimāli labāko rezultātu, gan viņa cīņu ar materiālu – granītu, marmoru, bronzu. Turklāt vāks atklāj, ka skulptora ceļš nav smiltīm kaisīta pastaīga. Tas ir smags gājums cauri šaubu, cerību, piepešu kritienu, strupceļu un purvu mūklājam.

Grāmata nav lasāma kā viegls sieviešu bulvārromāns vai tenku lapeļu frivolais tērgājums. Mūsdienās visi aicina uz izklaidi, taču Ingrīdas Burānes izdevums liek, gandrīz vai piespiež lēni un pamatīgi iedziļināties ik detaļā, ik teikumā, ik foto uzņēmumā. Kad lappuse ir aizšķirta, redzētais un izlasītais spiež pārdomāt, ieslīgt meditātīvā klusumā un nonākt pie globāliem secinājumiem.

Grāmatu sakārtojāja vispirms atklāj ar Kārļa Zemdegas autobiogrāfijas rokraksta faksimila publikojumu, pēc tam visus tēlniecības darbus kārtā precīzās

grupās – pieminekļi, memoriālā skulptūra un portreti, pēc tam dokumentārās liecības, zīmējumi, fotogrāfijas, kas tāpat savienojas noteiktās nodaļās, stāstot par personības tapšanu un paveiktā svētīgumu. Šis vizuāls un dokumentārās liecības izstāsta par Kārli Zemdegu grodāk nekā lie-

liski savirknēti vārdi. Izdevumu noslēdz ļoti precīzs un pamatīgs pielikums klāsts, kas atklāj dzīves gājumu vissīkākajās detaļās, publicē diplomandu reģistru, tēlnieka publikāciju uzskaitījumu un nozīmīgākās bibliogrāfijas sarakstu un beidz, kā nopietnā publikācijā

pienākas, ar personu rādītāju.

Stāstu par katru nozīmīgāko pieminekli, kas veido nodaļu, ievada Raiņa dzejolis. Tas palīdz atklāt katra darba emocionālo un filozofisko saturu, kā arī dzejnieka un tēlnieka garīgās pasaules tuvību. Ikvienā sadaļā tiek iespiesti apcerējumi par kādu no pieminekļiem, Kārļa Zemdegas dienasgrāmatu un vēstuļu izvilcumi, kam seko vēsturisko fotogrāfiju apkopojums, kas vizuāli parāda, kā piemineklis tapis, kā atklāts. Ļoti svarīgi, ka Ingrīdas Burānes uzdevumā tapušas darbu mūsdienu fotogrāfijas, uzrādot arī fotofiksācijas datumu. Fotouzņēmumi atklāj skulptūru no dažādiem rakursiem, nekaitējot arī no zīmīgām detaļām. Šāda pieeja, domāju, pārlicina arīdžan nespēcīstam, cik lielisks ir apspriežamais piemineklis vai portrets, radot cīņu un apbrīnu pret autoru Kārli Zemdegu. Šādi fotofiksējumi māca lasītāju, kā jāskatās tēlniecības darbs.

Šis Ingrīdas Burānes veiktais ilgu gadu gaitā savāktu materiālu apkopojums ir apliecinājums tam, ka joprojām ne visi cilvēki, tostarp pētnieki un zinātnieki neiet vieglāko ceļu, padodamies mūsdienā subkultūras virspusējiem vilinājumiem un ka joprojām top garīgi uzlādēti darbi, kas stāsta par grūtākā ceļa skaistumu.

Grūtā ceļa skaistums

Kārlis Zemdega. „Un spēcīgs celšos...” Ingrīdas Burānes koncepcija un sakārtojums. Rīga: Zinātne, 2019., 272 lpp.

Dzīvesprieka recepte: darbs + mīlestība

Sabiedriskais darbinieks Ivars Švānfelds intervijā Ligitai Kovtunai

Vai tā jums, čikāgiešiem, bijušajiem un esošajiem, tāda tradīcija – savas „apaļās” dzīves jubilejas svinēt Jaunpils pilī? Atminos, pirms 14 gadiem te ciemojos pie advokāta Tāivalža Cepuriša.

Katram savi apsvērumi, bet viens, manuprāt, ir kopīgs – atbalstīt skaistu un sakoptu vietu, lai tā tālāk attīstītos, pievilktu tūristus, kļūtu arvien pazīstamāka. Jā, šovasar Jaunpils pilī nosvinējām manu 80 gadu jubileju un pateicos visiem, kuŗi svinēja līdz ar mani, kā arī par apsveikumiem, ko saņēmu, un ziedojumiem Latvijas Okupācijas muzejam! Man bija vēl pāris privātu apsvērumu – pirms 10 gadiem te kopā ar saviem radiem no Jaunzēlandes, Austrālijas, Amerikas un Latvijas svinējām 12 „apaļās” jubilejas. Turklāt mana sieva Astrīda savu bērniņu pavadījusi Jaunpils pilī, kur viņas vecāku ģimenei bija ierādīts dzīvoklis. Visbeidzot – vēljos svinēt citādi, neparasti, un tas izdevās! No Čikāgas ieradusās abas manas meitiņas – Laura un Kristīne bija sajūsmā, vecākās meitas draugs amerikānis uz visu skatījās platām acīm, jo savā dzīvē pili redzēja pirmo reizi.

Es arī jutos neparasti, mācoties dejojot senās dejas, ko mūžu vadījusi Latvijā, darīju pirmo reizi. Bet *Laiks* būs sagādājis iespēju Amerikas radiem un draugiem uzdāvēt mūsu 2020. gada Mākslas kalendāru, kuŗā skatāmas un aprakstītas Latvijas pilis.

Kopš 2007. gada pastāvīgi dzīvojot Latvijā, esmu sapratis, ka te ir vēl tik daudz neparasta, ko rādīt pasaulei un baudīt pašam.

Kad pirmo reizi ieradies Latvijā – pēc ilgajiem prombūtnes gadiem?

Latviju atstāju, kad man bija pieci gadi. Piedzimu, domājams, Rīgas 1. slimnīcā, jo dzīvojam netālu – Čaka un Tallinas ielu stūrī, kur vecāki irēja dzīvokli no pazīstamā režisora Osvalda Uršteina. Pēc latviešiem raksturīgajām gaitām Vācijā 1950. gada 20. septembrī ar kuģi no Brēmerhāfenas devāmies ceļā uz Ameriku, kur 30. septembrī izkāpām Ņujorkas ostā. Kopš tā laika aizritēja 40 gadi, kad 1990. gadā pirmo reizi te atgriezos, lai piedalītos Dziesmu svētkos un arī Latvijas Olimpiskās nedēļas sacīkstēs. Pēc tam braucu un piedalījos visos Dziesmu svētkos...

Līdz 1998. gadā satīki savu mīlestību – sievu Astrīdu.

Jā, biju te kopā ar Čikāgas vīru kori, un dziedājām kopā ar Latvijas vīru kori “Tēzeme”. Dziedājām arī Tērvetē Jānos, kur pēc vairāku koŗu kopīgā koncerta Čikāgas koŗa dziedātājs Jānis Plūme mani iepazīstināja ar Astrīdu. Aizrūnājāmies, aizdejojāmies līdz pašam ritam. Pirms šķīšanās Astrīda uz papīra sloksnītes ar lūpkrāsu uzrakstīja savu telefona numuru, un es otrā dienā ņēmu un piezvanīju... Viņa nemaz neesot cerējusi! Tad man nāca kāds ļoti nepatīkams „pārsteigums” – biju saķēris salmo-

Ivars Švānfelds: „Es dotu padomu – uzreiz pasakiet: es nenāku mācīt, es nāku, lai strādātu kopā. Jārēķinās arī, ka Latvijā neuzņem ar milzu sajūsmu. Bet tie, kam Amerikā nav lielas saistības, kā hipotekārais kredīts vai vecāmāte, kas dikti raudās, – brauciet šurp! Te ir iespējas. Vēl plašāk skatoties – Latvija nedabūs atpakaļ cilvēkus, ja neiznīdēs to briesmīgo birokrātiju, kas te diemžēl vēl valda.”

Ivars un Astrīda ar svinību viesiem Jaunpili

nellu un iegūlu infekcijas slimnīcā. Astrīda nāca un rūpējās par mani ik dienu, nemaz nebaidāmās no nejaucās un lipīgās slimības – to spēj tikai latvietes! Man turklāt bija „Amerikas pieredze”, kad amerikāņu draudzene, manis lūgta, ne reizi neatnāca, kad biju slimnīcā Amerikā... tādas rūpes nekad nebiju piedzīvojis.

Stāsta, ka esot tāda pazīme – ja divi cilvēki pāri labi sadanco, tad arī kopdzīve izdodoties saskanīga. Un vēl – klasika Gunara Janovska dzīvesbiedre Sarmīte, kas arī piedzīvojusi „vēlo mīlu”, man intervijā teica: „Mīlestība vecumdienās ir trakāka nekā jaunībā. Tici man – un nepārbaudi!” Vai tev nemaz nebija bail?

It nemaz! No kā gan man baidīties?! Ko es varēju zaudēt? Tikai iegūt – brīnišķīgu, uztīcamu dzīvesbiedri. Pēc izvešļošanās aizbraucu atpakaļ uz Čikāgu un jau Ziemsvētkos atgriezos, biju klāt Astrīdas ģimenes svētkos, iepazīnos ar viņas meitām. Tad Astrīda atlidoja pie manis, un tā „ludinājāmies” līdz 2002. gadam, kad apprecējāmies un vēl pēc tam, es vēl nebiju pensijā, bija saistības Čikāgā, līdz 2007. gadā atgriezos dzimtenē pavisam. Pa tam laikam 2005. gadā, kad Latvijā iznāca pavadīt desmit mēnešus, iesaistījās kā brīvprātīgais Latvijas Okupācijas muzeja darbā, kur strādāju vēl līdz šim.

Mūzejam aizvadītie gadi nav bijuši viegli, grūtībās top Gunāra Birkerta izlolotais Nākotnes nama projekts. Kā tu izskaidro tās likstas, kas jāpārvar?

Ar birokrātiju, tūlīgumu, neizlēmību, ko uzskatu par Latvijas lielākajām nelaimēm. Likstas ap Nākotnes namu notiek pārlieku regulāri un ilgi – sāk šķīst, ka turpina darboties vai nu „sarkanais pirksts”, vai savtīgas intereses, jo zeme Strēlnieku laukumā ir ļoti vērtīga. Izskan formāli iegansti, pat līdz tādām, ka tūristi brīnīšoties, kas tā par „balto kasti”? Mana atbilde – brīnīšies, ka Latvijas Okupācijas muzejs joprojām te ir slēgts! Tas nav arhitektūras objekts – tas ir nams, kuŗā ietilpinātas mūsu tautas sāpes un ciešanas, vieta, kur pieminēt cilvēkus, kas gājuši cauri ellei. Par blakus celto viesnīcu nezin kāpēc nav bijušas nekādas diskusijas, kā tas ietekmēs satiksmes plūsmu un Vecrīgas panorāmu.

Rīgas dome, kad to vadīja Ušakovs, tomēr piešķīra mūzejam kaut arī nelielu, taču finanču dotāciju...

Un tai pašā laikā norobežojās no atbildības par Būvvaldes neizskaidrojamo tūlāšanos. Par to naudas piešķirumu – man šķiet, ka visiem, kas par to lēma, ir skaidrs, ka okupācija bija, tikai nevar to pateikt vārdos. Nu, tad vismaz iedos kādu naudiņu...

Arī tavu ģimeni skāra okupācija – bija jāatstāj Latvija.

Devāmies bēgļu gaitās no Liepājas, nonācām pie Drēzdenes, kad to bumboja. Ieklidām kādā nometnē, kur mūs uzņēma

ļoti nelaipni, burtiski spļāva sejā – tur bija sapulcējušies tie, kuŗi nolēmuši repatriēties uz Latviju. Laidāmies prom. Kādu uzlidojumu pārlaidām kartupeļu laukā. Kad attapāmies, pamanījām kādus desmit metrus no mums neizsprāgušu lādiņu... brīnumainā kārtā atkal satiku frontē izdzīvojušo tēvu, bet tas jau ir cits stāsts. Tad nonācām *dīpišu* nometnēs Eištatē, Rēgensburgā (kur dzīvoja arī manas mūzeja kolēģas Dzintras Bungas ģimene) un Minchenē. Un tad jau iepriekšminētais ceļš uz Ameriku.

Kā iekārtojāties Amerikā? Kur gāji skolās, ko darīji?

Pirmie soļi Amerikā bija dramātiski – mammas jaunības draudzene, kuŗa aizbrauca uz ASV jau trīsdesmitajos gados un par mums galvoja, nebija saņēmusi ziņu par mūsu ierašanos, jo bija pārcēlusies dzīvot citur. Tā nu visi stāvējām uz perona ar Amerikas valdības iedotajiem 10 dolariem un neziņā. Lai gan abi ar mūsu Inesi bijām mācījušies angļu valodu, nesapratām neko. Jūtāmies pavisam pazuļējušies! Līdz mūs uzrunāja latvieši, kas bija saklausījuši, ka runājam latviski. Deva mums pajumti, atrada mūsu galvotāju, un mēs nonācām Indianas pavalsts Gary pilsētā – industriālā pilsētā, ar stipri piesārņotu gaisu. Tēvs dabūja darbu metāllietuvē par 25 centiem stundā. Latvijā viņš bija mācībspēks Rīgas Valsts tehnikumā, strādāja Radiofonā... Vēlāk gan dabūja darbu savā elektriķa profesijā Čikāgā.

Par skolām – nolēmu, ka sākumā jātiek galā ar Amerikas armiju, un iestājos tajā kā brīvprātīgais uz trim gadiem. Tad jau sāka „kurināties” Vietnāma, un es trīs gadus tur vadīju kā ASV armijas kaŗavīrs. Pēc kaŗa Nonācu Korejā ANO misijas ietvaros, zem ANO karoga – drošības uzturēšanas nolūkos. Pār galvām lidoja krievu MIGi, zobi no sala klabēja zem piecām apģērba kārtām. Tā aukstumā un neziņā mēs, 160 „vecīši” – man tolaik bija 20 gadi! – vadījām dienas vientuļā vietā, tuvākā ASV bāze bija 300 kilometru attālumā. Kad atgriezos Čikāgā, bēdīgākais bija fakts, ka visas meitenes, ko pazīnu, bija jau apprecējušās... Mana māsa Inese bija apprecējusies ar komponistu un diriģentu Ojāru Kļaviņu.

Čikāgieši atminas to dramātisko stāstu, kad Inese un Ojārs pa ceļam uz Gaŗezeru autoavārijā gāja bojā. Izdzīvoja meitiņa Silvija – tagad rosīga Čikāgas latviešu sabiedriskā darbiniece.

Ojārs mani iesaistīja korī, bet īstenībā tajā vēl aktīvāk darbojās mana sieva un meitu māte – kādreizējā kolēģa Enciklopēdiju izdevniecībā, kur nostrādāju 30 gadus. Viņa nāca no senas un slavenas velsiešu dzimtas, bija sarkanmataina, ambicioza sieviete, kas nevarēja samierināties, ka es tik daudz strādāju (vienugad pārstrādāju 1500 virsstundas!).

(Turpināts 7. lpp.)

PAUL GOBLE

Putin's Russia Today Resembles Hitler's Germany of the 1930s Except in One Critical Way, Travin Says

Stanton, March 20 – Vladimir Putin's Russia in many ways resembles Adolf Hitler's Germany of the 1930s, Dmitry Travin says. Like its counterpart, Russia today has "more than enough revanchism and militarism" to make the comparison compelling. But there is one major difference: Russia's elite "is not set up for world domination but for personal enrichment."

The head of the Center for Research on Modernization at St. Petersburg's European University points out that today some think that the defeat of the USSR in the cold war have given rise to a revanchism approximately the same as the defeat of Germany a century ago. That widespread needs to be carefully examined.

And it is also time to examine why the Germans "calmed down after 1945" when they lost World War II but not after 1918 when they lost World War I because that difference too helps to explain why Russia today both resembles and yet is very differ-

ent than Hitler's Germany with which it is often compared.

After World War I, Travin says, Germany was seriously reduced economically but not politically. The opportunities for the normal development of German society were undermined, but the empire remained almost untouched which preserved the basis for the rebirth of statism and militarism.

In 1919, the victors thought not so much about the future arrangements of Europe as about compensating themselves for the losses they had suffered. To that end, they imposed draconian reparations requirements on Germany, a move that destroyed the economy and convinced Germans that their enemies wanted them to suffer.

But at the same time, Travin continues, territorially Germany remained almost as it was under the Second Reich. Yes, it lost Alsace and Lorraine, and the rebirth of Poland pushed the eastern border of Germany significantly to the west. But the

country was not split up into separate pieces.

Therefore, he says, when Hitler decided to move toward confrontation, he was able to build a Third Reich quickly because he had sufficient territory, population and an industrial base.

After World War II, the allies behaved in exactly the opposite way: they divided the country but they left in place all the possibilities for rapid economic recovery and even helped this process to go forward. Moreover, they pursued de-Nazification, integrated Germany into larger military blocks to prevent it behaving independently, and sponsored its integration into larger economic communities as well.

As a result, in contrast to the situation of the 1920s and 1930s, the Germans became ever richer and ever less thought about the revival of imperial power, all the more so because the democratic politicians ruling in the country in the 1950s and 1960s did not urge the population to think otherwise as the Nazis had done

in the 1930s.

That provides the basis for a comparison between Germany in the to post-war periods and Russia today, Travin says. The USSR did fall apart and its population was halved, similar to the situation in Germany in 1945. But the Russian Federation retained an enormous empire which recalls Germany in the 1920s and 1930s.

Because of the latter factor, Travin says, certain citizens believe that they will be able to easily bring down their enemies without understanding that one must compare strength according to the level of economic development and the size of the military budget. Russia could mobilize the population, but even if it did, it could not achieve equality with NATO or China.

But that is not the chief differences between Russia today and Hitler's Germany. That lies in the state of mind of the elites. In inter-war Germany, the ruling party and the army and the industrial leaders assumed that they could defeat all of Europe in a war. Many

were revanchists, and life punished them severely for this."

Russia today, however, has an elite which thinks not about revanchism but only about filling its own pockets, Travin says. And its members understand that it will be possible only in peace time because a major war, which would be required to take revenge, would be the path to the loss of millions of their wealth, bank accounts and property in the West.

For this reason and despite all the similarities in other aspects, Putin's Russia is not like the Germany of the 1930s. Yes, there is aggressive rhetoric, and yes, there is a desire for revenge among the less well-educated, but the elites don't share these values and there is nothing like the world crisis of the 1930s.

The goals of the Russian ruling circles today are completely different, Travin says. There are no illusions in this circle regarding world rule. On the other hand, the striving for personal enrichment is enormous.

Putin Regime Presents Molotov-Ribbentrop Pact Exactly as Stalin Did in 1948, Pavlova Says

Stanton, August 22 – One of the more infamous publications of the Cold War was a 1948 Moscow pamphlet with the title "Falsifiers of History" which justified everything Stalin did before and during World War II including the signing of the Molotov-Ribbentrop Pact in August 1939 with its secret protocols that divided Europe and unleashed war.

That long-ago pamphlet, which was issued by the Soviet Information Bureau, has been widely cited and denounced by most Western scholars and some Rus-

sian ones as a classic example of Soviet mendacity and duplicity.

Unfortunately and tragically, this year, on the 80th anniversary of the Molotov-Ribbentrop Pact, the Putin regime has gone all out to promote exactly the same notions that the Stalin-era pamphlet did, treating the subject as the Soviet dictator did as "a front" in the ideological war, Irina Pavlova says.

Indeed, if anything, the Putin regime has promoted its Stalinist vision to new heights with a series of meetings greeted by the

Kremlin leader and attended by senior ministers and experts who are prepared or compelled to follow his line and by new publications that reiterate all the conclusions of the 1948 pamphlet, the US-based Russian historian says.

Perhaps the most important of these took place ten days ago under the chairmanship of Sergey Naryshkin who heads both Russia's foreign intelligence service and its Russian Historical Society which has released a new edition of a book of carefully selected documents on Soviet-

German relations.

Like Stalin's propagandists, Putin's blame the outbreak of World War II on "the irresponsible actions of a number of European powers" including appeasement and efforts to direct Hitler away from them toward an attack on the USSR. One participant says if Stalin had not arranged the Molotov-Ribbentrop Pact, "Hitler's army might have pushed us back almost to the Urals."

Four days ago, Pavlova continues, the Russian state archives opened an exhibit that makes

exactly the same points; and in one concession to changes, Moscow has launched a special Internet project to push the ideas that Stalin used to promote in a widely disseminated pamphlet.

The Russian historian points out that "in all the speeches of the Kremlin's representatives who have been deployed to defend the Molotov-Ribbentrop Pact, the main thing is the unequivocal acknowledgement that contemporary Russia is a continuer of Stalin's USSR and his foreign policy."

Dzīvespriekā recepte: darbs + mīlestība Sabiedriskais darbinieks Ivars Svānfelds intervijā Ligitai Kovtunai

(Turpināts no 6. lpp.)

Un pēc 13 laulības gadiem, kad mūsu meitiņām bija astoņi un deviņi gadiņi, laulību izšķīra. Es tiešām smagi strādāju, jau tolaik darbojos tā sauktajos „projektos”, kad galvenais ir termiņš, kas jāizpilda, plīst vai lūst. Nācās pat nakšņot darbam tuvējā viesnīcā. Viņa to nespēja pieņemt un saprast.

Tu taču darbojies arī latviešu sabiedriskajās rosībās!

Jā, ne tikai dziedāju korī, arī spēlēju teātrī, bet visskaistākās atmiņas man saistās ar Čikāgas kabare grupu, kur darbojos desmit gadus kopā ar māsas meitu Silviju, Ilmāra Dzeņa meitu Sandru un vairākiem citiem spējiem mūziķiem, dziedo-

niem, aktieriem, komponistiem, Kādreiz arī pievienojās Lorija Vuda, Ivars Cinkuss, Armands Birkens, Harijs Užāns un citi. Tie bija mani labākie gadi – vairs nebiju ļoti jauns, bet tāds jutos. Tas palīdzēja noturēties. Biju arī iesaistījies Daugavas Vanagos. ALA, Čikāgas latviešu radio raidījumu redakcijā, Čikāgas Ciānas draudzē, skautos u.c.

Arī Latvijā dzīvojot, tu turpini būt sabiedriski aktīvs. Savulaik kopā ar Daugavas Vanagu vīriem Andreju Mežmali un Andri Stakli rīkoji Latvijas vēstures priekšlasījumus ārvalstu diplomātisko misiju darbiniekiem, un vēl, un vēl. Vai ar savu Latvijas pieredzi

Deju virpulī no kreisās: Aija Ebdena, Valters Nollendorfs, Ināra un Ēriks Krūmiņi

mudinātu tautiešus, it īpaši jaunākās paaudzes, pārcelties uz dzīvi Tēvzemē?

Jā, noteikti, ja vien ir tāda izglītība un darba pieredze, kas nodar Latvijas izaugsmei. Tad būs labi abiem – gan pašam, gan valstij. Bet es dotu padomu – uzreiz pasakiet: es nenāku mācīt, es nāku, lai strādātu kopā. Jārēķinās arī, ka Latvijā neuzņem ar milzu sajūsmu. Bet tie, kam Amerikā nav lielas saistības, kā hipotekārais kredīts vai vecmāte, kas dikti raudās, – brauciet šurp! Te ir iespējas.

Vēl plašāk skatoties – Latvija nedabūs atpakaļ cilvēkus, ja neiznīdēs to briesmīgo birokratiju, kas te diemžēl vēl valda.

LATVIEŠI KANADĀ

Smaidi, aplausi un pa retai asarai Manitobā

VIESTURS ZARIŅŠ

26. jūlijā Vinipegā (*Winnipeg*) lielā *McNally Robinson* grāmatveikalā un dienu vēlāk pusotru stundu attālumā uz ziemeļaustrumiem *Lac Du Bonnet* pilsētiņā notika grāmatas *Latvian Pioneers, Socialists and Refugees in Manitoba – An illustrated journey through the history of Latvians in Manitoba* atklāšanas svētki. Tie sekoja līdzīgam sarīkojumam mēnesi iepriekš Toronto latviešu centrā.

Vinipegā grāmatas autors Viesturs Zariņš ieradās ar sievu Ingu un Latvijas vēstnieku Kanadā Kārlī Eihenbaumu un viņa kundzi Ināru. Bija grūti zināt, kāda būs atsaucība. Ēdiens bija pasūtīts trīsdesmit cilvēkiem, un krēsli bija salikti kādiem piecdesmit. Tuvojoties norādītam laikam, cilvēki ieradās arvien vairāk un beidzot apmeklētāju bija pāri par sešdesmit. Tur autoram bija gan pazīstamas sejas no iepriekšējiem Manitobas pētniecības braucieniem, gan pavisam jaunas. Bija veclatviešu pēcteči, daži trimdas veterāni, kā arī viņu pēcteči un četri Vinipegas lietuvieši.

Vakaru atklāja autors, un tad vārds tika dots vēstniekam, kurš uzsvēra ciešās Kanadas un Latvijas politiskās saites. Viņš arī aicināja klātesošos lepoties ar savu izcelsmi un uzturēt savstarpējās saites. Ir jāpiemin ka Vinipegā vairs nepastāv organizēta latviešu sabiedrība. Viss tika slēgts 2007. gadā. Vēstnieks izsauca un izteica īpašu pateicību Kenam Valainim, kurš 2018. gadā izkārtāja Latvijas Simtgades liepas iestādīšanu un 18. novembra atceres dievkalpojumu, sadarbojoties ar Vinipegas Sv. Pēterā vācu draudzi.

Sekoja autora uzstāšanās, kur viņš iepazīstināja klātesošos ar savu pēdējo sešu gadu ceļojumu, ar laika posmu, kurā tapa grāmata, par ceļojuma dēkām un izaicinājumiem. Īsumā arī tika dots ievads Manitobas latviešu vēsturei, par veclatviešiem, kuŗi 20. gadsimta mijā meklēja savu stūrīti, kur paši varēja brīvi saimniekot, par tiem, kuŗi bēga no cara un baltvāciešu atbēdības pēc 1905. gada revolūcijas, un par trimdiniekiem, kuŗi atstāja Latviju, bēgot no padomju okupācijas un deportācijām. Lasītājiem zināšanai: ap Pirmo pasaules karu Manitoba bija Kanadas latviešu centrs. Tur dzīvoja ap 500 līdz 1000 latviešiem.

Pēc prezentācijas klātesošie aplenca autoru un vēstnieku. Daļa jau bija iepriekš pasūtīnājuši grāmatu un vēlējās, lai autors to paraksta. Citi to nopirka veikalā. Visas veikalā nogādātas grāmatas pārdošanai tika izpirktas. Veikals vēlāk autoram paziņoja, ka tajā nedēļā viņa grāmata bija visvairāk pirktā, otrajā vietā atstājot *Michelle Obama* memoārus.

Nākamās dienas pēcpusdienā risinājās sarīkojumi *Lac Du Bonnet* pilsētiņā un tās apkārtnē. Tur savā laikā bija 60 līdz 70 veclatviešu ģimenes vairākos lauku ciematos. Toni tur noteica piecgadnieki sociālisti, kuŗi meža vidū pie lielā *Lac Du Bonnet* ezera 1924. gadā

uzcēla pirmo latviešu namu Kanadā.

Saulainā pēcpusdienā pulcējās kādi 50 veclatviešu pēcteči *Lettonia* lauku kapos, kur daudziem dus senči. Tur rajona pašvaldības vecākais un vēstnieks atklāja piemiņas plāksni. Zemi kapiem 1918. gadā bija ziedojis Letonijas pirmais pasta vadītājs *John Alksne* (Jānis Alksnis). Viņa meitas *Joyce* un *Dorothy* bija klāt pie plāksnes atklāšanas. Plīvoja arī Latvijas karogs, kuŗu bija atvedis Juris Snikeris. Viņa vecāki ieradās

fotografijām. Tie bija Aina (*Gulbis*) *Turton*, kuŗas tēvs Manitobā ieceļoja 1908. gadā no Brazīlijas, iepriekšminētā *Joyce Alksne*, *Gerald Sarapu*, kuŗa vecvecāki ar septiņiem brāļiem un vienu meitu arī tur nokļuva no Brazīlijas, *Jerry Zihrul* (*Cīrulis*), kuŗa vecvectēvs citā Manitobas apkārtnē ieceļoja 1900. gadā un *Terry Tottle*, bijušais vietējās vēstures apvienības priekšsēdis. Autors katram dāvāja savu grāmatu.

Pēc runām sekoja saviesīga pēcpusdiena blakus telpā. Arī te

dzīvo – lauku sēta meža vidū, kur agrāk saimniekoja veclatvietis *Wolf* (Vulfs vai Vilks).

Nākamajā rītā *Gerald Sarapu* parādīja *Lee River* kapus, kur guļ gan veclatvieši, gan pēcaŗa trimdinieki, vecās *Pinawa* spēkstacijas drupas, kur veclatviešu vīri atrada darbu sapelnīties, un *Lee River* halli, kuŗu veclatvieši uzcēla 1931. gadā kā otro latviešu namu Kanadā. Bija arī iespēja apmeklēt *Lac Du Bonnet & District Historical Society* mūzeju, kur ir latviešu eksponāti. Sabiedrība

bijušo skolas vietu, kur vairums bērnu bija latvieši un skolotājam bija jāklīdz "runājiem angļiski", kā arī turienes kapus. Piebiedrojās *Chuck Leibert* (Liberts), kuŗš savā senču lauku sētā tagad organiski audzē saknes, īpaši ķiplokus, tie Manitobas tirgū ir ieguvuši atsaucību.

Tā beidzās trīs skaistas dienas Vinipegā un Manitobā. Saule nemitīgi spīdēja, un bēdīgi slavenie Manitobas odi bija kaut kur aizsnauduši un gandrīz nemanāmi.

Ja lasītājs prasa, kas man daļas gar to Manitobu, tad atbilde ir vienkārša. Manitobas latviešu stāsts, protams, ar savu akcentu atkārtojas daudzās latviešu kolonijās Kanadā un Amerikā. Neskatoties uz milzīgo progresu tehnoloģijā un komunikācijā, kopš laikiem, kad pirmie latvieši ieradās Manitobā, tas ir stāsts, kur saplūst laiks, telpa, pagātne, tagadne un nākotne. Tas ir imigrantu stāsts, un tas ir arī stāsts par asimilāciju. Ja kāds lasītājs vēlas iegādāties grāmatu, to var darīt *Letts Shop* Toronto latviešu centrā, gan pērkot to klātbūtnē vai *online*.

Lai gan autoram lielā atsaucība bija gandarījums, visvairāk viņu aizkustināja daudzie pateicības vārdi par grāmatu, smaidi sejas, šķirstot grāmatu, un asaras acīs, kad šķirstītājs ieraudzīja kādu mīlu cilvēku kādā attēlā.

Liela daļa šo cilvēku nav latvieši, un par latviešiem viņi nevēlas būt. Tie ir kanadieši, bet tādi, kuŗiem Latvija ko nozīmē, jo tā ir vieta, no kuŗienes ir cēlušies viņu senči. Ne mēs, latviešu sabiedrība ārzmēs, ne Latvija viņus nedrīkst aizmirst. Viņiem nav intereses mācīties latviski, toties viņiem interesē latviskā virtuve, viņiem nepaier garām latviešu sportistu panākumi, daudzi pēta savu ciltskoku, un ir tie, kuŗi ir apmeklējuši Latviju, var apmeklēt to vietu, no kuŗas cēlušies viņu senči.

Ir patīkami gadījumi. Toronto Dziesmu svētkos šī raksta autors satika puisī no Manitobas, kuŗam vecvecāki ieceļoja pēc kaŗa, viņš pats neprot latviski, bet kuŗš ir sadraudzējies ar meiteni no latviskas ģimenes Montreālā. Cits jauns puisis, kuŗa vecvectēvs Manitobā ieceļoja pirms vairāk kā simt gadiem, autoram stāstīja par gaŗāku ceļojumu Latvijā. Vēl citam radi Latvijā viņu, arī veclatviešu pēcteči, sameklēja, veidojot ciltskoku. Viņš ar ģimeni apciemoja savus radus Latvijā, un šogad tie atbrauca ciemos pie viņa uz Manitobu.

Pēdīgi ir jāpiemin autora un Latvijas vēstnieka vienreizējā sadarbība šajā Manitobas ceļojumā. Vēstnieka klātbūtnē kuplīnāja un paaugstināja publikas interesi autora sarīkojumos. Toties piedalīšanās grāmatas atklāšanas pasākumos deva iespēju vēstniekam un viņa kundzei iepazīties ar šī novada latviešu vēsturi un tā latviešu pēctečiem, kā arī iespēju vēstniekam pēc tam atsevišķi tikties ar Vinipegas un Manitobas politiķiem, lai veicinātu Kanadas atbalstu un sadarbību ar Latviju.

Piemiņas plāksnes atklāšana Letonijas veclatviešu kapos. No kreisās: Juris Snikeris, Viesturs Zariņš, Kārlis Eihenbaums, *Lac Du Bonnet* rajona pašvaldības vecākais *Loren Schinkel* un *Susan Karkklin*

Viesturs un Inga Zariņi un Ināra un Kārlis Eihenbaumi pie veclatviešu Urbānu ģimenes mājas, kas tika celta vairāk nekā pirms 100 gadiem

Manitobā pēc Otrā pasaules kaŗa. Iepriekš pašvaldība bija atsūtījusi strādnieku komandu, lai sakoptu kapus un uzceltu jaunus goda vārtus.

Sekoja grāmatas prezentācija *Lac Du Bonnet* pilsētiņas Sv. Jāņa angļikāņu baznīcā rajona un pilsētiņas pašvaldības vadītāju klātbūtnē. Ieradās gandrīz 80, un zālē visiem nebija sēdvietu. Programma bija līdzīga Vinipegai. To vadīja *Susan Karkklin*, uzstājās autors un vēstnieks. Autors izteica īpašu pateicību pieciem klātesošajiem par to, ka viņi jau 2013. gadā atsaucās uz viņa Manitobas avīzēs ieliktiem sludinājumiem un kuŗi starp daudziem, visvairāk palīdzējuši ar informāciju un

autoram nācās parakstīt grāmatas, un visas todien bija izpārdotas. Grāmatas vēl tiks sūtītas gan uz grāmatveikalu Vinipegā, gan uz *Lac Du Bonnet* vēstures sabiedrību.

Pievakarē *Susan Karkklin* pavadīja autoru, vēstnieku un viņu kundzes pa bijušo Letonijas ciematu, kas tika iznīcināts 1952. gadā, kad tika uzcelta spēkstacija un ūdens līmenis pacelts par 5 metriem, applūdinot daudzas, bet ne visas veclatviešu samniecības. Tika apskatīta Kārķiņu ģimenes vecā lauku sēta, kur vēl stāv un tiek lietota kūts, meža ceļš, pa kuŗu Letonijas bērni mēroja trīs kilometrus uz tuvāko lauku skolu, kā arī tur, kur *Susan* tagad

sponsorēja turienes grāmatas prezentāciju. Iepriekšējā dienā ceļā uz *Lac Du Bonnet* bija iespēja pietāties *Libau* ciematā, kur savā laikā dzīvoja 12 veclatviešu ģimenes, bet šodien palikuši tikai kapi un vecais Liepājas vārds.

Bird River ciemats ir vistālākais punkts *Lac Du Bonnet* apkārtnē, kur apmetās veclatvieši. To parādīja deviņdesmitgadniece *Aina* (*Gulbis*) *Turton*, viņa bija mērojusi astoņas stundas ar mašīnu bērnu pavadībā, lai piedalītos svētkos tur un Vinipegā. Aina ir uzrakstījusi skaistu, nelielu grāmatu par savu dzīvi, uzaugot *Bird River* latviešu kolonijā. Viņa parādīja, kur agrāk stāvēja tēva mājas 10m augstas klints pakājē,

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

***

Valsts prezidenta apsveikums Zinību dienā

Valsts prezidents Egils Levits jaunajā mācību gadā skolotājiem un universitāšu pasniedzējiem novēl izturību un entuziasmu, savukārt skolēniem un studentiem – neaizmirst dzīvi ārpus izglītības iestādes. Levits pārliecināts, ka skolotāja profesijā nonāk izredzētie – tie, kurus raksturo neapslāpējama vēlme no jaunām personībām veidot nobriedušus cilvēkus ar savu skatu uz pasauli. Skolotājiem un augstskolu pasniedzējiem valsts pirmā amatpersona novēl izturību, pacietību un entuziasmu, “šo skaisto izglītības darbu darot un bagātinot Latviju ar zinātkāriem jauniem cilvēkiem”.

Zinību dienā Rīgas 88. vidusskolā

Valsts prezidents Egils Levits, viesojoties 88. vidusskolā, savā uzrunā sacīja: “Man ir liels prieks, ka šodien varu būt jūsu vidū, jo 1. septembris ir īpaša diena – mēs atskatāmies uz pagājušo vasaru, kas paskrējusi tik ātri, gandrīz nemanot.

Valsts prezidents Egils Levits apsveic skolēnus ar jaunā mācību gada sākumu // Foto: Valsts prezidenta kanceleja

Vismaz man tā bija – vasaru pavadīju, to pat īsti nemanot. Vienlaikus ir arī priecīgs satraukums un ziņkārbība, kas gaidāms šajā gadā; jūs satiekat savus klasesbiedrus, skolasbiedrus, skolotājus un gatavojaties šī gada skolas notikumiem. Skolas laiks ir īpaši skaists periods jūsu dzīvē tāpēc, ka šeit jūs pilnībā varat vēlēt laiku sev, sevis izglītošanai, sevis attīstīšanai tā, lai jūs vēlāk varat piepildīt savus sapņus – to, ko jūs domājat, kas jūs gribat būt. Skolā ir iespēja to visu darīt. Es vēlu jums daudz panākumu mācībās, jo īpaši – izjust prieku, atklājot to, ko jūs līdz šim nebijāt sapratuši, piemēram, fizikā vai matemātikā. Kad pienāk šis moments, kad jūs pēkšņi saprotat kaut ko, kas agrāk šķitis grūti, ir gandarījums, un šādi prieka mirkli pieder pie mācību procesa. Es pateicos arī vecākiem un vecvecākiem par to, ka jūs varat iespēju robežās paskaidrot savām atvasēm, kā risināt mājasdarbus vai vienu vai otru uzdevumu, vai arī vienkārši ļaujat jaunajam cilvēkam klusumā un mierā pašam

rast risinājumu, pašam nonākt pie secinājuma. Mēs visi esam vienreizēji un oriģināli, arī jaunie cilvēki, kuri sāk mācības 1. klasē, savā unikalitātē ir nepieciešami Latvijai, jo Latviju veido daudzveidība. Daudzveidība ir Latvijas spēks! Mums ir viena kopēja valsts valoda, un arī šajā skolā jūs mācīsieties lielā mērā valsts valodā. Taču vienlaikus tas, ka katram ir sava kultūra un sava valoda blakus valsts valodai un kopējai latviskajai kultūrtelpai, ir bagātība visai Latvijas valstij, nevis tikai jums. Es domāju, ka tieši šo mērķu savietojamība ir šīs skolas (vienas no lielākajām Rīgas skolām) spēks.”

***

Atklāj modernāko sākumskolu Baltijā

Ādažu vidusskolu jaunajā mācību gadā gaida organizatoriski un ar jauno mācību saturu saistīti izaicinājumi, norādīja vidusskolas direktors Česlavs Batņa. Pēc viņa sacīta, Ādažu vidusskolā šogad tapis jauns korpuss, kas paredzēts sākumskolai, bet vidusskola atradīsies tur, kur iepriekš.

Šī iemesla dēļ nozīmīgs jaunajā mācību gadā būs organizatoriskais un komunikācijas darbs, sadarbībojoties skolotājiem un vadībai. Tāpat, kā skaidroja Batņa, aktuāla joprojām ir kompetencēs balstītās izglītības ieviešana, proti, jāgatavojas nākamajam gadam, lai jaunā mācību satura ieviešana noritētu sekmīgi. “Mēs gribam jau aptuveni līdz janvārim, februārim noskaidrot un saprast, kādas jomas vēlamies attīstīt vidusskolā, kā arī izveidot provizoriskos piedāvājumus vidusskolēniem. Tas šobrīd būs vis sarežģītākais,” sacīja Batņa. Viņš informēja, ka šogad Ādažu vidusskolā mācības sāks 1578 skolēni, no kuriem sākumskolā mācības sāks 678 bērni. Skolēnu skaits šogad, salīdzinot ar 2018. gadu, pieaudzis par apmēram 70 bērniem, piebilda direktors, pēc kuŗa teiktā šogad pirmo gadu mācības sāks trīs vidusskolas parāllēklases, kā arī septiņas 1. klases, kas ir par vienu klasi vairāk nekā pērn.

***

Šajā mācību gadā provizoriski skolas gaitās

dosies 215 tūkstoši skolēnu, bet pirmoreiz uz skolu dosies ap 20 tūkstošiem pirmklasnieku, norādīja Izglītības un zinātnes ministrijā (IZM). IZM prognozētais skolēnu skaits jaunajā mācību gadā gan ir provizorisks, jo precīzāki dati būs zināmi septembra nogalē. Salīdzinot ar 2018./2019. mācību gadu, skolēnu skaits arī šajā mācību gadā ir stabils – pērn kopējais prognozētais skolēnu skaits vispārējās izglītības iestādēs bija teju 215 tūkstoši skolēnu. Ja pērn 1. septembrī skolas gaitas uzsāka nedaudz vairāk par 19

tūkstošiem pirmklasnieku, šogad tie provizoriski ir ap 20 tūkstošiem jauno skolēnu. Šogad arī optimizēts izglītības iestāžu skaits – likvidētas 14 izglītības iestādes, kā arī vairākas skolas reorganizētas, pievienojot vai apvienojot tās ar citām mācību iestādēm.

***

“Skolotājs ir kā bāka, kas norāda virzienu dzīvē...”

Ata Kronvalda balva ir nodibināta 1988. gadā. Balvu piešķir katru gadu skolotājiem, zinātniekiem, speciālistiem, pedagogiem un studentiem par ievērojamu ieguldījumu talantīgāko skolēnu apzināšanā un izglītošanā, skolēnu zinātniski pētnieciskās darbības organizēšanā un vadīšanā. Stipendiatu izvērtē Ata Kronvalda fonda izveidota žūrija, kuras sastāvā ir Fonda pārstāvji un iepriekšējo gadu stipendiju ieguvēji. Apbalvojums ietver naudas prēmiju, diplomu un medaļu ar Ata Kronvalda portretu (māksliniece Elita Viliama). Tradicionāli apbalvošanas ceremonijā piedalās Latvijas Valsts prezidents.

Tā bija arī šogad. Ata Kronvalda balvas pasniegšanas ceremonijā Valsts prezidents Egils Levits, sākoties jaunajam mācību gadam, sacīja: “Skolotāja loma vairs nav tikai būt par zināšanu vācēli. Šobrīd informācija un zināšanas jauniešiem ir pieejamas visapkārt. Skolotājs ir kā bāka, kas norāda virzienu dzīvē, darbā, attiecībās ar klasesbiedriem, attiecībās ar sabiedrību. Man ir paties prieks pili ņņņņņ pedagogus, kuri ikdienā nav bieži pamanāmi. Šis darbs ir ikdienas darbs, un tas nav publisks, tādēļ ir svarīgi, ka mēs padarām publisku arī to darbu, ko jūs veicat ikdienā, lai mūsu sabiedrība saprot un novērtē pedagoga darbu nozīmi ne tikai konkrētajiem jauniešiem, bet visai sabiedrībai, visai Latvijas valstij kopumā. Atbalstot jauniešus, palīdzot skolēniem realizēt sevi un būt par saviem vislabākajiem “es”. Mēs apzināties, ka dārzniekam pašam nav jābūt labai puķei. Dārzniekam ir jābūt labai dārzniekam. Jūs esat izcili dārznieki, kas ikdienā rada šīs skaistās puķes – asina mūsu spožākos jaunos prātus, audzina nākotnes līderus. Šodien mēs varam izcelt jūsu devumu un pateikties. Mēs cildinām darbu, kas veido augsni jaunatnei. Jūsu darbs ir misija mūsu valstij, misija mūsu nākotnei un mūsu izaugšmei.”

Ata Kronvalda balvas laureāti: Tatjana Alikā, Daugavpils Krievu vidusskolas–liceja matemātikas, ekonomikas un komerczinību skolotāja; Diāna Siliņa, Cēsu Valsts ģimnazijas informātikas skolotāja; Inese Lagzda, Rīgas Valsts 1. ģimnazijas matemātikas skolotāja; Vaira Strazda, Āgenskalna Valsts ģimnazijas bioloģijas skolotāja

***

Valsts prezidents Varšavā

1. septembrī Valsts prezidents Egils Levits kopā ar citiem Eiropas un pasaules līderiem apmeklēja Otrā pasaules kara sākuma 80. gadskārtas atceres sarīkojumus Polijas galvaspilsētā Varšavā.

Pasaules valstu līderi piedalās Otrā pasaules kara piemiņas ceremonijā Polijā. Egils Levits – trešais no kreisās // Foto: Valsts prezidenta kanceleja

Pilsudska laukumā Varšavā notika militāra ceremonija, lai pieminētu 1939. gada 1. septembra uzlidojumus Polijas pilsētām. Egils Levits piedalījās šajā pasākumā, lai uzsvērtu, ka Otrais pasaules karš bija liktenīgs Eiropai, tai skaitā Polijai un Baltijas valstīm. Polijas karavīri bija pirmie, kas cīnījās pret Hitlera un Staļina armijām par savas valsts un Eiropas brīvību. Viņu nestie upuri atgādina, cik svarīgi aizstāvēt starptautisko tiesību kārtību, brīvības un demokrātijas vērtības mūsdienu pasaulē. Tagad jā dara viss iespējamais mierpilnas un vienotas Eiropas stiprināšanai. Egils Levits tikās ar Polijas prezidentu un citu valstu līderiem. Dienas beigās Valsts prezidents apmeklēja piemiņas koncertu Lielajā teātrī.

***

Latvijas Nacionālajam arhīvam – 100

1919. gads vēsturē palicis kā daudz valsts institūciju dibināšanas un veidošanas laiks. Arī Latvijas Nacionālais arhīvs ir viena no Latvijas nacionālajām kultūras iestādēm, kas šogad svin savu simtgadi. 1919. gada 29. augustā Latvijas Republikas Ministru kabinets pieņēma lēmumu par Valsts Vēsturiskā arhīva dibināšanu. Sagaidot valsts arhīvu darbības simtgadi, ir izveidota plaša sarīkojumu programma: izstādes, vairāku grāmatu atvēršana, atvērto durvju dienas.

Centrālais notikums bija 29. un 30. augustā – starptautiska konference “Nācijas atmiņas saglabāšana – vakar, šodien, rīt”. Konference vēlīta no Nacionālo arhīvu, kas veidojušies pēc Pirmā pasaules kara, vēsturei un nākotnes attīstības aktuālajiem jautājumiem. Konferencē Melngalvju namā piedalījās referenti no Baltkrievijas, Igaunijas, Krievijas, Latvijas, Lietuvas, Norvēģijas, Polijas un Somijas.

***

Latvijas skolēniem starptautiskajā olimpiādā – bronzas medaļas

Mariborā, Slovēnijā, norisinājās 3. Eiropas jauniešu informātikas olimpiāda EJOI 2019, kuŗā šogad piedalījās Matīss Kristiņš, Simona Kaščejeva (Rīgas Valsts 1. ģimnazija), Ansis Gustavs Andersons (Druvas vidusskola) un Raivis Atteka (Valmieras Valsts ģimna-

zija). Pēc spraigām divu dienu sacensībām 90 dalībnieku konkurencē no 24 dažādām valstīm Latvijas komanda izcīnīja divas medaļas. Bronzas medaļas mājās pārveda Matīss Kristiņš (Rīgas Valsts 1. ģimnazija) un Ansis Gustavs Andersons (Druvas vidusskola), kuŗi atkārtoja pagājušā gada sasniegumus.

Eiropas jauniešu informātikas olimpiādas Latvijas izlases dalībnieki – Adriāns Pilikšers (no kreisās) un Ansis Gustavs Andersons no Druvas vidusskolas, un Artīss Vījups no Salaspils 1. vidusskolas atgriežas mājās // Foto: LETA

“Eiropas jauniešu informātikas olimpiādas uzdevumi ir izaicinājums pat pašiem pieredzējušākajiem dalībniekiem. Tomēr šogad olimpiāda bija vēl sarežģītāka, jo jauniešiem pašiem bija jāsamontē Raspberry Pie minidatori. Skolēnus olimpiādei sagatavoja Pirmās programmas skolas skolotājs Raivis Leviņš un Druvas vidusskolas skolotājs Normunds Svētiņš.

***

Saeimā stažējas studentes no Vācijas

Saeimā Starptautiskās parlamentu stipendiju programmas ietvaros līdz 27. septembrim stažējas divas studentes no Vācijas. Latvijas parlaments šajā programmā iesaistās jau devīto reizi, un tās laikā jauniešiem ir iespēja iepazīt Saeimas deputātu, frakciju un komisiju darbu, kā arī apmeklēt lekcijas Latvijas Universitātē. Stipendiāti izraudzīti īpašā atlases konkursā, un iespēju stažēties parlamentā ieguva jaunieši, kuŗiem ir padziļināta interese par mūsu valsti. Marija Beilmāne (Maria Beilmann) ieguvis bakalaura gradu Eiropas studijās Pasavas universitātē, studējusi jurisprudenci Pasavā un Leipcīgā un praksē darbojies vairākās vēstniecībās un studentu apmaiņas programmās, tostarp ASV, Čehijā, Krievijā. Anna Līza Šteinmeiere (Anna Lisa Steinmeier) Vestfālenes universitātē Gelzenkirhenē ieguvisi bakalaura gradu žurnālistikā un sabiedriskajās attiecībās, savukārt Briselē ieguvisi maģistra gradu starptautiskajās studijās. Strādājusi Eiropas Parlamentā, tostarp bijusi no Vācijas ievēlētas deputātes padomniece sociālo mediju komunikācijas jomā.

(Turpinājums 10. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 9. lpp.)

Vācu jaunietes iepazīs Saeimas deputātu darbu, esot praksē pie Saeimas priekšsēdes biedres Marijas Golubevas un deputātes Lindas Ozolas.

Starptautisko parlamentu stipendiju programmu (*Internationales Parlaments-Stipendium*) Bundestāgs īsteno kopš 1986. gada, un Latvijas studentiem iespēja stažēties Vācijas parlamentā ir jau kopš 1992. gada. Latvijas parlaments savu atbildes programmu izveidoja 2010. gadā. Kopš tā laika Saeimā ir stažējušies 12 studenti no Vācijas.

***

Partiju Vienotība turpinās vadīt Ašeradens

Partijas *Vienotība* kongresā Spīķeru koncertzālē pulcējās vairāk nekā 200 biedru, kuŗi diskutēja par klimatu, izglītību un reģionālo reformu, kā arī uzklusēja partijas un partiju apvienības *Jauņa Vienotība* lideru runas. Tajās izskanēja gandarījums par partijas spēju "pārvarēt eksistenciālo krīzi" un atgūt vēlētāju uzticību.

Arvils Ašeradens

Par partijas vadītāju atkārtoti ievēlēja Saeimas deputātu Arvilu Ašeradenu, kuŗš bija vienīgais šī amata kandidāts. Kopējais noskaņojums kongresā bija optimista pilns, partijas pārstāvjiem paužot pārliecību par *Vienotības* ietekmes nostiprināšanos un turpmāku pieaugumu.

***

Aicina reģistrēties pastāvīgam statusam

Ievērojot, ka Apvienotā Karaliste (AK), visticamāk, izstāsies no Eiropas Savienības (ES) pēc diviem mēnešiem – šā gada 1. novembrī –, Ārlietu ministrija aicina Apvienotajā Karalistē dzīvojošos Latvijas pilsoņus sakārtot formālās attiecības ar rezidences valsti un reģistrēties pastāvīgam statusam AK. Latvijas pilsoņiem, kuŗi AK plāno uzturēties pēc *breksita*, reģistrēšanās nodrošinās ES pilsoņu tiesības un ļaus izvairīties no iespējamiem sarežģījumiem. Tādēļ aicinām visus Latvijas iedzīvotājus, kuŗiem AK dzīvo bērni, ģimenes locekļi, radi un draugi, sarunās ar tuviniekiem nopietni vērst uzmanību uz nepieciešamību laikus sakārtot tiesisko statusu. Reģistrēšanās ir bezmaksas un vienkārši veicama elektroniski. Sīkāka informācija

par reģistrēšanos atrodama Apvienotās Karalistes Iekšlietu ministrijas (*Home Office*) mājaslapā, tajā skaitā latviešu valodā. Vietnē ir pieejama arī kontaktinformācija saziņai ar AK Iekšlietu ministriju. Noderīgās vietnes par imigrācijas tiesībām pēc *breksita* ir pieejamas Latvijas vēstniecības AK mājaslapā un Facebook profilā. Tāpat jautājumu gadījumā var rakstīt uz e-pasta adresi brexit@mfa.gov.lv.

***

Brexit dubultpilsonību ar Lielbritāniju neietekmēs

Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde (PMLP) informē, ka Lielbritānijai, izstājoties no Eiropas Savienības, dubultpilsonības nosacījumi, kas ir noteikti Latvijas Republikas Pilsonības likumā, nemainīsies. Tā kā Lielbritānija ir Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalsts, tad Latvijas pilsonim arī turpmāk varēs būt dubultpilsonība ar Lielbritāniju.

PMLP atgādina, ka Latvijas pilsoņa pienākums ir sniegt ziņas par savu dzīvesvietas adresi ārvalstīs, kā arī par citām ārvalstīs notikušām izmaiņām iedzīvotāju reģistrā iekļautajās ziņās par sevi, nepilngadīgajiem bērniem, aizbildnībā vai aizgādībā esošajām personām, t. i., par laulības noslēgšanu, laulības šķiršanu, personvārda maiņu, bērnu dzimšanu, citas valsts pilsonības iegūšanu, tuvinieku miršanu u. c. iedzīvotāju reģistrā iekļaujāmām ziņām.

***

11 vietas Latvijā, ko būtu vērts apskatīt katram pasaules ceļotājam

ASV mediji *CNN* publicējis sarakstu ar 11 skaistām un iespaidīgām vietām Latvijā, kuŗas vērts apskatīt ceļotājiem no visas pasaules. "Latvija ir valsts Baltijas jūras krastos starp Lietuvu un Igauniju. Latvija izceļas ar iespaidīgu arhitektūras daudzveidību, šo valsti mēdz dēvēt arī par "Zilo ezeru zemi", pateicoties aptuveni 12 000 upēm un 3000 lielākiem un mazākiem ezeriem!" – raksta amerikāņu mediji.

Lai gan Latvijas galvaspilsēta Rīga ir tūristu visieciņākais galamērķis, *CNN* iesaka ceļotājiem apskatīt arī apkārtni ārpus galvaspilsētas. Rakstā īpaši uzsvertas Siguldas meža takas, Rundāles pils un Liepājas baltās smilšu pludmales. 1. Rīga; 2. Jūrmala; 3. Sigulda; 4. Kuldīga; 5. Liepāja; 6. Cēsis; 7. Ventspils; 8. Daugavpils; 9. Kolka; 10. Rundāles pils; 11. Aglonas bazilika.

***

Sibirijā atrasta neapzināta izsūtīto latviešu nometnes vieta
Meklējot sava uz Sibiriju izsūtītā radnieka Aleksandra Siliņa kapavietu, Rugāju iedzīvotājam Kārlim Brūveram izdevies atrast iepriekš neapzinātu izsūtīto latviešu nometnes vietu, vēsti LTV raidījums *Panorāma*. Ar krievu žurnālistu un Sibīrijas taigas mednieku palīdzību Kārlis, kuŗš pats nezina krievu valodu, nonākuši *Sankino* un atraduši izsūtīto latviešu nometnes liecības un masu kapus, dokumentējot to fotoattēlos un video. Nometnes

atrasnās vietu apstiprinājuši arī vietējie iedzīvotāji. *Sankino* nometnē dzīvojuši apmēram 2000 cilvēku. Kad tur ieradušies latvieši, lēģeris jau bijis sabrucis, jo ticis būvēts vēl pirms viņiem citā periodā izsūtītajiem. Brūvers piedāvā precīzas koordinātes, ja vēl kāds grib turp doties. Nobraucot 3000 kilometru, Sibīrijas nometnē nomocītā Aleksandra Siliņa kapam ticis uzlikts koka krusts, kas liecina – viņš nav aizmirsts.

***

Izdota grāmata par Grobiņas arheoloģisko ansambli

Uz iekļūšanu UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā nākamgad pretendē Grobiņas arheoloģiskais ansamblis. Tas ietver unikālas autentiskas liecības par iespaidīgu skandināvu apmetni Ālandes upes krastos 7. – 9. gadsimtā. Lai plašākai sabiedrībai būtu iespēja iepazīties ar vēsturnieku un arheologu pētnieciskā materiāla apkopojumu, klajā ir nākusi grāmata.

Tūrisma kluba "Oga" biedre Anna Bruže prezentē jauno grāmatu "Grobiņas arheoloģiskais ansamblis".

100 lappušu biezā grāmata "Grobiņas arheoloģiskais ansamblis" ir autoru kopdarbs. Tam pamatā ir vēsturnieku un arheologu izstrādātā zinātniskā sadaļa, kas iekļauta pieteikumā UNESCO Pasaules mantojuma nominācijai. Kā atzīst grāmatas redaktore un tās idejas autore Ilze Kārklīņa, tad svarīgi bijis, lai arī paši grobiņnieki pēc iespējas vairāk un precīzāk uzzina par savas pilsētas unikālajām vērtībām.

***

Filma "Bille" uzvar kinofestivālā Irānā

Latviešu režisores Ināras Kolmanes filma "Bille" uzvarējusi kinofestivālā Irānā, vēsti laikraksts *Tehran Times*. Tas ziņo, ka "Bille" atzīta par labāko filmu 32. starptautiskajā bērnu un jaunatnes filmu festivālā Isfahānā. Savukārt latviešu režisora Edmunda Jansona filma "Jēkabs, Mimmi un runājošie suņi" šajā festivālā atzīta par labāko animācijas filmu.

***

Ievēlēts Valsts kultūrkapitāla fonda priekšsēdis

Ar Ministru kabineta 28. augusta rīkojumu ir apstiprināta jaunā Valsts kultūrkapitāla fonda (VKKF) padome, ievērojot, ka

VĒSTNIECĪBU ZIŅAS

LIELBRITĀNIJA. 23. augustā Karaliskajā Alberta zālē (*Royal Albert Hall*) uzstājās maestro Andra Nelsona vadītais Leipcigas *Gewandhaus* orķestris, atskaņojot austriešu komponista Antona Bruknera 8. simfoniju C minorā.

Vēstniece Baiba Braže uz koncertu aicināja pirmo ES Augsto pārstāvi ārlietās baronesi Katrīnu Eštoni un citus viesus, lai kopā svinētu Baltijas ceļa 30. gadadienu. Andra Nelsona sniegums guva nerimstošas klausītāju ovācijas pilnībā izpildotā zālē ar vairāk nekā 5000 sēdvietām un stāvvietām.

GRIEKĪJA. No 20. līdz 24. augustam Ziemeļgriekijas Termi reģionā notika Termi Vīna Festivāls (*Thermi Wine Festival*), uz kuŗu organizatori bija uzaicinājuši Tautas deju ansambli "Daiļrade" no Latvijas. "Daiļrade" ar latviešu tautas dejām iepriecināja Plagiari ciemata galvenajā laukumā un Kato Sholari ciematā. Kuplais skaits grieķu skatītāju latviešu dejotājus uzņēma ar prieku un bija sajūsmīnāti par "Daiļrades" profesionālo sniegumu, brīnišķīgi skaistajiem tautastērpiem, kā arī kopas pozitīvo attieksmi un laipnību. Vienlaikus Latvijas vēstniecība Griekijā, sadarbībā ar goda konsulu Salonikos Konstantīnu Gogosu, sniedza festivāla apmeklētājiem iespēju apskatīt Jurga Rikveļa fotogrāfiju izstādi "No tēpa par apģērbu", kas tika izstādīta sarīkojuma norises vietā Kato Sholari ciemata skolā.

Izstādes tematika – latviešu tautastērpi un tā detaļas lieliski saucās ar TDA "Daiļrade" uzstāšanos, tādā veidā sniedzot apmeklētājiem iespēju redzēt tautastērpus gan klātienē, gan apskatīt tautas tērpu krāšņumu un daudzveidību J. Rikveļa fotogrāfijās.

lielākajai daļai padomes locekļu no iepriekšējā padomes sastāva bija beidzies VKKF likumā noteiktais pilnvaru termiņš.

Dāvis Šimanis

29. augustā VKKF padome jaunajā sastāvā sanāca uz pirmo sēdi, kuŗā par VKKF padomes priekšsēdi tika ievēlēts Dāvis Šimanis, bet par priekšsēža vietnieci – Ieva Štrukā.

***

Rīgā uzstāsies amerikāņu ģitārists Rūzvelts Koljērs

Improvizācijas un džezu mūzikas koncertserijā *Art of Riga Jazz* 26. oktobrī pulksten 19 Latvijas Radio 1. studijā koncertēs amerikāņu *steel* ģitārists Rūzvelts Koljērs (*Roosevelt Collier*), portālu *Delfi* informēja pasākuma rīkotāju pārstāvji.

***

LTV dokumentālā filma "Aktrise un laiks. Vija Artmane"

21. augustā leģendārajai aktrisei Vijai Artmanei apritētu 90. Aktrises dzimšanas dienas vakarā pirmizrādi kinoteātrī *Splendid Palace* piedzīvoja Latvijas Televīzijas dokumentālā filma Aktrise un laiks. Vija Artmane". Tas vienlaikus bija arī kinoteātra *Splendid Palace* sezonas atklāšanas seanss. Klātesot aktrises ģimenei, Latvijas teātra un kino zvaigznēm un filmas radošajai un tehniskajai ko-

mandai, režisores Agitas Čānesķiles un scenārija autores Dairas Āboliņas jaunākais kopdarbs tika novērtēts ar stāvovācijām.

***

Filma "Oļegs" izvirzīta starp 46 labākajām Eiropas spēlfilmām

Eiropas Kino akadēmija (*European Film Academy, EFA*) izziņojusi spēlfilmu sarakstu, kas izvirzīts vērtēšanai 2019. gada Eiropas Kinoakadēmijas balvas kategorijās. 46 labāko spēlfilmu vidū ir arī Juŗa Kursieša filma "Oļegs", kas Latvijas pirmizrādi piedzīvos 4. oktobrī.

Filmas "Oļegs" pamatā ir patiesi stāsts par Latvijas nepilsoni, pēc profesijas miesnieku, kuŗš devies labākas dzīves meklējumus – strādāt gaļas kombinātā Beļģijā.

***

Izdota grāmata par nacionālās pretošanās kustību Latvijā

Izdevniecībā "Pētergailis" sagatavota vēsturnieka Ginta Zelmeņa un pretošanās kustības dalībnieka Bruno Javoīša grāmata "Nacionālās pretošanās kustība Latvijā no 1959. līdz 1986. gadam. Grāmatu ilustrē nekur nepublicētas fotogrāfijas no Gunāra Astras, Lidijas Doroniņas-Lasmanes, Agra Šēfera, Kārļa Šēfera un citu brīvības cīnītāju privātajiem arhīviem, kā arī Javoīša zīmētais Mordovijas 11. lēģera plāns.

***

Audio seriāls par latviešu ārstes piedzīvojumiem Anglijā

BBC radio 4 radījis audio seriālu par latviešu ārstes Daces Zaķes piedzīvojumiem Anglijā, kur viņa nolīgta darbam kādā ārstniecības centrā. Latvieši gan nav komiskās drāmas seriāla lomās – Zaķi atveido Bulgārijā dzimusi aktrise Dolja Gavanski. Arī stāsts ir izdomāts.

Ziņas sakopojis
P. KARLSONS

LAIKU UN VIETU MIJĀS

FRANKS GORDONS

Ella Pamfilova (65) ir Krievijas Federācijas Centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēde, vadot vienu no Putina administrācijas svarīgajām struktūrām, un Krievijas TV "Pirmajā kanālā" viņa bieži rāda sēžam līdzās prezidentu tuvākajiem padomniekiem.

Divas dienas pirms 31. augustā paredzētās kārtējās nesankcionētās protesta demonstrācijas Maskavas centrā Ella Pamfilova deva interviju amerikāņu ziņu aģentūras "Associated Press" (AP) Maskavas korespondentam.

Tā kā formāli šajās demonstrācijās runa ir par atteikumu neat-

karīgiem kandidātiem reģistrēties Maskavas pilsētas Domes vēlēšanām, Pamfilovas izteikumi šajā intervijā iegūst sevišķu svaru. Viņa teica: "Es patiešām gribēju atļaut iespējami plašāku konkurenci, lai visi reģistrētos. Bet neko nevarēju padarīt."

Viņasprāt, pastāvošā vēlēšanu kārtība, kas fiksēta likumā, nav pilnveidīga. Notikumi (protesta demonstrācijas. – F.G.) parādīja, "ka šī sistēma novecojusi. Tā nedrīkst. Sabiedrība mums to nepiedos. Sabiedrība prasa citādu pieeju. Cilvēki prasa ko vairāk?"

Īpaši nozīmīgs ir tas, ka Pam-

filova uzsvēra: "Tā ir jauna, bezbēdīga (bezbēdņa) paaudze... Mums jāsaprot, ka šai paaudzei jāatrod sava vieta. Viņiem vajadzīga sociāla mobilitāte."

Pamfilova apsolīja, ka Centrālā vēlēšanu komisija ierosināšot vienkāršot parakstu vākšanu. Viņa uzsvēra, ka allaž atbalstījusi plašsaziņas līdzekļu brīvību, mītiņu brīvību un brīvu konkurenci vēlēšanu laikā.

Putina varas uzbrēciens nelika sevi gaidīt: 30. augustā Centrālās vēlēšanu komisijas (kuņas priekšsēde ir Pamfilova! – F.G.) preses dienests ieteica (!) visiem akredi-

tētiem žurnālistiem nepievērst uzmanību (!) šai intervijai. AP publikācija esot nekorekta (?) un vairākos aspektos "izkropļo viņas teiktā būtību".

Viss skaidrs! Putins noskaitās un deva "atbilstošus" norādījumus. Iespējams – telefoniski, jo viņš nemil komunicēt timekli.

Pamfilovas intervija ir, var teikt, politiskas drosmes zibsnis, kas bija domāts pasaulei.

Vēl tas nav viss. Aleksejs Kudrins ieņem vēl svarīgāku amatu: viņš vada Rēķinu palātu (*Ščetnaja palata*) un faktiski ir Valsts kontrolieris. Te viņa ieraksts tvīteri:

"Pēdējo protesta akciju laikā tika bezprecedenta apmēros pielietota vara. Tam pievērs uzmanību Cilvēktiesību padome, un es tās aicinājumam piekritu. Ir svarīgi publiski novērtēt katru gadījumu. Visam vienmēr jānotiek tiesiskos ietvaros."

Kudrina vārdiem, šķiet, ir vēl lielāks svars.

Un patiešām – 31. augusta demonstrācija noritēja bez starpgaņēmumiem. Neviens netika aizturēts. Policisti stāvēja un vēroja...

SALLIJA BENFELDE

Mēdz sacīt, ka pilnmēness laikā cilvēki bieži mēdz runāt un darīt lietas, par kurām atliek vien pabrīnīties. Protams, politiķi nav izņēmums, bet pēdējo gadu laikā sāk izskatīties, ka politikas pilnmēness sindroms ir ne tikai ieildzis, bet arī aug augumā.

Šķiet, paši redzamākie piemēri ir ASV prezidents Donalds Tramps un britu premjers Boris Džonsons.

Par Trampa ideju nopirkt no Dānijas Grenlandi varēja pasmieties kā par asprātīgu anekdoti un gribējās pajautāt, vai ASV prezidents neplāno nopirkt, piemēram, no Francijas Korsiku. Savukārt Trampa ideja tikt galā ar viesuļvētrām, izmantojot mazas atombumbas, šausmās lika sastingt. Tomēr ne visas Prezidenta idejas pirmajā brīdī liekas tik trakas – piemēram, piedāvājums Lielbritānijai tūlīt pat noslēgt ar to visizcilāko un lielāko tirdzniecības līgumu ASV vēsturē, ja briti aizies no Eiropas Savienības (ES) bez jebkādas vienošanās, varētu likties pat kārdinošs. Britu premjers Boriss Džonsons par šo Trampa ideju ir sajūsmā. Tiesa, ne visi britu politiķi, arī viņa partijā, ir tik pārliecināti, ka tā ir laba ideja un ka tas tā tiešām notiks. Vieni netic Trampa solījumiem, jo viņš uzskata, ka Amerika stāv pāri visiem un visam un ir sācis tā dēvēto tirdzniecības kaŗu ne tikai ar Ķīnu. Otri baidās, ka Tramps piespiedīs britus atteikties no ES stingrajām prasībām pārtikas kvalitātei un kopumā spiedīs arī atteikties no sociālās valsts modeļa, graužot ekonomiku un ievazājot Apvienotajā Karalistē "mežonīgo amerikāņu kapitalismu". Tas varētu nozīmēt bezmaksas medicīnas, lauksaimniecības un finanču sektora skarbas pārmaiņas, ienākot Lielbritānijā amerikāņu uzņēmējiem ar saviem paradumiem. Tiek minēti četri iemesli, kādēļ "gadsimta darījums" varētu izrā-

dīties tikai māņi. Pirmkārt, savas prezidentūras laikā Tramps nav noslēdzis nevienu tirdzniecības līgumu, tieši otrādi – ir tos sarāvis, turklāt viņš vienmēr cenšas uzspiest tikai savas vajadzības un intereses un sākotnējās prasības visu laiku tiek papildinātas, līdz prasības vairs nav izpildāmas, neapdraudot valsti, kuŗai tās tiek uzstādītas. Otrkārt, ASV kongresam ir jāratificē tāds līgums, bet tajā ir milzīgs un iespaidīgs lauksaimnieku lobijis, kas savukārt nozīmē, ka britu lauksaimnieki var nonākt bankrota priekšā un valsti pārplūdinās apšaubāmas kvalitātes amerikāņu pārtika. ASV kongresā ir arī ietekmīgs īru lobijis. Ja *Brexit* rezultātā starp Īriju, kas ir ES un Ziemeļīriju, kuŗa ir Lielbritānijas sastāvā, tiks novilkta stingra robeža un tiks pārkaŗts pamiera līgums, nekāda tirdzniecības līguma nebūs – par to jau ne reizi ir brīdinājusi Pārstāvju palātas spikere Nensija Pelosi. Un minētie ne tuvu nav visi iemesli, kāpēc tāds līgums izskatās maz ticams un zibenīga "gadsimta līguma noslēgšana" drīzāk ir māņiņšanās, lai neteiktu, ka tie ir klaji meli.

Borisa Džonsona ierosme apturēt britu parlamenta darbu uz 5 nedēļām – visticamāk, tādēļ, lai parlaments neiejauktos iespējā aiziet no ES bez vienošanās – jau izskatās pēc formāla valsts apvērsuma. Tiesa, premjēram ir paredzēta tāda iespēja, bet darīt to šobrīd, manuprāt, nozīmē to, ka vai nu premjēram ir pilnīgi vienaldzīga Lielbritānijas pilsoņu un pārējo iedzīvotāju dzīve, vai arī viņš un viņa domubiedri dzīvo kādā paralēlajā pasaulē, kur joprojām valda britu Impērija un tās likumi.

Mierinājumam varbūt var piebilst, ka, redzot, cik tas nav vienkārši – aiziet no ES – eiroskeptiķi ir atmetuši ideju par aiziešanu no ES un tās sagraušānu, vietā liekot ideju par nopietnu refor-

mu nepieciešamību. Eiroparlamentā eiroskeptiķi ir izveidojuši savu frakciju *Identity and Democracy*, lai cīnītos par, viņuprāt, nepieciešamajām reformām.

Protams, Tramps un Džonsons nav vienīgie politiķi, kuŗus ķēris "pilnmēness sindroms". NATO dalībvalsts Turcija, kuŗa sākusī lielo draudzēšanos militārajā jomā ar Krieviju, arī nebeidz pārsteigt un rada bažas par drošību Eiropā. Un, protams, tie nav vienīgie apdraudējumi.

Uz nemierīgās Eiropas, arī pasaules fona Latvija ir tāda kā miera osta. Ir nesaprašanās gandrīz visos jautājumos, ir gaidāma nopietna cikstēšanās par budžetu – premjērministrs Krišjānis Kariņš par to saka, ka katrs no pieciem valdības partneriem grib "visu vai neko". Jā, veselības aprūpei un skolotāju algām naudas būs vairāk, bet šobrīd nevar pateikt, cik tās būs. Turklāt algu palielinājums uzreiz neatrisinās 500 skolotāju trūkumu vai to,

ka speciālistu deficīts, piemēram, Rīgas 2. slimnīcā, cilvēkiem ar lauztām rokām vai kājām, guļot palātā, uz operāciju jāgaida aptuveni nedēļa.

Stāstā par skolotāju algām pārsteidza izglītības un zinātnes ministres Ilgas Šuplinskas nodoms neapmaksāt 1. – 4. klases skolēnu brīvpusdienas, lai nākamajā gadā varētu turpināt celt skolotāju algas, kā solīts. Tiesa gan, pēc ministres domām, brīvpusdienas var apmaksāt pašvaldības. Acimredzot ministre dzīvo kādā paralēlajā pasaulē, kuŗa vai nu visu skolēnu vecāki ir tik turīgi un labi pārtikuši, ka brīvpusdienas nav vajadzīgas, vai arī pašvaldības tik bagātas, ka var uzņemties to apmaksāšanu. Tas, ka ministres Jaunā konservatīvā partija pieprasa palielināt ar nodokļiem neapliedzamos minimumus, kas savukārt samazinās pašvaldību budžetus, Šuplinska laikam nav pamanījusi. Tā dzīve, kuŗu dzīvo Latvijas iedzīvotāji, atšķiras no

tās dzīves, kuŗu dzīvo vismaz daži politiķi, tik ļoti, ka gribot negribot jādomā par paralēlajām pasaulēm, kuŗās mīt iedzīvotāji un politiķi.

Līdzīgus piemērus varētu minēt vēl un vēl, bet ir arī skaidrs, ka visām vajadzībām naudas nebūs un tajā nevar vainot tikai un vienīgi Krišjāņa Kariņa valdību.

Kopš Saeimas vēlēšanām ir pagājis gandrīz gads, varbūt ir laiks aicināt ievēlēto partiju pārstāvjus uz tikšanos ar vēlētajiem ne tikai Latvijā, lai vēlētajiem varētu pajautāt, vai solījumi ir bijuši izpildāmi un reāli un kā veicies, tos īstenojot.

Manuprāt, partiju vēlētajiem ir ietekmēt to, vai lēmumi valdībā un arī parlamentā tiks pieņemti saskaņā ar veselo saprātu vai arī katrs pieprasis "visu vai neko". Nav jau tā, ka politiķi līdz šim nekad nebūtu pakļāvušies vēlētajiem spiedienam, atliek cerēt, ka "pilnmēness sindroms" nepāņēms arī vēlētajiem prātus.

Pilnmēness un paralēlā pasaule

LETA
nacionālā informācijas aģentūra

Marijas iela 2, Rīga, LV – 1502

marketing@leta.lv

+371 – 672 225 09

www.leta.lv

DAIGA MAZVĒRSĪTE

OSKARS STROKS. Bet – vai karalis?

Kad 2013. gadā Daugavpili tika atklāts pasaules slavenā mākslinieka Marka Rotko vārdā nosauktais mākslas centrs, nodomāju, ka vismaz Latvijas kontekstā tikpat lielu slavu un daudzinašanu būtu pelnījis cits kādreizējais Dinaburgas/Dvinskas iedzimis – par tango karali dēvētais Oskars Stroks. Un nemaz nebija ilgi jāgaida – šogad augustā Daugavpils domnieki izsludinājuši metu konkursu jaunās koncertzāles būvniecībai, un tā nestu Stroka vārdu. Konkurssam atvēlēti 25 000 eiro, un runa ir par vasaras koncertzāli, līdzīgi Dzinartaros esošajai.

Nav jau tā, ka līdz šim Daugavpils nebūtu centusies atgādināt par Oskaru Stroku, slavenu ar tango dziesmām un ne tikai. 2007. gadā tur tika sarīkota komponistam un pianistam veltīta konference, gan tagad, gan turpmāk rīkoti koncerti un citi pasākumi, kur tika piesaukts Stroka vārds. Toreiz uz konferenci Daugavpili bija ieradies mūziķa daiļrades analītiķis no Krievijas Aņisims Gimmerverts, kas savus pētījumus 2006. gadā bija apkopojis grāmatā "Oskars Stroks. Karalis un padotais". Skaidrs, ka aiz robežām tapušaj grāmatā bija daudz tendenciozu apgalvojumu un neskaidrību, kas skāra Latvijas vēsturi un Stroka darbošanās nozīmi mūsu mūzikas dzīvē. Savukārt Latvijas Valsts arhīva vadītāja Vija Grunte 2007. gadā bija papūļējusi sameklēt un publicēt visus dokumentus, kam kāda saistība ar Daugavpili dzimušā mūziķa biogrāfiju. Tā tika izveidots kārtīgs pamats nopietnam, jaunam zinātniskam darbam par Oskara Stroka dzīvi un daiļradi. Pie šīs aizraujošās temas ķērās Daugavpili dzimušais muzikologs Jānis Kudīņš, kas šobrīd ir Mūzikas akadēmijas muzikoloģijas katedras profesors, Starptautiskās muzikologu biedrības biedrs, kuŗa intereses līdz šim vairāk saistījās ar akadēmisko žanru. Pēc 7 gadu darba šovasar pie lasītājiem nonākusi Kudīņa 400 lappušu biežā ilustrētā monogrāfija "Oskars Stroks. Tango karaļa mantojums" (izdevniecība "Zinātne"), kuŗā ne tikai izklāstīta detalizēta mūziķa biogrāfija, bet arī meklēts skaidrojums Stroka interesei par tango, viņa sacerējumu popularitātei un lomai mūsdienās. Jāpiebilst, ka līdz šim daudz Strokam piedēvēto dziesmu autorība ir bijusi diskutabla, un Kudīņš centies skaidrot arī šos aspektus, tomēr ne līdz galam tas izdevies dažādu, lielākoties objektīvu iemeslu dēļ.

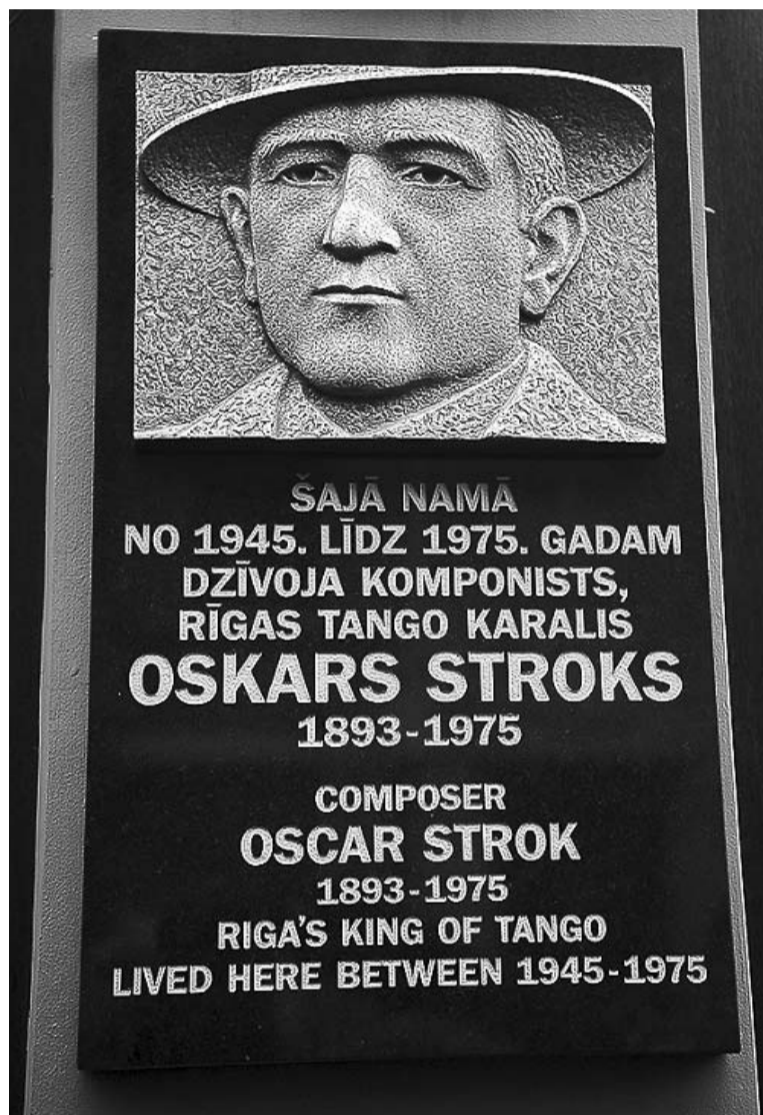
To, ka Stroka vārds un devums mūsdienā Latvijā ir būtisks, pierāda ne tikai viņa daiļrades pētniecība, bet arī vairāki ar Stroku saistīti kultūras notikumi un jaunradbi. Tapusi režisores Ilonas Brūveres, jāsaka, tēlaina, bet ne faktoloģiski precīza biogrāfiskā filma "Tapiēris", un gan tajā, gan Rīgas M. Čehova Krievu teātra izradē "Tango ar Stroku" galveno lomu atveidoja kolorītais aktieris Jakovs Rafalsons. 2004. gadā Stroka mūzika skanēja Latvijas Nacionālajā operā sarīkojumā "Rīgas karaļa atgriešanās", 2006. gadā Kārlis Lācis komponēja mūziku baletam

"Rīgas tango", kuŗā atainota Stroka dzīve un emocionālā pasaule. Komponists Georgs Pelēcis 2001. gadā sacerēja skaņdarbu "Astors Pjaccolla, Oskars Stroks un es" vijoļei un stīgu orķestrim, ko pirmatskaņoja Gidona Krēmera vadītais orķestris "Cremata Baltica", un šis uzskatījums vien liecina, cik nozīmīgs tango karaļa mūzs un skaņdarbi viņa pēctečiem kultūrā. Skaidrs, ka visos šajos darbos izcelti atsevišķi fakti, dziesmas, skaņdarbi, spilgti notikumi, taču beidzot J. Kudīņa grāmata mēģina aptvert veselumu un radīt skaidru priekš-

pētījumiem, uzsver, ka kultūras atmiņa distancējas no ikdienas un ir raksturīga ar īpašu attieksmi pret pagātnē notikušo, nereti veidojot apzinātu saistību ar zināmām tradīcijām un vērtībām (9. lpp.). Tādējādi daudzi nostāsti un leģendas par Stroka gaitām ir uzlūkojamas bez striktas *piekasišanās* – vai tā bija vai nebija; un ar labsirdīgu ironiju Kudīņš apcer dažus labu izdomājumus, kas par tango karaļa daiļradi līdz šim ticis kultivēts. Vai tas darīts (melots) tieši vai ar nolūku? Protams, intervēt Oskaru Stroku pašu vairs nav

pins viņu uzaicinājis uz tikšanos. Kudīņš sliecas domāt, ka šī epizode ir izdomājums, jo paša Šaļapina atmiņās tāda sižeta nav un arī Stroka vārdiem skaidru pierādījumu nav. Kaut gan ar laiku izrādījās, ka mūziķis nav piemērots gluma un veikla uzņēmēja darbībai, Stroks aktīvi darbojies kā izdevējs, mūžam cīnīdamies ar naudas grūtībām. Un aizdomas par viņa godīgumu rada ne tikai viņa kafējnicas "Barberina" bankrots, bet arī veids, kādā mūziķis uz notīm norādīja savu lomu skaņdarba veidošanā. Šad un tad viņš kā savu sacerējumu uzrādījis cita autora skaņdarba aranžējumu, līdz ar to klejo leģendas par Stroka autorību dziesmām, un dažas no tām apgāž Jānis Kudīņš savas grāmatas pašas beigās; un dažam, šo un to par Stroku zinošam lasītājam, tieši šī nodaļa varētu šķist visinteresantākā.

1

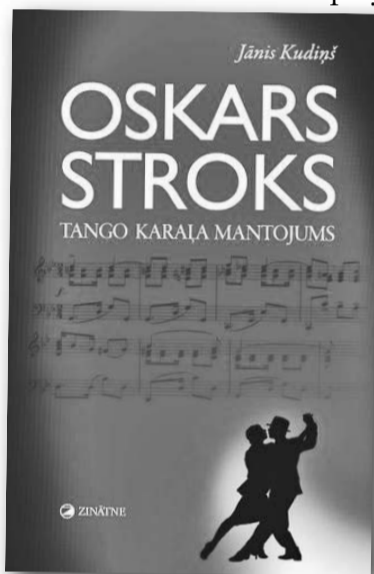

statu – kāpēc rūpīgas analīzes un popularizēšanas vērts ir savulaik par salkanu un ideoloģiski atpaliķušu dēvētais Stroka mūzikālais mantojums.

Par biogrāfiju gan šaubu nav, jo tā ir aizraujoša, pasaules vēsturi un ebrēju tautas likteni atainojoša, interesanta arī Latvijas situācijas kontekstā, diemžēl mūziķis pats nekur nav skaidri paudis, kādēļ pēc Krievijas impērijas sabrukuma, uzturēdamies Pēterburgā, viņš izvēlējās doties uz Rīgu, kur arī aizvadīja savu atlikušo mūžu. Kā zināms, Latvijas galvaspilsēta jau sen var lepoties ar savām internacionālisma tradīcijām, un arī 20. un 30. gados mūziķi restorānos netika šķīroti pēc tautības un izglītības. Kur Alfrēds Vinters, tur Oskars Stroks. Abiem padevās lipīgas melodijas, tiesa, katram atšķirīgā mentalitātē un tradīcijā bāzētas, – taču varbūt tiešām Vinters rakstījis vārdus kādai Stroka dziesmai? Vismaz Kudīņš to nenoliedz, bet arī droši neapstiprina.

Jau ievadā autors, atsaucoties uz Jana Asmana un Aleidas Asmanes

iespējams un neviens to nekad nav nopietni darījis, līdz ar to pētniekam jābalstās uz dokumentos rakstīto un laikabiedru, tostarp ģimenes locekļu, atmiņās pausto. Piemēram, iepriekš minētā Gimmerverta grāmatā aprakstīts, ka 1922. gadā Rīgā viesojusies slavenā krievu operdīva, Maskavas Lielā teātra soliste Antoņina Neždanova, kas savā koncertā iesaistījusi arī Stroku. Tas, protams, ir maz ticams, jo mūziķis tolaik spēra pirmos soļus savā Rīgas karjērā, turklāt viņa pianisma limenis nav atainots nevienā dokumentāli neapgāžamā ieskaņojumā. Var tikai pieņemt, ka kādos savu dziesmu ierakstos pie klavierēm bijis Stroks, taču tā saucamā žilbinošā uzstāšanās ar Neždanovu aprakstīta J. Arnolda recenzijā laikrakstā *Latvis*, kur lasāms: "Koncertā ņēma dalību pianists O. Stroks, nospēlēdams pāris ļoti nenozīmīgu savu kompozīciju (...). Ne tehniski, ne priekšnesuma ziņā pianists neapmierināja." Kādā 70. gadu intervijā Stroks apgalvojis, ka, būdams Rīgā, slavenais bass Fjodors Šaļ-

nodaļā "Sākums. Maršruts Dinaburga-Pēterburga-Rīga" dziļi pētīta Stroku ģimenes ģeoloģija, uzsverot, ka mūziķa vecāku dotais vārds ir Ošers, savukārt Oskars viņam pašam likās skanīgāks. Analizēts viņa dzimšanas datums, kur kalendāru atšķirību dēļ pareizais ir 1893. gada 6. janvāris (pēc jaunā stila). Jāsaka, ka atšķirība no iepriekšējā Stroka biogrāfā Gimmerverta Kudīņš balstījies Latvijā pieejamos dokumentos, kas apgāž dažus līdzšinējos pieņēmumus, piemēram, par Stroku ģimenes materiālo stāvokli. Nav bijis nekādas skaistas ģimenes mājas, no kuŗas loģiem uz dārzu aizplūda mazā Oskara spēlēto klavieru skaņas, bet gan dzīvoklis īres namā, viens no septiņiem. "Dvinskas Mocartiņš" – šāds apzīmējums izskan Stroku ģimenes atmiņās. Desmit gadu vecumā Ošers sacerējis pirmo dziesmu ar Aleksandra Puškina dzejoli. Cik daudz patiesības šajā leģendā – uz to Kudīņš nevar pamatot atbildēt, dziesmas nošu nav. Kā pieņēmums izskan arī Ošera tēva Dāvida darbošanās Dinaburgas/Dvinskas teātrī, spēlējot orķestrī vai to pat diriģējot. Skaidrs, ka programmiņu ar viņa vārdu nav, taču nu pierādīts, ka Pēterburgas konservatoriju Stroks tā arī nav pabeidzis, kaut stājies tajā divas reizes. 1904. gada rudenī viņš uzņēms klavierspēles apmācībai zemākajā kursā. Bet jau 1909. gadā

Dāvids Stroks dēla dokumentus no konservatorijas izņēmis. Vēlāk savā autobiogrāfijā Oskars Stroks piemin, ka 1908. gadā koncertējis Austrumsībirijā, kur atkal pieļauta kļūda, jo šajā turnejā mūziķis devās gadu vēlāk. Toties viņam bijusi drosme apgalvot, ka ir guvis augstāko mūzikālo izglītību klavierēs un kompozīcijā (1906-1914). Tas ir pretrunā ar paša 1912. gadā rakstīto iesniegumu konservatorijai, kur pausta vēlme iegūt augstāko izglītību pianista specialitātē, bet nav ziņu, ka Stroks uzņēmts un mācījies. Šādas iepriekš pieļautas un popularizētas kļūdas vai apzināti sagrozīti fakti raisa zināmu skepsi arī pret Stroka atstāto mūzikālo mantojumu, tā autentiskumu. Tikmēr ar arhīva dokumentiem skaidri pierādīts, ka, īslaicīgi uzturējies Daugavpilī, 1922. gada nogalē pianists jau apmeties Rīgā, Marijas ielā 68, vēlāk daudreiz mainot dzīvesvietas.

2. nodaļa veltīta Stroka talanta uzplaukumam Rīgā, un tā zīmīgs raksturojums skan no komponistes Paulas Licītes: (*Burtņieks*, 1928): "Skolēnu anketās zem rubrikas nosaukt 5 slavenus mūziķus redzamā vietā figurē Oskars Stroks – vietējais žīds, kas, izdevējs būdams, pārplūdina Rīgu ar šlageriem, modernām dejām un seklām dziesmām." (80. lpp.) Arī citviet latviešu presē pausta diezgan skaidra, klaji negatīva nostāja pret Stroka darbību; un tomēr viņa šlageru skaņuplatēs iedziedāja ne tikai mūsu slavenais tenors Mariss Vētra, aktieris Alfrēds Poriņš un dziedonis Aleksandrs Viļumanis, bet arī solisti Berlīnē, Bukarestē, Varšavā, Maskavā un pat Ņujorkā. Visvairāk skaņuplatēs ar Stroka dziesmām, protams, krievu valodā iedziedājis Pēteris (Pjotrs) Leščenko, kas latviešu lasītājam varētu šķist interesanti arī tādēļ, ka viņa sieva bija latviete – dejotāja Zinaida Zaķīte, kas arī tenoru atveda uz Rīgu. Leščenko kā pirmais iedziedāja slaveno tango "Melnās acis". Tas radies laikā, kad Strokam izveidojās milnais sakars ar Leniju (Kudīņam *Leni*) Libmani – mūziķis pameta ģimeni, pārcēlās uz Parīzi, līdz, palicis bez naudas, saldaļis pāritis izjuka. Kudīņš sīki apraksta, kur un kad Stroks koncertējis vai mēģinājis nopelnīt ar izdevējdarbību, un šad tad detaļu pārbaģātība novirza no galvenās temas. Viņa izdevniecība "Kazanova" – cik spilgts un īpašnieku laikam raksturojošs nosaukums! – šim brīžam būtiskākie izdevumi bijuši "Šlagerkalendārs" un "Mūziķa kalendārs-rokasgrāmata", kuŗos rodama interesanta informācija. Savukārt nodaļas noslēgumā autors apraksta Stroka ģimeni, kuŗā kopā ar sievu Luīzi audzināti divi bērni – meita Vera un dēls Jevgenijs. Abi un viņu pēcteči dzīvojuši Rīgā, kuŗp pārcēlušies vēl daži Stroka radinieki. Kad pie mājas Tērbatas ielā 50, kur dzīvoja tango karalis, 2013. gadā tika atklāta piemiņas plāksne, klātesošos uzrunāja komponista mazmeita Tatjana, kas sava slavenā vectēva arhīvu toreiz jau bija pārdevusi kādam kolekcionāram ASV.

(Turpinājums 14. lpp.)

INGRĪDA BURĀNE

PRETOŠANĀS NENOGURDINĀTĀ

Skaista un vērtīgām ierosmēm, pārdomām un sajūtām bagāta bija 22. augusta pēcpusdiena Rojas Jūras zvejniece māksliniecē, kad tika atklāta mākslinieces **Marijas Induss-Mucenieces** (1904 Roja – 1974 Upsala) nelielā piemiņas darbu skate viņas 115. dzimšanas dienā. Sarīkojumu ievadīja pianistes Helgas Gūtšmites klaviermūzikas koncerts, un par mākslinieci pastāstīja šo rindu autore.

Manuprāt, mākslinieces vieta un nozīme Latvijas mākslas vēsturē līdz šim nav pietiekami spilgti iezīmēta, izcelta. Tāpēc uzteicami, ka Rojas iedzīvotājiem un viesiem tiek atgādināts par spilgtu un talantīgo personību. Turklāt izstādi var saistīt ar Latvijas Mākslas akadēmijas simtgades svinībām (Marija Induss-Muceniece absolvējusi prof. Richarda Zariņa Grafikas meistardarbnīcu 1931. gadā ar diplomdarbu *Pašportrets*, bijusi Grafikas meistardarbnīcas vadītāja 1940./1941. gadā) un plašākā kontekstā arī ar Latvijas Simtgades svinībām, kuŗas šogad norit Varonības zīmē.

Jā, var teikt, ka visa mākslinieces dzīve ir darbs grūtos, sarežģītos apstākļos, pašai ziedīga kalpošana savam talantam un pretošanās ikdienībai, sadzīvīski pie-

ņemtajiem nosacījumiem, kas īpaši skaudri skāra gudras, patstāvīgas, izglītotas sievietes aizvadītā gadsimta pirmajā pusē. Viņas draudzene Zenta Mauriņa, kuŗa sarakstījusi vienu no plašākajām un būtiskākajām apcerēm par mākslinieci, raksturo Mariju šādi: “...ārīgi mierīga kā zeme, iekšīgi sabangota kā jūra...” (*Labiēti*, 1947, Nr. 4).

Marija Induss-Muceniece dzimusi Rojas Jūrniekos kuŗu būvētāja un kapteiņa Jāņa Mucenīka ģimenē. No deviņu gadu vecuma viņa mācās dažādās ģimnazijās Rīgā. Kad pirmajā mēģinājumā neklūst par studentu Mākslas akadēmijā, tad laiku velti nezaudē, bet gadu apgūst zinības Latvijas Universitātes Matemātikas un dabaszinātņu fakultātē. Arī vēlākos gados viņa aizvien tiekusi pēc jaunā, neizzinātā – mācījusies gan grāmatveidības, gan biškopības kursus, taču šķiet, ka līdztekus aroda apguvei pie mūsu *grafikas tēva*, sevišķu iespaidu uz viņas māksliniecisko rokrakstu atstājuši studiju gadi beļģu profesora Izidora Opsomera vadītajā Karaliskajā mākslas institūtā Antverpenē (1934–1937). Kā uzskata viņas laikabiedre gleznotāja Erna Geis-

taute, tad tieši no Beļģijas, Eiropas mūzejiem “... viņa no turienes pārveda ne tikai izslīpētu tehniku, bet galvenais – atraisītas personības brīvu izteiksmes spēju, ko viņa cēla priekšā Rīgas publikai ar neredzētu drosmi un pašpārliecību.” Beļģijas posms mākslinieces dzīvē nozīmīgs arī tādēļ, ka 1937. gadā Antverpenes zviedru jūrnieku baznīcā viņa salaulājas ar gleznotāju Jāni Indusu, vēlākos gados ģimenē piedzimst trīs bērni, no kuŗiem gan

Māksliniece 1944. gada vasarā Rīgā

viens dēls Zviedrijas posmā iet traģiski bojā.

Mākslinieces iespējas un amplitūda ir ļoti plašas. Viņa strādājusi visos žanros – portrets (īpaši jāmin Jāņa Poruka, Alfrēda Kalniņa, Jāzepa Vītola, Raiņa iemūžinājumi), ainava, figurālās kompozīcijas, grāmatu grafika, preses zīmējumi – un ļoti atšķirīgās tehnikās: oforts, akvatinta, litogrāfija, linogriezums, sausā adata, ogle zīmējumi, pastelis, akvarelis. Turklāt savas kompozīcijas viņa darina uz liela izmēra plātnēm, kas ir gan sarežģīti, gan fiziski grūti. Ja gribētu dažos vārdos izteikt Marijas Induss-Mucenieces mākslas būtību, tad, manuprāt, neviena sieviete Latvijas mākslā ar tādu dinamismu un spēku savos grafikas darbos nav risinājusi cilvēka ciņu ar stichiju. Tāpat cilvēka pretošanos un saplūsmi ar darbu, dabu, milestību. Marija Induss-Muceniece ir viena no tām latviešu mākslai pie-

ceļā uz Zviedriju, sākas vētra, viss liekais jāmet pāri bortam, bet Marijai Induss-Muceniecei uz vienas rokas ir jaundzimušais bērniņš, otrā – rullis ar pašas darbiem. Protams, ka viņa šķiras no saviem garīgajiem bērniem. 1948. gadā šo drāmatisko epizodi māksliniece ataino vienā no populārākajiem darbiem *Bēgļu laiva* (linogriezums, 90x73, 8).

Un vēlreiz Zenta Mauriņa: “Dziļi satrieca Marijas Induss-Mucenieces nāve. Nebiju ar viņu pēdējos desmit gadus tikusies, tikai apmainījusies dažām vēstulēm. Lai gan viņa bija specializējusies ārzemēs, trīsdesmit gadus dzīvojusi Zviedrijā, neatlaidīgi centusies iegūt mijiedarbību ar zviedru kolēģām, vairākkārt ilgu laiku uzturējusies Amerikā, viņai ienākot istabā, ikreiz jutu jūras šalkas, priežu smaržu, pirmatnēju spēku. Tagad no sienas mani raugās dažas viņas gleznas, it kā ar sudraba zīmuli zīmētas. Jūras

Pašportrets. 40. gadu nogalē Zviedrijā (linogriezums, 20x16 cm)

Bēgļu laiva. 1948 (linogriezums, 90x73,8)

derīgajām, par kuŗas darbiem pozitīvas atsauksmes var lielā skaitā lasīt dažādu zemju preses slejās, turklāt viņas darbi atrodas gan Latvijas, Zviedrijas, Francijas, Dienvidāfrikas, Beļģijas mūzeju krājumos, gan privātkolekcijās kā Eiropā, tā Kanadā, ASV un Austrālijā.

Grūti prognozēt, kā būtu spudinājies viņas meistarība un savijušās dzīves takas, ja pēc Baigā gada un kuŗa laika dzimtajās mājās viņa nebūtu devusies trimdā. Kā atceras Mariss Vētra grāmatā “Karāļa viesi”, tad 1944. gada rudenī Mucenīku divstāvu nams bijis cilvēku pārpilns, ļoti daudziem viņa palīdzējusi sagaidīt aizceļošanas brīdi, bet pati māksliniece – “...viņas lielais augums bij maigi salicis pār trīs dienu vecu zidainīti.” Kad laiva jau ir

ainavai neierobežots plašums, bet vistuvāk man maza ogle zīmējums – spēcīga, bet izmocīta priede, kuŗai jāieaug kailās klintīs, tā cīnās, kā mēs visi pirmajos desmit gados esam cīnījušies par spītu auglīgas zemes trūkumam, izstiept zarus pretī saulei. Tas, kas mani viņas gleznās visvairāk saista, ir, ka viņas gleznās var tālu aizstaigāt.” (*Laiks*, 1975, 29. janvāris).

Rojā skatāmā ekspozīcija ir mākslinieces trešā pēckaŗa izstāde Latvijā (pirmā – Talsu mūzejā 2004. gadā, otrā – Latvijas Nacionālajā mākslas mūzejā Rīgā 2006. gadā). Ieskatu, ka tuvākajā laikā jārupējas par viņas darbu pieejamību monografiskā izdevumā. Tas mūsu pašu labad, lai varam tālu aizstaigāt domās, sajūtās, pieredzē, zināšanās.

Iesākie jaunraksti aizvijas atpakaļ pasaulē

IEVA KRŪMIŅA, EDUARDS KRŪMIŅŠ

Vasaras karstumā no 21. līdz 28. jūlijam tika aizvadīts 59. Latvijas 3x3 ģimeņu saiets, kas par savu mājvietu bija izvēlējis Jaunpili. Tā ideja tika lolota jau vairāk nekā 2 gadu garumā pirms saieta atklāšanas dienas. Pasākuma vadītāji bija Ieva un Eduards Krūmiņi, kuriem šis bija jau otrais kopīgi rīkotais 3x3 saiets. Lai pasākums noritētu sekmīgi, dažādu darbu veikšanai tika piesaistīti un iesaistīti vairāk nekā 100 cilvēki. Jau krietnu laiku pirms pasākuma un visu piepildīto nedēļu kā čaklas bitītes lidinājās saieta darba grupa: Liene un Alberts Rokpelni, Anna Luste, Mētra Krūmiņa, Zane Leimane, Pēteris Reiters un Gatis Neimanis.

Jaunpils 3x3 saietā piedalījās 328 dalībnieki, kas sabraukuši gan no Latvijas, gan visas plašās pasaules, kā arī 69 vietējie jaunpilnieki. 13 no jaunpilniekiem pasākumā iesaistījās arī kā lektori, nodarbību vadītāji. Starp dalībniekiem bija arī latvieši, kuri savas ikdienā atrodas ASV, Austrijā, Grieķijā, Kanadā, Krievijā, Norvēģijā, Portugālē un Zviedrijā. Jaunākajam saieta dalībniekam bija 2 mēneši, kamēr pieredzējušākais bija 99 gadu vecs dalībnieks. No visa dalībnieku kopskaita 130 bija bērni līdz 18 gadu vecumam.

Jaunpils ir vieta Latvijā, kur sapulcējušies un dzīvo ļoti čakli, attapīgi, patstāvīgi un uzņēmīgi vietējie ļaudis. Jaunpilniekiem ir ar ko lepoties. Jaunpils pils tiek uzturēta un apdzīvota ik dienas no rīta līdz vakaram – tajā darbojas gan mūzejs, gan viesnīca, kā arī pieejamas plašas un greznas telpas gan kāzām, gan citiem pasākumiem. 3x3 saietam īsta "medusmaize" bija arī sakoptais skolas pagalmi ar 2 ēkām, netālu atrodas arī Jaunpils pienotavas veikals ar gardo, ātri kūstošo saldējumu. Tāpat Jaunpils Amatu māja ar godu nes savu vārdu, un tajā pieejami visdažādāko veidu amatniecības darījumi, kā arī iespēja iemācīties daudz ko izdarīt arī paša spēkiem. Jaunpils novadā ir daudz brīnišķīgu apskates vietu, kuŗas 3x3 dalībniekiem bija ie-

spēja iepazīt kopīgajā ekskursijā dienā.

Saieta tema bija raksti – tie, kuŗus veidojam paši, un tie, kuŗi veido mūs. Tika runāts gan par roku rakstiem, skaņu rakstiem (notīm), latviešu rakstu zīmēm un to sistēmām, gan arī rakstiem, ko atstājam aiz sevis dabā, gan par dzīves rakstiem (likteņiem), ģimēnē kopīgi veidotiem rakstiem, dzimtas ciltskoku. Īsumā tika apskatīts viss, kam varam izšķirt kādu konkrētu struktūru, kas patiesībā veido kārtību un sakārtību ap mums pašiem, kaut dažreiz to nemaz neapzināmies.

3x3 saietos, veicinot latvietības apziņu, tradicionāli nodarbību sarakstos atrodamas ievirzes, kuŗas apgūt kādus senos amatus un apgūt folkloru un tradīcijas. Šoreiz blakus keramikai, ādas apavu darināšanai, rotkalšanai, folklorai un tradicionālajai dziedāšanai ieviržu sarakstā parādījās arī tādi nosaukumi kā "Technoprātņieks", "Robotika", "Sevis un citu vadīšana", "Latvietība daudzveidība" un citi, kas veicina mūsdienīgu skatījumu uz latvietību, savu šī brīža realitāti un arī skatu nākotnē, kā arī mūsu neatrūtību no

Saieta vadītāji Ieva un Eduards Krūmiņi ievij rakstu goda soli // Foto: Rūdolfs Rancāns

pārējās pasaules un attīstības procesiem, kas tajā notiek.

Ārpus ikdienas nodarbēm ievirzēs saietu bagātināja dažādi tuvāki un tālāki viesi, kas ar savu pieredzi un piedāvāto programmu

kuŗpināja redzējumu un veicināja domapmaiņu gan par mākslu un kultūru, gan politiski nozīmīgiem jautājumiem, kā arī par to, kā būt uzņēmīgam savā ikdienā un doties vēlamo mērķu virzienā. Starp viesiem ar koncertiem uzstājās mākslinieki – kā postfolkloras grupa "DabaSan", ģitārists Reinis Jaunais, folkloras kopas "Vilkači" pārstāvi, kas arī dalījās ar savu pieredzi no Latvijas simtgades koncerttūres 13 dažādos latviešu centros ASV un Kanadā, kā arī Edgars Lipors ar simbolu izrādi "Kaŗavīrs". Ar savu pieredzi un atskatu uz paveikto ar Jaunpils 3x3 dalībniekiem bija gatavi dalīties arī karikatūrists Gatis Šļuka un tēlnieks Aigars Bikše. Par politiskā nozīmīgiem jautājumiem un mūsu lomu tajos aicināja runāt sabiedrības iniciatīvu platformas *manabals.lv* vadītājs Imants Breidaks, kā arī Mazsalacas novada domes priekšsēdis Harijs Rokpelnis, kuŗš veicināja diskusiju saistībā ar šobrīd plaši apspriesto novadu reformu. Ar stāstiem par uzņēmīgumu un savu mērķu sasniegšanu dalījās Austrālietis Sipiņce, kas ir aktīva vietējā un pensionāru biedrības vadītāja, kā arī

uzņēmējs Andis Pikāns, kuŗš dalījās pieredzes stāstos par braucieni ar motocikliem līdz Austrālijai un laivošanas piedzīvojumu ar kanoe pa Jukonas upi, kas pierādīja, ka gribot un darot varam paveikt pat šķietami neiespējamo.

Raugoties tālāk par ieviržu sarakstu vai vieslekciju saturu, 3x3 caurvīj vairākas ļoti nozīmīgas vērtības, kas bagātina dalībniekus gadu no gada, neņemot vērā, vai ir 20. gadsimta izskaņā, vai jau labi ieskrējies 21. gadsimts. Gan nodarbībās, gan ārpus tām tika uzsvērts gan ģimenes kā balsta un mīlestības avota nozīmīgums, gan cilvēcīgums, gan tas, cik svarīgi mums apzināties to, ka esam latvieši un ko ar savu latvietību, personību, iegūtājām zināšanām un prasmēm varam darīt. Visa programma, kuŗā dalībniekiem kopā bija iespēja veidot gan rakstus, gan savu personību un raksturus, bija piesātināta ar visdažādākajām aktivitātēm. Ja pirmajās dienās kāds atbrauca ar domu, ka varēs pasīvi pavērot notiekošo un kļūt par sava veida "patērētāju", tad uz nedēļas beigām visiem noteikti bija skaidrs, ka 3x3 lietu kārtība ir citādāka. 3x3 ir par iesaisti, par līdzdarbošanos, par jaunu zināšanu apguvi un reizē arī par dalīšanos ar savām zināšanām. 3x3 mīļdarbojas visi – apzināti vai neapzināti, kopskaitā esot 200 vai 400. Tas ir tas, kas mūs bagātina un liek justies stipriem.

Jaunpils 3x3 raksts nu ir aizvīts, savīts, ierakstīts un pierakstīts. Varētu šķist, ka pielikts treknis punkts, tomēr, mūsaprāt, ikviens trīsreiztrīsnieks plašajā pasaulē jauši nejausi kļūst par 3x3 kustības vērtību vēstnešiem. Labais aizvijas un ievijas visur – godus sviņot, mācoties un mācot citus, pilnveidojot ģimenes ikdienas rutīnu, sākot jaunus ieradumus, uzdziedot, daloties ar pieredzi, radot un veidojot jauno, darot no sirds. Un, kad atkal nepieciešams jauns latviskuma un cilvēcības enerģijas lādiņš, jau pienākusi nākamā vasara ar kārtējiem 3x3 ģimeņu saietiem.

Viduslaiku tirdziņu gaisotni noslēguma izstādēs tapa Jaunpils pagalmā // Foto: Juris Grīnfelds

Oskars Stroks. Bet – vai karalis?

(Turpināts no 12. lpp.)

Kudiņš gan nelieto vārdu "pār-dot", bet gan "dāvināt" ar nosacījumu – izveidot Oskara Stroka mūzeju. Tas netika izdarīts, un 2014. gadā arhīvs, iespējams, tā daļa svinīgi tika nodota Nacionālajai bibliotēkai. Dāvinātājs bija bijušais rīdzinieks Dmitrijs Goldgābers, taču materiālos, saskaņā ar Kudiņa pausto, nav ne precīzu ziņu par tango karaļa biogrāfiju, ne arī datu par kompozīciju tapšanas laiku. Lielākoties fotoattēli un afišas, radinieku vēstules un atmiņas.

Vairāk informācijas ir par Stroka gaitām no Latvijas okupācijas brīža līdz nāves stundai 1975. gada 22. jūnijā. Par to rakstīts grāmatas 4. nodaļā "Nolieguma ēnā". Iepriekš populārais mūziķis bez žēlastības tika izslēgts no Padomju Latvijas Komponistu savienības drīz pēc iestāšanās. Interesanti, ka 1962. gadā mūziķis lūdzis viņu

tomēr pieņemt Komponistu savienības biedru rindās, un šai sakarā rīkotajā sapulcē, piemēram, Marģeris Zariņš uzsvēris, ka "Padomju Latvijas mūzikā Stroks nav ienesis neko" (140. lpp.). Debatēs Oļģerts Grāvītis norādījis, ka Stroka honorāri ir milzīgi – tāpat toreizējā PSRS viņa tango joprojām bija populāri, iespējams, kā padomju masu dziesmu pretmets ar savām saldajām melodijām un sentimentālo jūtu pasauli. Šis mūzikas renesanse sākās tikai pēc tās autora aiziešanas mūžībā, un Kudiņš norāda vēl uz kādu nepatīcību – Gidons Krēmers nav spēlējis vijoli Stroka bērēs, un, domājams, nekāda vijolmūzika atvadu brīdī vispār nav skanējusi (155. lpp.).

4. nodaļā "Pēc aiziešanas. Leģenda par Rīgas tango karali" lasāms par attieksmes maiņu pret Stroka daiļradi pēdējos gadu desmitos, tā arī nerodot atbildi uz autora uzdoto jautājumu: "Varbūt Stroks,

viņa mūzika pieder galvenokārt Krievijas kultūrai?" 5. nodaļā "Tango un Stroks" ir detalizēts pētījums par tango žanra izcelsmi un izplatību, kur interesantākās lapuses ir tās, kas saistītas ar konkrētu dziesmu rašanās apstākļiem. Uz kādām notīm Stroks pašrocīgi uzrakstījis, ka "Melnās acis" sacerējis 1929. gadā, notis izdevniecībā "Kazanova" tās izdots 1930. un, iespējams, tango popularitātes pamatā ir ne tikai jaunradītā melodija, bet arī citāts no čigānu romances "Melnās acis". Starp citu, latviski slavenais skaņdarbs saucās "Tumšās acis", un dzeju tulkojis Artūrs Briedis. Grāmatas autors gan uzstāj, ka pareizi jādzied "Ak, tavu melno acu skats..." Jaunums ir tas, ka šur un tur, arī skaņuplatēs, kā tango "Melnās acis" autors norādīts vienīgi Stroks, patiesībā vārdus sacerējis Aleksandrs Perfiljevs, kas ar komponistu sadarbojies vēl vairākkārt.

Protams, ar vislielāko interesi pētīju 6. nodaļu "Oskara Stroka kompozīcijas", lai beidzot saprastu, cik un ko "aizņēmijs" šis izdarīgais mūziķis. Krievijas autoru biedrības reģistrā uzrādīti 435 Stroka skaņdarbi, kamēr Kudiņš, pa vienam vien atsijādams, pieļauj, ka sacerējumu varētu būt apmēram 317, un arī šis skaits nav droši pierādāms. Mūzikim pierakstīti gan brazīlieša Žozē Lukēzi, gan urugvajieša Herardo Rodrigesa tango, un skumji, ka arī mūsu apziņā iegūlusies ne viena vien melodija, kuŗas īstais autors nemaz nav Stroks. Piemēram, "Gar jūras zilmirdzošo krastu" jeb "Divas sirdis" patiesībā ir Aleksandra Spiro un Leva Kosunoviča dziesma "Gar zilās jūras krastu" (358. lpp.). Pie šīs dziesmas 1937. gada krājumā "12 krievu romances" lasāma norāde: "Mūziku pierakstījis un aranžējis O. Stroks". Ar to bija gana, lai tautas atmiņā tā

ieietu kā Stroka dziesma. Tas pats ar dziesmu "Meitene", ko skandēja Mariss Vētra. Šīs dziesmas autori, izrādās, bija Arkādijis Akselrods un Vladimirs Vsvjesvjatskis (359. lpp.). Nav nekādu pierādījumu, ka tango karalis komponējis "No manis neaizej", un pilnīgi skaidrs, ka "Murka" ir Odesā dzimusi bandītu dziesma, nevis Stroka gara darbs. Bail pat domāt, tad jau "Meklējot mežā riekstus" varbūt arī nav šī komponista sacerējums, bet Kudiņš šo šļāgeri pat nepiemin.

Ar savādām sajūtām aizverot grāmatu, nospriežu, ka uzrakstīts daudz, bet visas Stroka miklas nebūt nav atminētas. Varbūt septiņi pētniecības gadi tam izrādījās par maz? Bet varbūt tās nemaz nevar atminēt? Tāpat kā rast atbildi, kam pirmajam ienāca prātā Daugavpili dzimušo skaņradi saukt par "tango karali"? Ļaužu vairums Latvijas ielās par tādu neko nav dzirdējuši...

JURIS LORENCIS

Šī gada maijā vizītes laikā Latvijā jaunievēlētā Gruzijas prezidente Salome Zurabišvili sniedza interviju *Latvijas Avīzei*, kurā, starp citu, teica: "Esmu pirmā Gruzijas prezidente, kas nāk no Eiropas, un vēlos būt pirmā tādas Gruzijas prezidente, kas kā valsts jau pilnībā iekļāvusies vienotajā Eiropā. Šai ziņā vēlos līdzināties jūsu prezidentei Vairai Viķei-Freibergai, kuŗa savas prezidentūras laikā piedzīvoja Latvijas iestāšanos NATO un ES."

Lai nu gruzīniem veicas! Man bijusi iespēja apmeklēt šo viesmīlīgo zemi gan padomju laikos, gan pavisam nesen. Iespējams, tas ir mans subjektīvais vērtējums, bet nekur citur pasaulē Latviju neciena un nemīl tik ļoti kā Gruzijā. Pa daļai dēļ mūsu sniegtā atbalsta Gruzijas-Krievijas kara laikā, pa daļai vidējās un vecākās paaudzes atmiņu dēļ. Patiesībā tās ir neizskaidrojamas, irracionālas jūtas, kuŗas mēs varbūt tā īsti nemaz neesam pelnījuši.

Par savas nākotnes mērķiem Gruzija pasludinājusi integrāciju ES un NATO. Pie valsts un pašvaldību iestādēm plīvo divi karogi – Gruzijas un Eiropas Savienības. Pat savas jaunās pases gruzīni ir izgatavojuši, izmantojot ES valstu pasu krāsu un dizainu. Vislielākie nopelni šī politiskā kursa aizsākšanai ir bijušajam prezidentam Mihailam Saakašvili, kuŗš gan kritis nežēlastībā un patlaban dzīvo trimdā Ukrainā. Pēc viņa iniciatīvas katrā lielākā pilsētā uzbūvētas jaunas policijas, tiesu, prokurātūru un pašvaldību ēkas – interesantas formas betona un stikla konstrukcijas. Tās ir caurredzamas, tāpēc katrs garāmgājējs var novērot pie rakstāmgaldiem sēdošos ierēdņus. Patiesībā šīs būves nav īpaši piemērotas karstajam un saulainajam Gruzijas klimatam, bet arhitekts ar to vēlējis demonstrēt varas pieejamību, atklātību un tuvību tautai.

Vienlaikus nevienā citā bijušajā padomju republikā neesmu novērojis tik pretrunīgu attieksmi pret padomju laiku pagātni. Vēl šodien Gruzijā var sastapt gados vecākus cilvēkus, kuŗi apgalvos, ka "Staļins neko nezināja par čekistu represijām, viss notika aiz viņa muguras". Ka Gruzijas neatkarība esot laba lieta, bet viss pārējais, kas sekojis pēc tās – īsta katastrofa. Tik bieži dzirdēts stāsts – padomju laikos dzīve bija vienkārša un droša, ne par ko nebija jāuztraucas, ārsts par brīvu, skolas par brīvu, braucām uz Maskavu skatīties Lielo teātri utt. Bet šodienas jauniešiem ir citas problēmas, un stāsti par padomju laiku "labumiem" tiem šķiet vien sena pasaka. Pašā galvaspilsētā Tbilisi centrā, Rustaveli prospektā, apskatāma piemiņas plāksne ar uzrakstu gruzīnu un angļu valodā: "1956. gada 9. marta padomju represiju upuriem." Taču patiesībā gruzīniem diezin vai vajadzētu lepoties ar to dienu notikumiem. Masu protesti Tbilisi izcēlās dažas dienas pēc Ņikitas Chruščova runas Kompartijas XX kongresā 1956. gada 25. februārī, kuŗā tika atmaskoti Staļina noziegumi. Sadur-

Skolēnu goda sardzes Genocīda piemiņas memoriālā Erevānā

smēs ar miliciju gāja bojā vairāki desmiti Staļina pielūdzēju, ap 200 tika arestēti un vēlāk tiesāti. Gāja laiks, un 1989. gada 9. aprīlī Tbilisi ielās atkal notika sadursmes – tikai tagad jau starp Gruzijas neatkarības pieprasītājiem un padomju armiju.

Gruzijai kaimiņos atrodas vēl viena zeme ar senu vēsturi – Armēnija. Pirmā pasaules valsts, kas pieņēma kristietību jau mūsu ēras 301. gadā. Ja Gruzija šodien viennozīmīgi cenšas orientēties uz Rietumiem, tad Armēnija spiesta laviēt starp Rietumiem un Krieviju. Arī tādēļ, ka valsts robežu ar Turciju (kas ir pilnībā slēgta) apsargā Krievijas armija. Vēl viens atbalsts – bagātā un politiski ietekmīgā diaspora. Emigrācijas nauda ir tā, kas visus neatkarības gadus sildījusi Armēnijas ekonomiku. No Krievijas naudu savām ģimenēm sūta viesstrādnieki, savukārt Rietumu diaspora nereti bez jebkādiem nosacījumiem nereti pat dāvina naudu senču dzimtenei, pārskaita to valsts budžetā. Ņujorkā dzimušais Džeralds Kafesjans dažādos biznesa un labdarības projektos ieguldīja vairākus simtus miljonu (!) dolaru, tostarp uzbūvēja Erevānas Modernās mākslas muzeju. Pat padomju laikos Armēnijā atgriezās repatrianti no ASV, Francijas, Grieķijas, Tuvajiem Austrumiem, Dienvidamerikas. Atgriešanās process turpinās vēl šodien. Pēdējais lielais pieplūdums – bēgļi no kara

plosītās Sirijas, kopskaitā aptuveni 10 000.

Armēnija gan nav tā mierīgākā vieta uz pasaules, kur dzīvot. Gandrīz katru dienu pie starptautiski neatzītās robežas starp Kalnu Karabachas republiku un Azerbaidžānu notiek apšaudes. Armēnijā ik uz soļa jūtama armijas klātbūtne. Pilsētās bieži redzami plakāti – priesteris svētī kaŗavīrus, kaŗavīrs baznīcā, kaŗavīrs skūpsta priesteri pasniegto krustu utt. *De facto* Kalnu Karabacha šodien ir neatkarīga armēņu valsts, kuru *de jure* gan nav atzinusi neviena pasaules valsts, pašu Armēniju ieskaitot. Territorijas ziņā tā ir aptuveni tikpat liela kā Kurzeme, iedzīvotāju skaits – aptuveni 150 000. Atkarota teritorija, kas nonāca Armēnijas kontrolē pēc vairāku gadu (1990 – 1994) ilgušā asiņaina kara. Tajā 20 000 armēņu kaŗavīri pārliecināti sakāva 75 000 viru lielos azerbaidžāņu spēkus, kuŗu pusē kaŗoja arī daudzi turki un čečeni. Bojā gāja ap 8000 armēņu (no tiem 2000 mierīgie iedzīvotāji) un 12 000 azerbaidžāņu kaŗavīru.

Var jautāt – kā gan Armēnijai izdevās noturēties? Ar naftu bagātā Azerbaidžānā ir daudz turīgāka, turpat blakus atrodas Turcija ar savu milzīgo armiju. Atbildē meklējama vēsturē. Līdzīgi kā Izraēlai, arī Armēnijai šodien tiek piedots tas, kas netiktu atļauts citiem. Jo morālais pārākums, vēsturiskā taisnīguma izjūta šajā konfliktā ir armēņu pusē. Pasaule

Kaukaza pretrunu mezgls

Gruzijas galvaspilsētas Tbilisi jaunā arhitektūra

Gruzija, Batumi pludmale

nav aizmirsusi Turcijas varas iestāžu genocīdu pret armēņu tautu 1915. gadā. Toreiz gāja bojā 1,5 miljoni cilvēku, gandrīz visi tagadējās Turcijas teritorijā dzīvojošie armēņi. Bieži esmu domājis – kāpēc ir grūtāk pastāstīt pasaulei par bolševiku zvēribām nekā par nacistu veiktajiem briesmu darbiem? Šķiet, atbildi uz šo jautājumu atradu Genocīda memoriālā Erevānā. Tā bija pirmā masu slepkavība cilvēces vēsturē, kas tika fotografēta. Līdzīgi rīkojās arī nacisti – atšķirībā no čekas bēdēm, kuŗi savus noziegumus rūpīgi slēpa. It īpaši jau tīmekļa laikmetā, kad cilvēki informāciju aizvien biežāk iegūst nevis lasot, bet gan uzver to vizuālos tēlos, šis apsūdzības fotogrāfiju formā kļūst aizvien spēcīgāka. Armēņu slaktiņa laikā varmākas labprāt pozēja blakus saviem upuriem – gan pirms, gan pēc to noslepkavošanas. Īpaši šausalīgi ir attēli, kuŗos bēdes un vēl dzīvie upuri kopā raugās kameras objektīvā. Pēc ne-

ilga laika viņi atkal pozēs fotogrāfam – bet nu jau turot rokās nogrieztas cilvēku galvas. Armēņu genocīdu šodien atzinušas daudzas pasaules valstis, to skaitā Kanada, Vācija, Francija, Krievija, Polija, Zviedrija, Vatikāns, arī Lietuva. Diemžēl ne Latvija. Attiecības ar lielo Turciju šķiet svarīgākas, mūsu amatpersonas pat izvairās lietot vārdus "armēņu genocīds". Tad kāpēc sagaidām, ka visa pasaule atzīs mūsu mocekļus?

Kalnu Karabachas piemēra uzskatāmi redzami politikas dubultie standarti, pretruna starp nāciju pašnoteikšanās tiesībām un valstu robežu negrozāmības principu. Atcerēsimies, kāda vētra sacēlās, kad tik uzmanīgais Valdis Dombrovskis uz žurnālistu jautājumu, vai Latvija atzītu Katalonijas neatkarību, atbildēja: "Ja process ir likumīgs, kādēļ gan ne?" Konsekvences te nav, parasti uzvar spēcīgākais vai tas, kuŗam ietekmīgi draugi. Ja Kosovas albaņi ir pelnījuši neatkarīgu valsti, ko atzinusi arī Latvija, tad kāpēc ne Azerbaidžānas armēņi?

Tā nu Kaukazu ir un paliek īsts pretrunu mezgls ar lielu konflikta potenciālu. Gruzija raugās uz Eiropu, Armēnija – uz Krieviju, savukārt Azerbaidžāna – uz Turciju. Turpat blakus Abhāzija un Dienvidosetija – formāli neatkarīgas valstis, faktiski Krievijas okupētas Gruzijas teritorijas. Armēnijas un Azerbaidžānas vidū valda saspīlējums, kas brīžam balansē uz jauna kara robežas. Ziemeļos – nemierīgās Krievijas musulmaņu republikas, dienvidos – Turcija un Irāna. Te vietā izteikt komplimentu Latvijas diplomātijai, kuŗai pagaidām izdevies izlīvēt šajā mīnu laukā un uzturēt labas attiecības ar visām trim Kaukāza valstīm. Jautājums – cik ilgi vēl.

Sacīkstes brīvā dabā. Armēnija, Erevāna

IEVA FREINBERGA

“Latvietība ne vienmēr ir viegla”

Katrīna Johansone ir Zviedrijas pārstāve Pasaules Dabas fondā – menedžere un speciāliste sadarbībā ar uzņēmumiem. Viņa daudz darījusi arī latviešu sabiedrības labā – bijusi Latviešu skolas valdē un astopadsmīt gadus rīkojusi latviešu bērnu nometnes Zviedrijā.

Šogad pirmo gadu Katrīna izbauda brīvību tikai piedalīties – kopā ar mazbērnu. Jā, Katrīnai ir četri lieli bērni un mazbērns, un viņa grib palīdzēt savam mazbērnam iemācīties latviešu valodu. Mazbērns ir jau ceturta paudzē latvietis Zviedrijā, jo Katrīnas Johansones tēvam bija viens gads, bet mammai tikai četri mēneši, kad viņi ar savām ģimenēm 1944. gadā aizbēga no okupācijas briesmām Latvijā.

Kā ir uzaugt trimdnieku ģimenē, kad pa visām porām bāž iekšā latvietību? Vai tas kādreiz nav par daudz?

Jā un nē. Omīte mani veda uz nometnēm, tā sākās mana latvietība. Tas bija patīkami, turklāt viņa strādāja par saimnieci virtuvē un ņēma mani līdzi. No trīs gadu vecuma mani jau veda uz latviešu skolu. Tā bija sestdienās, un tolaik tas nešķita forši, jo gribējās būt brīvai, tāpat kā citiem bērniem. To, ka tā ir liela dāvana, spēj novērtēt tikai vēlāk.

Izšķirošais brīdis pienāca, kad man bija trīspadsmit gadu un vajadzēja izvēlēties – būt latvietei

vai ne – ne aizmirst, bet noliegt, ka tā būtu daļa no manas identitātes. Taču man bija viena jauka tante, un viņa teica – nē, tu esi latvietē! Tā, pateicoties viņai un saviem pusaugu draugiem, kas trīspadsmit gadu vecumā man bija ļoti svarīgi, esmu palikusi latvietē. Un tie draugi vēl arvien man ir ļoti tuvi. Tomēr pamats visam ir omīte, kas ar mani pavadīja daudz laika un runāja latviski.

Es piedalījos arī latviešu aktivitātēs, un reiz nāca atskārsme, ka tas ir tik aizraujoši – dejojot latviešu tautasdejas vai sēdēt kopā krodziņā un dziedāt latviešu tautasdziesmas vai ziņģes. Tā kopības sajūta mani ir cieši turējusi latvietībā. Bet man latviskuma kodols, ko gribu nodot bērniem, ir – sajūta to prieku, kas rodas, dziedot tautasdziesmas, dejojot tautasdejas. Tā es viņos varu paturēt latvietību, lai viņi saprot, ka tā ir īpaša dāvana.

Kāpēc ir labi būt latvietim, piemēram, Zviedrijā? Vai tas nav kaut kāds pašmērķis vecākiem un vecvecākiem?

Nē, tas bagātina. Pirmām kārtām valoda ir atslēga visam. Tāpēc tā jāmācās un jābūt pacietīgam, ja arī bērns negrib. Tādējādi tu bērnam uzdāviņi divas pasaules.

Kad atbraucu uz Latviju, vienmēr nejutos te ļoti iederīga, dažkārt jūtu, ka mēs tomēr esam ne daudz citādi vai runājam citādi.

Bet tam var tikt pāri, visam nav jābūt rožainam visu laiku. Tas varbūt ir mazliet sāpīgi, bet tur ir arī kaut kas pozitīvs.

Saviem bērniem mēdzu teikt – omīte bēga no kara, viss bija zaudēts, sadedzis, palicis Latvijā, mantas un draugi, viss gāja bojā. Taču tie, kas mums uzbruka, nav uzvarējuši – mēs uzvarējam. To es mēģinu stāstīt saviem bērniem, lai viņi izjūt, ka latvietība ir gluži vai pienākums. Un tas vienmēr ir viegli.

Cilvēkam ir svarīgi kaut kam piederēt. Vai tu piederi Zviedrijai vai Latvijai? Vai nav grūti sadalīties?

Esmu simtprocentīga latvietē. Tomēr arī jūtu, ka esmu uzaugusi Zviedrijā, ka man ir zviedriskā domāšana – pieņemtās normas: attieksme pret ārzemniekiem, sievietēm un vīriešu līdztiesību, ādas krāsu, ticību, dzimumpiederību. Ikvienam no mums ir sava vērtība – tā domāt Zviedrijā ir norma, tas nav nekā neparasts.

Mēs te, Latvijā, neesam tik brīvi domāšanā?

Nē, kaut gan ne visi, protams. Ļoti bieži Latvijā cilvēkus ieliek rāmjos – sievietēm ir jābūt šādām un vīriešiem – tādiem; tie ir sievietes darbi un tie ir vīriešu darbi; ārzemnieki ir šitādi, arabi tādi un melnie – vēl citādi.

Vai tas ir padomju laika mantojums? Vai cilvēki vienkārši nav redzējuši pasauli?

Varbūt abi. Padomju mantojums ir ietekmējis cilvēkus. Arī tādus, kas ir ceļojoši. Arī man ir daži draugi Latvijā, kuŗu uztvere un domāšana ir citāda, un tas man ir liels brīnums.

Es pati ļoti daudz ceļoju darba dēļ, satieku visādu tautību cilvēkus, un mani ļoti sirsnīgi visur uzņem – vai tā Turcija, Kamboģa vai Ķīna! It visur es jūtu, ka mēs esam tādi paši, mums visiem vienādi sāp kāja, mēs milam tāpat, priecājamies tāpat un bēdas mums ir tādas pašas. Jāskatās uz to, kas mūs vieno, nevis uz to, kas šķel.

Vai Latvijas latvieši un diasporas latvieši ir vienoti? Vai dažkārt mēs sevi nenomokām ar bezjēdzīgiem aizspriedumiem?

Kad esmu, piemēram, 3x3 saietā, redzu, ka esam ļoti vienoti. Te cilvēki ir atvērti, draudzīgi, mēs cits citu uzrunājam uz “tu”, un tas palīdz iepazīties. Un cilvēki priecājas – ā, tu esi no turienes, tu – no turienes, no Rīgas vai Kataras – o, forši, no Brazīlijas! Te ir līdzīgas vērtības, te saviem bērniem un mazbērniem vari dot, un arī pats iegūt – kaut ko cēlāku par ikdienišķo.

Man patīk, ka cilvēki, kuŗus satieku 3x3, uz visu neskatās tik ļoti drūmi, viņi redz arī iespējas kaut ko darīt. Un varbūt mēs varam darīt kopā.

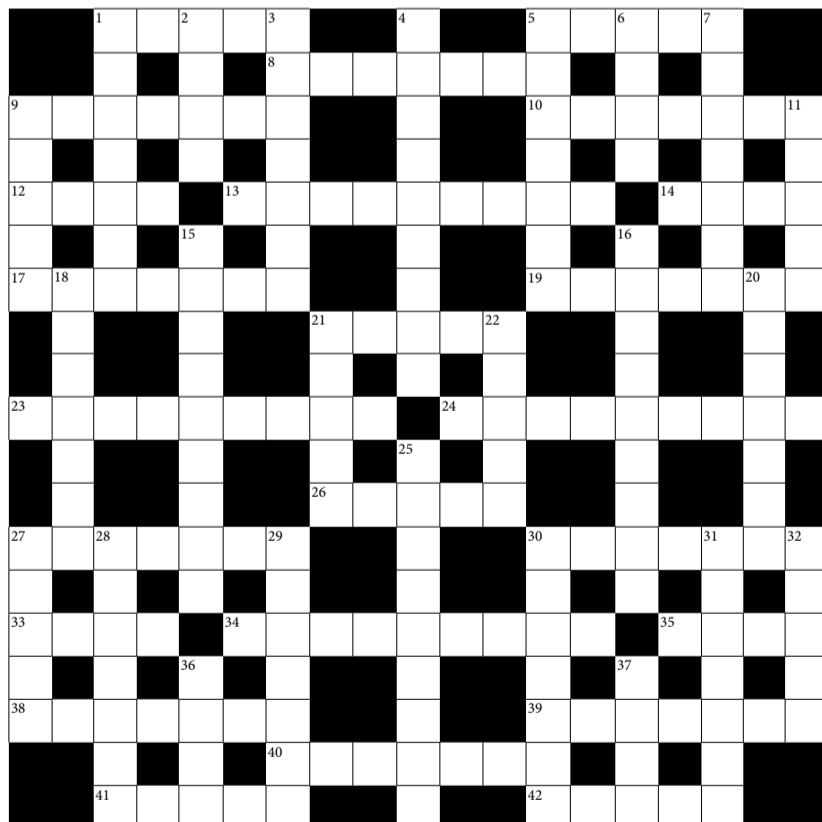
Es strādāju ar vides jautājumiem un satieku cilvēkus, kas nomākti teic – mums ir klimata pārmaiņas, mēs zaudējam bioloģisko daudzveidību, viss ir par vēlu un iet uz galu. Tad es viņiem saku – ir par vēlu būt negatīviem. To mēs varējam darīt pirms piecdesmit gadiem. Tagad mums ir jābūt optimistiem, lai tiktu pāri visiem šķēršļiem.

To pašu es varu teikt par latvietības jautājumiem – domāt gaišāk, draudzīgāk! Cilvēks var iespaidot savu apkārtni – ar pozitīvo vai negatīvo. Saprotu, ka nav viegli būt pozitīvam, ja pašam ir grūti, tomēr esi pateicīgs par to, kas ir, un nebēdā par to, kā nav.

Publikācija tapusi sadarbībā ar portālu latviesi.com.

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

KRUSTVĀRDU MĪKLA

skrimšļu kopums. 4. Uzņēmuma vadītājs. 5. Krodziņš Italijā. 6. Laukuma mērvienība angļu mēru sistēmā. 7. Kazragi. 9. Pēc neilga laika. 11. Lopkopis Mongolijā. 15. Ierice radio-technikā. 16. Vīrieša vārds (febr.). 18. R. Grīnblata balets. 20. Dunči ar trīsšķautņainu asmeni. 21. Zvirbuļveidīgo kārtas putns. 22. Periodisks izdevums. 25. Latviešu dzejnieks (1856-1940). 27. Mēbele. 28. Novada centrs Zemgalē. 29. Sadržīves pakalpojumu sniegšana iedzīvotājiem. 30. Sens rokraksts. 31. Apdzīvota vieta Tukuma novadā. 32. Apdzīvota vieta Jēkabpils novadā. 36. Sena. 37. Pilsēta Vidzemē.

Krustvārdu mīklas (Nr. 32) atrisinājums

Līmeniski. 4. Kaboverde. 7. Īrija. 8. Korso. 9. Kapteinis. 10. Nevada. 11. “Aka”. 13. Stelpe. 18. Kalvene. 21. Parūka. 23. Atmata. 24. Guņo. 25. Orts. 26. Kadisa. 28. Operas. 29. Tramīgs. 34. Rātnas. 35. Dao. 37. Verona. 38. Tauskagne. 39. Rover. 40. Kaira. 41. Abiturija. **Stateniski.** 1. Kontra. 2. Letika. 3. Krāces. 4. Kakadu. 5. Eksoti. 6. Aslape. 12. Kava. 14. Laineri. 15. Intriga. 16. Bakas. 17. “Būris”. 19. Āmtes. 20. Ātras. 22. Aga. 23. Aso. 27. Emba. 30. Pārdot. 31. Šautra. 32. Seneka. 33. Ankara. 35. Dūksts. 36. Onagra.

Līmeniski. 1. Sens gaismeklis. 5. Kuģa kāpnes. 8. Smieklīga. 9. Asteru dzimtas augs. 10. Valsts galvaspilsēta Eiropā. 12. Laistīt. 13. Persona, kas labo tekstus, rokrakstus. 14. Bangladešas galvaspilsēta. 17. Rauga mīklas cepumi. 19. Tēls A. Āimā romānā “Trīs musketieri”. 21. Latviešu rakstnieks (1883-1940). 23. Liels cauruļvads, kuŗu ieplūst šķidrums, gāze no tam pievienotiem mazākiem cauruļvadiem. 24. Latviešu dzejnieks (1803-1878).

26. Sievietes vārds (martā). 27. Mašīna koku sazāģēšanai dēļos. 30. Garšviela. 33. Mazi bezastes pērtiķi. 34. Pastaiga. 35. Apdzīvota vieta Ventpils novadā. 38. Neizpaužami. 39. Garnele. 40. Spožākā zvaigzne Lielā Suņa zvaigznājā. 41. Posms kādā procesā. 42. Publiska demonstrācija un vērtēšana.

Stateniski. 1. Uzņēmīga, draiskulīga kalpone veclaiķu komēdijās. 2. Stāvoklis sporta spēlēs ar bumbu. 3. Ķermeņa kaulu un

Vēlaties uzzināt par tautiešiem Lielbritānijā?

www.latviesiem.co.uk

NEKROPOLE
PERSONU, NOTIKUMU UN KĀPU KULTŪRVĒSTURISKA ENCIKLOPĒDIJA

Aicinām atbalstīt virtuālo enciklopēdiju **Nekropole.info**

arī materiāli, veicot mērķa ziedojumus.

Šis ir unikāls projekts, kuŗam nav analoga pasaulē. Mēs tveram pasaules aizejošo vēsturi, par centrālo asi, ap kuŗu viss griežas, liekot Latvijai.

Tas varbūt ir ambiciozi, bet – kuŗš gan darīs, ja ne mēs paši!?

www.nekropole.info

LATVIJAS SPORTISTI LATVIJĀ

Vienības brauciens 29. reizi

Siguldā aizvadīts 29. Latvijas riteņbraucēju Vienības brauciens, kurā vairāk nekā 5000 dalībnieki pedalējās kādā no četrām distancēm. Pozitīvi uzlādēti un smaidīgi cilvēki, krāšņi tērpi, ekskluzīvi velosipēdi, sportiskais gars.

Tas viss bija vērojams Siguldā, kas uzņēma Baltijas valstu lielāko un tradīcijām bagātāko velo notikumu – 29. Latvijas riteņbraucēju Vienības braucieni.

Dienas vērienīgākais starts, kuŗa minūtes, bija Tautas brauciens. procedūra ilga vairāk nekā desmit Uzvaru vīriešu konkurencē

Mārtiņš Malsovs

šajā distancē svinēja Mārtiņš Malsovs, bet starp dāmām ātrākā izrādījās Renāte Rodionova. Abi izpelnījās arī firmas Isostar kalnu karaļa titulus.

Renāte Rodionova

Viens no dalībniekiem mājās devās ar jaunu *Trek* velosipēdu, ko ar Toma Skujiņa parakstu sarūpēja veikals *Veloprofs*.

Vienības braucienā spēkiem mērojās arī MTB braucēji. Uzlabotajā trasē jau no starta divatā aizmuka Jānis Priževoits un Lauris Purniņš. Abi bijušie komandas biedri spēja pārsvaru nosargāt līdz finišam. Par spīti krampjiem kājās, finišā pirmais bija Priževoits. Otrā vieta Purniņam, bet trešā Sandijam Kļaviņam. Dāmām uzvarēja Lāsma Ozola, kurai sekoja Anita Antone. 99 kilometru garajā Sporta šosejas braucienā vīriešu konkurencē dominēja Igaunijas riteņbraucēji, kas arī sadalīja visu goda pjedestalu. Labākais no latviešiem bija Māris Bogdanovičs, kuŗam ceturta vieta. Dāmu konkurencē triumfs Latvijas junioru čempionei Santai Sanijai Jurgenei. Viņai sekoja Sanda Petunova un Zane Kalverša-Ķenge.

Kuplākās ģimenes godu pirmo gadu izpelnījās Flakšu ģimene, kuplākā pašvaldība bija Rīgas pilsētas pašvaldība, bet kuplākais uzņēmums pēc vairāku gadu pārtraukuma bija *Sadales tīkls*, no kuŗa Vienības braucienā piedalījās 199 braucēji. Vecākais dalībnieks bija Edgars Račis, kurš šogad svinēs 90. dzimšanas dienu.

Čeiss Badingers spēlē vecvecāku dzimtenē

Nesen Jūrmalā notikušajā Pasaules tūres trīs zvaigžņu turnīrā plūdmales volejbolā startēja arī latviešu izcelsmes amerikānis Čeiss Badingers. Viņam atbraukšana uz Latviju saistījās ar emocionālu pārdzīvojumu, jo pirmo reizi tika skatīti vecvecāku dzimtie krasti. Badingers ir dzimis ASV, bet viņa vectēvs pēc Otrā pasaules kara aizbēga no Latvijas, lai paglābtos no Padomju Savienības smagā režīma. Sportista vectēvs par smago dzīves periodu un bīstamajiem gājieniem, lai tiktu prom no KGB aģentiem, pat sarakstījis grāmatu, tomēr ar labākajiem stāstiem viņš reizēm padalās pats, ko ļoti labprāt noklausās viņa mazdēls Badingers.

(Turpinājums 20. lpp.)

PĒRK

Nopirkšu īpašumu ar mežu. Tālr. +371 24002400.

LATVIEŠU FILMAS
Jaunās Latviešu filmas no "Latvija 100" sērijas, DVD formā, var dabūt īrēšanai Amerikā.
Info: kindriks@aol.com

Salas baznīcā, 4 Riga Lane, Melville, NY
Svētdien, 6. oktobrī

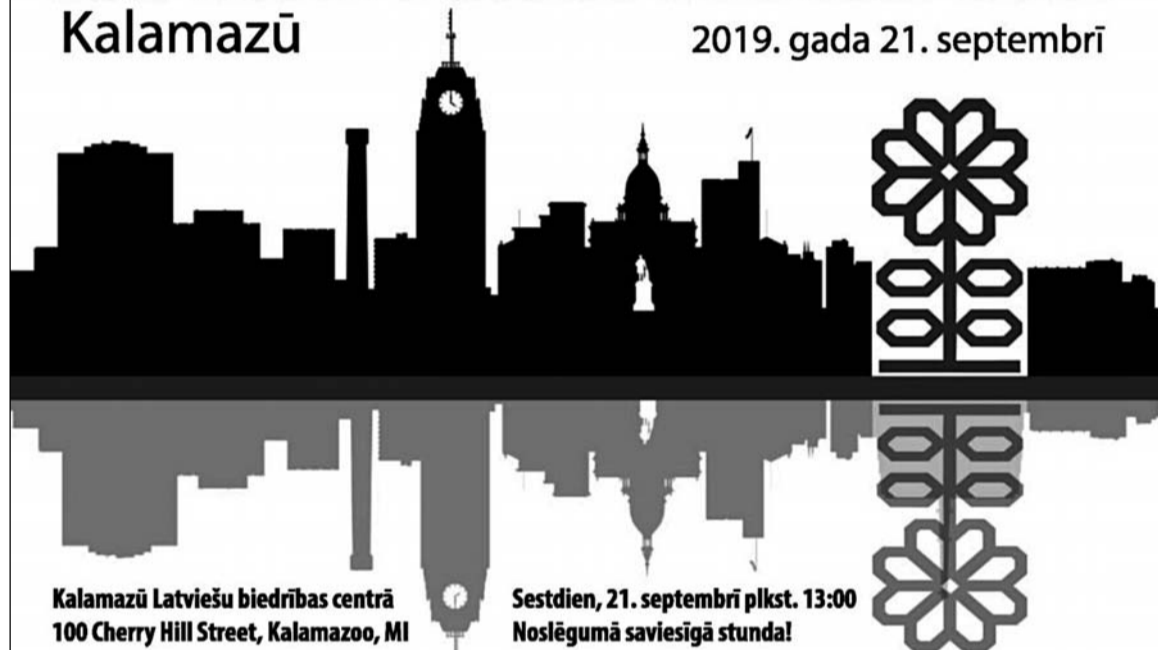
PLĀUJAS SVĒTKU SARĪKOJUMS

Mūsdienu latviešu dzejnieku darbus lasīs
KĀRLIS VĒRDIŅŠ
Dziesmas ar dzejnieku vārdiem spēlēs un dziedās
JĀNIS OZOLIŅŠ

Siltas pusdienas, kafija un izloze "Uz kārā zoba"
Laipni ielūdz Salas novada dāmu komiteja

LATVIEŠU FONDA PILNSAPULCE Kalamazū

2019. gada 21. septembrī

Kalamazū Latviešu biedrības centrā
100 Cherry Hill Street, Kalamazoo, MI

Sestdien, 21. septembrī plkst. 13:00
Noslēgumā saviesīgā stunda!

Pilnsapulces laikā būs apskatāmas Zaigas Minkas gleznas, Rītas Grendzes zīmējumi no sērijas "Pieturzīmes" un "Redīgētas", un Kristas Svalbonas portreti un lāzergriezumi no sērijas "Displacement"

Latvijas Nacionālās Operas Gilde

aicina svinēt

Latvijas valsts 101. gadadienu

18. novembrī pl. 20:00 Kārnegija zālē Ņujorkā

ar Andra Nelsona un Bostonas simfoniskā orķestra koncertu un LNOB rīkotu pieņemšanu

Labdarības sarīkojums Latvijas Nacionālās operas un baleta orķestra atbalstam

Labvēju biļetes uz koncertu un pieņemšanu
\$150 - balkonā (Dress Circle)
\$180 - parketā (Parquet)

Ja vēlaties pievienoties tikai pieņemšanai, ieejas karti var iegādāties pret \$75 ziedojumu

(Labvēja vārdu minēs LNOB reklāmās un tīmekļa vietnē)

Biļetes lūdzam rezervēt pa e-pastu: iveta@grava.net vai tel. 202 506 0055

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Kravas pārvadājumi starp ASV un Latviju!

Visāda veida kravas sūtījumi: **pārcelšanās** (uz vai no Latvijas), **auto transports**, **gaisa kravas** un arī naudas pārsūtījumi (caur Baltic Financial Services).

• Tagad ir laiks sūtīt lietas dārzam! Traktora sūtīšana (līdz 2 m³) - \$475. Citi rīku (griezēju, motorzāģu, plāvēju, u.c.) transports sākot ar \$75. (Muitas procedūra LV papildus.)

Zvaniet: 1-888-LATVIAN

Rakstiet: info@lasl.com • www.lasl.com

IZDEVĪGI APDROŠINĀJUMI

LRFA.org
215.635.4137

Veselības | Medicare | Dzīvības | Ceļojumu

SARĪKOJUMI / DIEVKALPOJUMI

SARĪKOJUMI BOSTONA (MA) FILADELFIJA

Filadelfijas pensionāru kopas sanākums notiks otrdien, 10. septembrī groziņu veidā. Tā sāksies plkst. 11:00 dienā Filadelfijas Brīvo latvju biedrības telpās, 531 North 7th Street. Programmā valdes ziņojumi, nākotnes darbība un pārrunas par notikumiem. Saiets beigsies ar dzimšanas dienu svinēšanu un kafijas galdu. Viesi arvien laipni gaidīti. (AB)

ŅUJORKA KATSKIĻOS HARTFORD – (CT) PRIEDAINĒ (NJ)

(1017 Hwy 33 East, Freehold, NJ 07728).

SIETLA (WA)

Sietlas latviešu sabiedriskais centrs

11710 3rd Ave. N. E.
Seattle, WA 98125

Mājaslapa: www.seattlatvian-center.com

SV. PĒTERSBURGA (FL)

Sv. Pētersburgas latviešu biedrība (5220 Brittany Dr. S, Apt. 1410, St. Petersburg, FL 33715), tālr.: 727-8272338.

Pasākumi notiek dzīvojamā kompleksa klubā *Tudor Room* 2.stāvā (5101 Brittany Dr, St. Petersburg, FL 33715).

PRIEDAINĒ (NJ) www.priedaine.com TĒRVETE

Valdes sēdes – katru ceturtdien 19:30 Centrā.

Pensionāru sanāksmes pirmdienās, 13:00, Info: 514-992-9700. www.tervete.org

ZIEMEĻKALIFORNIJA

(425 Hoffman Ave, San Francisco), Info: www.zklb.wordpress.com, ZKLB sekr. un informāc. daļas vadītāja Una Veilande tālr.: 408-813-5104, e-pasts: una.veilande@gmail.com

Katru otdien 20:00 koņa mēģinājums

DIEVKALPOJUMI

• **Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr.:** (58 Irving st, Brookline MA 02445). Info: 617-232-5994, e-pasts: bostonastrimdasdraudze@gmail.com

gmail.com, tālr.: 617-232-5994. Māc. Igors Safins. Tālr.: 617-935-4917. E-pasts: igorssafins@gmail.com. Runas stundas trešdienās 10:00 - 15:00. **Dievk. notiek 11:00.** Dievk. 12:00 Bībeles stunda.

• **Čikāgas latv. ev. lut. Ciānas dr.:** (6551 W Montrose Ave, Chicago IL 60634), tālr.: 773-725-3820; E-pasts: cianasdraudze@gmail.com; www.facebook.com/Cikagas-Ciānas-draudze-255043897965234. **Dievk. notiek svētdienās 10:00.** Pēc Dievk. kafijas galds. Māc. Gundega Puidza, tālr. birojā: 773-736-1295; mājās: 708-453-0534, E-pasts: puidza@yahoo.com

• **Čikāgas latv. ev. lut. Sv. Pētera dr.:** (450 Forest Preserve Dr, Wood Dale IL 60191). Tālr.: 630-595-0143. Māc. Ojārs Freimanis. Dr. pr. Uldis Pūliņš. **Dievk. notiek svētdienās 10:00.** Pēc Dievk. kafijas galds.

• **Čikāgas latv. baptistu dr.:** (820 Ontario St, Oak Park, IL 60302). Māc. Oļģerts Cakars. Tālr.: 708-383-5285.

• **Denveras latv. ev. lut. dr.:** (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226). Birojs atvērts ceturtdienās no 10:00 līdz 14:00. E-pasts: reglite@aol.com **Dievk. notiek svētdienās 9:30.** Pēc Dievk. sadraudzība.

• **Detroitas Sv. Paula latv. ev. lut. dr.:** (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI 48334). **Dievk. notiek svētdienās 10:00.** Seko sadraudzības stunda..

• **Dienvīdfloridas latv. ev. lut. dr.:** *Shepherd of the Coast Lutheran Church* (1901 E Commercial Blvd, Ft. Lauderdale FL 33308). Info: Ilze Folkmane Gibbs, e-pasts: folkmane@hotmail.com Info: Andrejs Jugs, tālr.: 561-447-9050. **Dievk. notiek 14:00.** Pēc Dievk. visi lūgti pie kafijas galda!

• **Dienvīdkalifornijas latv. ev. lut. dr.:** baznīca (1927 Riverside Dr, Los Angeles CA 90039). Diak. Guna Reina. **Dievk. notiek 11:00.**

15. septembrī-dievkalpojums (diak. Guna Reina)

• **Džamaikpleinas Trīsvienības latv. ev. lut. dr.:** Unitarian

Congregational Parish of Norton (2 W Main St, Norton, MA 02766). **Svētdienās 11:00 Dievk. ar dievg.** Kalpo mācītājs Dr. Jānis Keggi, draudzes sekretāre Zigrida Kručkova, tālr.: 617-323-0615.

• **Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.:** (301 N Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073), tālr.: 610-353-2227. Māc. Ieva Dzelgalvis. **Dievk. notiek 11:00.**

• **Grandrapidu latv. ev. lut. dr.:** (1780 Knapp St. NE, Grand Rapids MI 49505).

Tālr.: 616-361-6003. Māc. prāv. Ilze Larsen, tālr.: 269-214-1010. Dr. pr. Ivars Petrovskis, tālr.: 616-975-2705. **Dievk. notiek 2x mēnesī 10:00.** Pēc Dievk. kafijas galds.

• **Kalamazū latv. apv. ev. lut. dr.:** (122 Cherry Hill St, Kalamazoo MI 49996). Māc. A. Graham. **Dievk. notiek 10:00.** Pēc Dievk. kafijas galds. Dievk. video var skatīt: <https://tinyurl.com/KalLatCh>.

8. septembrī dievk. ar dievg.

15. septembrī dievk.

22. septembrī dievk. angļu valodā

29. septembrī dievk. ar dievg. (piedalās vid. apg. konf. dalībņ.)

6. oktobrī Pļaujas svētku dievk., ar dievg.

13. oktobrī dievk.

20. oktobrī, dievk. angļu valodā

• **Klīvlandes Apvienotā latv. ev. lut. dr.:** (1385 Andrews Ave, Lakewood, OH 44107). **Draudzes Dievk. notiek svētdienās 11:00. Bībeles stundas notiek 10:00 katra mēneša otrajā un ceturtdajā trešdienā. Baptistu dr.:** *Bethel Baptist Church* (2706 Noble Rd, Cleveland 44121) **dievk. notiek svētdienās 14:30.**

• **Linkolnas apv. latv. ev. lut. dr.:** (3300 C St, Lincoln NE 68510). Māc. Gija Galina, tālr.: 402-475-8106. Dr. pr. Kārlis Indriksons, tālr.: 402-438-3036. **Dievk. notiek 1. un 4. svētdienā 10:00.** Otrajā svētdienā Dievk. angļu valodā. Pensionāru saiets katrā otrajā ceturtdienā.

• **Mančesteras latv. ev. lut. dr.:** (21 Garden St, Manchester, CT 06040). Dr. pr. Astra Vilinskis, tālr.:

413-568-9062. **Dievkalpojumi notiek 11:00.** Māc. Igors Safins.

14. septembrī, plkst. 11:00 - dievk. ar dievg. Viesu māc. Igors Safins. Sekos sarīkojums ar sadziedāšanos.

19. oktobrī, plkst. 11:00 - Pļaujas svētku dievk. ar dievg. Kalpos Diakone Linda Sniedze-Taggart. Sekos sarīkojums.

• **Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsvienības dr.:** (1853 N 75th St, Wauwatosa WI 53213), tālr.: 414-258-8070. Archibiskape Lauma Zušēvica, tālr.: 414-421-3934, e-pasts: pastorlauma@gmail.com, Dr. pr. Sandra Kalve, tālr.: 414-258-8070. **Dievk. notiek svētdienās 10:00.**

• **Mineapoles – St. Paulas latv. ev. lut. dr.:** (3152 17th Ave S, Minneapolis MN 55407). Pēc Dievk. sadraudzība.

Sept. 8, 11:15 - Izbraukums pie *Noram* (no baznīcas 10:30)

Sept. 15, 10:30 - Dievk., Sv. vak; sadraudzība

Sept. 19, 11:00 - Bībeles stunda

Sept. 22, 10:30 - Dievk. un sadraudz.; 12:00 - LU gadasvētki

Sept. 24, 19:00 - Bībeles stunda

• **Montrealas latv. Trīsvienības ev. lut. dr.:** *Trinity Latvian Church* (P.O. Box 39, Station NDG, Montreal QC H4A 3P7), tālr.: 514-992-9700. www.draudze.org vai www.tervete.org Dievk. vada dr. pr. Jānis Mateus un Vik. Zvirgzds. tālr.: 514-481-2530, e-pasts: prez@draudze.org. **Dievkalpojumi Centrā.**

• **Ņubransvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.:** Draudzes dievnams (12 Gates Ave, East Brunswick, NJ 08816). Māc. Ieva Pušmucāne-Kineyko, tālr.: 908-638-1101, e-pasts: latvianlutheran-church@gmail.com. **Dievk. notiek 13:30.**

• **Ņujorkas latv. ev. lut. dr.:** Jonkeru bazn. (254 Valentine Ln, Yonkers NY). Māc. Saivars.

St. Andrew Lutheran Church (335 Reynolds Ave, Parsippany NJ). Māc. Saivars.

Salas bazn. (4Riga Ln, Melville NY). Māc. Saliņš.

Priedaine (1017 State Rte 33, Freehold NJ). Māc. Saivars.

Manhatena, *Seafarers & Intl House* (123 E 15th St, NY 10003). Māc. Saliņš.

Katskiļu nometne (231 Greenhill Rd, Elka Park, NY).

Nūdžersija, *First United Methodist Church* (1 E Broad St, Westfield NJ).

8. sept. Jonkeru bazn. plkst. 10:00 dievk., māc. Saivars;

Salas bazn. plkst. 10:30 dievk., māc. Saliņš, seko pikniks;

St. Andrew bazn. plkst. 13:30 dievk., māc. Saivars.

14. sept. Manhatenā, *Seafarers* plkst. 14:00 dievk., māc. Saliņš.

15. sept. Jonkeru bazn. plkst. 10:00 dievk. ar dievg., māc. Saivars;

Salas bazn. plkst. 10:30 dievk., māc. Saliņš.

Citur dievkalpojumu nav.

Salas bazn. plkst. 10:30 dievk., māc. Saliņš.

• **Ročesteras ev. lut. Krusta dr.:** *Atonement Lutheran Church* (1900 Westfall Rd, Rochester NY 14618). Diakone Linda Sniedze-Taggart.

8. sept. Svētdien, plkst 2:00 pm,

Dievkalpojums ar Dievgaldu. Valdes sēde.

Diakone Linda Sniedze Taggart.

6. okt. Svētdien, plkst 2:00 pm, Pļaujas Svētku Dievkalpojums un Sarīkojums. Māc. Dace Zushmane. Lūgti groziņi.

• **Saginavas latv. ev. lut. dr.:** (128 N Elm Str, Saginava, MI 48602

Mācītāja: Biruta Puiķe-Wilson mob. (269)267-5330. Kontakt-

persona: *MaryBeth* Dzirnīs mob. (989)781-1163. Epasts: dzirnīs@chartermi.net Dievkalpojumi vien-

reiz mēnesī, 1:00 pēcpusdienā, seko groziņu kafijas galds. **Nākamie dievkalpojumi: 15. septembrī, 27. oktobrī, 10. novembrī** dievkalpojums ar dievgaldu,

22. decembrī dievkalpojums ar dievgaldu.

• **San Diego latv. ev. lut. dr.:** *Ascension Lutheran Church* (5106 Zion Ave, San Diego, CA 92120),

Dr. pr. Jānis Legzdiņš, tālr.: 858-598-5451, e-pasts: jlegzdins@sanrr.com. Pēc Dievk. kafijas galds.

• **Sentluisas latv. ev. lut. dr.:** *Christ Lutheran* bazn (#1 Selma Ave, Webster Groves, MO 63119).

Dievk. notiek katra mēneša 3. svētdienā 14:00. Pēc Dievk. saiets ar groziņiem. Māc. A. Kalniņa. Dr. pr. I. Kalniņa, tālr.:

314-457-1830, e-pasts: kalninsis@charter.net

• **Sietlas latv. ev. lut. dr.:** (11710 3rd Ave N E Seattle, WA 98125). **Dievk. notiek 10:30.** Prāv. D. Cilne, tālr.: 206-674-9600, e-pasts:

cilnis@earthlink.net. Info: www.seattlatvianchurch.org

Dievkalpojumi Sietlā:

Sietlas ev. Lut. dr. (11710 3rd Ave. N.E. Seattle, WA 98125)

Dievkalpojumi notiek 10:30.

Prāveste D. Cilne, tālr.: 206-674-9600; e-pasts: cilnis@earthlink.net. Baznīcas mājaslapa: www.seattlatvianchurch.org, majja@atvars.com

• **Skenkēdijas latv. ev. lut. dr.:** *Trinity Lutheran Church* (35 Furman St, Schenectady NY 12308). Diakone Linda Sniedze-Taggart.

Nākamais dievkalpojums ir 15. septembrī.

• **St. Pētersburgas latv. ev. lut. dr.:** **Dievk. notiek 14:00 katru pirmo un trešo svētdien** *Faith Lutheran* baznīcā (2601 49th Str. N, St. Petersburg, FL), Māc. Aivars Pelds, tālr.: 727-368-0935. Dr. pr. Aija Norbergs, tālr.: 727-367-6001.

8. sept. – svētdien, plkst. 11:00 Bībeles stunda Rops mājā 727-474-5996

15. sept. – svētdien, plkst. 14:00 Dievkalpojums *Faith Lutheran* baznīcā

• **Tērvete – Trīsvienības draudze:** **Dievkalpojumi centrā.** tālr.: 514-992-9700, www.draudze.org. Māc. Zvirgzda tālr.: 613-400-3288, e-pasts: zvirgzds@me.com. Māc. Jānis Mateus.

• **Toronto – Sv. Jāņa ev. lut. latv. dr.:** (200 Balmoral Ave, Toronto, ON M4V 1J6), tālr.: 416-921-3327, E-pasts: baznica@bellnet.ca. Info: www.stjohnslatvian.ca Māc. Ģirts Grietiņš (adrese: 40 Holly-

berry Trail, North York ON M2H 2S1), tālr.: 647-986-5604, E-pasts: grietins@gmail.com. Dr. pr. Kārlis A. Jansons, tālr.: 905-338-5613, e-pasts: kjan27@gmail.com. Prvietn.

(*Turpināts 19. lpp.*)

URNU IZVADE un DIEVKALPOJUMS BRĀĻU KAPOS KATSKIĻOS SVĒTDIEN, 2019. G. 22. SEPTEMBRĪ (*agrāk šogad!*)

• Urnu izvade **plkst. 12os**, kam sekos dievkalpojums, ko vadīs prāv. O. Sniedze un diakone L. Sniedze-Taggart. Būs jauks mūzikāls kuplīnājums.

• Pēc svētdienas dievkalpojuma aicinām ikvienu uz **siltām pusdienām Rotā (cena \$18)** (kur arī var pārņakšņot) - tel. (518) 589-9878.

• **Sestdienas vakarā, 21. septembrī** kapos notiks svecīšu vakars, kas sāksies ar krēslas iestāšanos. Visus mīļi gaidīsim!

• Izvadāmās urnas aicinām **pieteikt līdz 18. septembrim** (bet var arī kapu svētkos uz vietas). Lūdzam sagādāt miršanas un pārpelnošanas apliecības ("Cremation Certificate" un "Death Certificate"). Ja sūtat, izmantojiet ASV pasta pakalpojumus: "Certified" vai "Registered US Mail" un sūtiet uz:

Latvian Memorial Park,
PO Box 8, 82 Rota Road,
Elka Park, NY 12427
tel.: (518) 589-5597

Papildus informācijai, lūdzu apciemot mūsu mājas lapu:

www.latvianmemorialpark.org

epasts: info@latvianmemorialpark.org

Nākamā izvade 2020. g. 24. maijā.

Visi laipni aicināti! Brāļu kapu pārvalde.

Atvadu vārdi

Richardam Grigoram

(1926.03.07. – 2019.05.12.)

Zane un Richards Grigori

Gadi, gadu desmiti pagājuši pavisam nemanot, un gājputni uz spārniem ir aiznesuši sev līdz vasaru pēc vasaras. Taču allaž – atgriezušies... Ar jaunām cerībām, ar prieku par atkalsatikšanos ar Mājām un ar pārlicību, ka te, Latvijā, dzimušie putna bērni būs gatavi ilgam un tālam cita rudens lidojumam pāri visai pasaulei. Tā dzīvo putni, un šķiet, ka viņu mūžs ir kā koša, daudzkrāsaina varavīksne, kas savu loku spēj liekt tik plašu, reizēm pat no mazas upītes Raunas tepat mūsu mīļajā Vidzemē līdz kādai varenai un plašai upei tālajā Kanadā. Taču reizēm putni ceļā negrib doties vieni, un viņiem līdzī aizceļo arī kāda cilvēka dvēsele, jo īpaši, ja nodzīvotais mūžs ir bijis rada putna lidojumam – dāsns, skaists, labiem darbiem un domām bagāts.

Pavisam nesen Vītolu fondu sasniedza ziņa, ka Aizsaulē tālajā Kanadā devies viens no Vītolu fonda ziedotājiem – Richards Grigors. Richarda Grigora dzimtā puse ir Rauna. Viņš vēl bija pavisam jauns, kad Otrā pasaules kara laikā cinījās latviešu leģionāru rindās. Kādā no kaujām Richards tika ievainots un kara beigās sagaidīja slimnīcā Kopenhāgenā, Dānijā. Tā kā Zviedrijas valdība izdeva leģionārus krieviem, viņš nejutās droši un, nepabeidzis ģimnazijas pēdējo klasi, izceļoja uz Vāciju un pieteicās darbam Anglijā. Kaut arī dzīve Anglijā bija materiāli nodrošināta, Richards tur nespēja iedzīvoties un emigrēja uz Kanadu, kur iepazinās ar savu tagadējo

dzīvesbiedri – Zani Vītols no Kuršiēm. Richards Grigors strādāja *Plaza Hotel Inc.* par kontrolieri un 1990. gadā aizgāja pensijā.

Zanes un Richarda Grigoru ģimenē izaugušas un izskolotas divas meitas, dzimtu kuplina mazbērni un audzudēls Nairobi *Kenya*, kuņam allaž ticis sniegts ne tikai ģimenes siltums, bet arī materiālais atbalsts izglītības iegūšanai.

Taču pirms vairākiem gadiem Grigoru ģimene izlēma atbalstīt arī kādu talantīgu, bet maznodrošinātu jauniešu Latvijā, tāpēc dibināja savu Zelta kāzu stipendiju, ziedojot šim mērķim ievērojamu naudas summu. Toreiz Zane un Richards Grigori teica: "Vītolu fonds ir liels gaismas avots maznodrošinātiem censoniem, un mēs gribam būt daļa no tā! Tāpēc mūsu 50 gadu laulības jubilejā mēs viens otram dāvinājām ieejas karti Vītolu fondā!"

Pateicoties šim atbalstam, tika izskoloti divi jaunieši: Dainis Kokins, kuņš absolvēja RTU studiju programmu Autobiļu transports, un Toms Zariņš – viņš absolvēja RTU studiju programmu Būvniecība.

Tuvojas rudens, un debesīs arvien biežāk dzirdami savādie putnu saucieni. Un tie skan tik gaiši un tīri, lai gan arī tik skumīgi, jo tās ir atvadas – no vasaras, no Latvijas, no tuvajiem un iemilētajiem. Taču tās ir arī apliecinājums, ka sekos atgriešanās – gan gaišās atmiņās, gan mūžīgā pateībā par labajām domām un darbiem, kas veikti savas Tēvzemes labā.

VĪTOLU FONDS

DIEVKALPOJUMI

Sibilla Korule. Dāmu kom.pr. Maija Sukse, tālr.: 416-221-4309.

• **Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.:** Draudzes nams (400 Hurley Ave, Rockville, MD 20850-3121), tālr.: 301-251-4151, e-pasts: dc-draudze@gmail.com Info: www.dcdraudze.org Mācītāja prāv. Anita Varsberga Pāža, mob.tālr.: 301-302-3270, e-pasts: macanitavp@gmail.com, dr. pr. Dace Zālmane (tālr. 703/442-8458 un epasts-dzalmanis@yahoo.com).

Kārtējie dievkalpojumi ir ar Svēto Vakarēdienu. Seko kristīgā sadraudzība pērminderes un

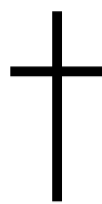
palīgu izkārtojumā.

ATZĪMĒŠANAI KALENDĀROS: **8. septembrī** – Latviešu skolas jaunā Mācību gada atklāšana.

• **Ziemeļkalifornijas latv. ev. lut. dr.:** (425 Hoffman Ave, San Francisco).

Lūgums sūtīt SARĪKOJUMU un DIEVKALPOJUMU ziņas uz e-pastu: rigaven@aol.com Inesei Zaķis

Vēlams sūtīt darbdienās, vēlākais – PIEKTDIENĀS!

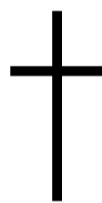
Mūžībā aizgājusi mūsu mīļā sieva un māte

INESE HINCENBERGS,

dzim. ŠULCS

Dzimusi 1932. gada 18. martā Rīgā, Latvijā,
mirusi 2019. gada 11. augustā Oakland, CE

EDVĪNS
ANDRIS UN AIVARS

Mūžībā aizgājusi mana mīļā

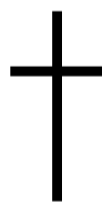
MAIJA SKAŅGALIS,

dzim. PULKSTĒNIS

Dzimusi 1940. gada 25. jūlijā,
mirusi 2019. gada 21. augustā Ņujorkā

*Mierā tavas čaklās rokas,
Klusē tava labā sirds.*

Viņu gaišā, mīļā piemiņā paturēs
VĪRS ANRIS, BRĀLIS KĀRLIS
RADI ASV UN LATVIJĀ

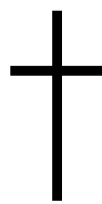
Dieva mierā aizgājis

ARVĪDS A. SPĪGULIS

Dzimis 1918. gada 20. septembrī Katvaru pagastā, Latvijā,
miris 2019. gada 19. augustā Newton, MA

*Daudz darbiņi padarīti,
Daudz soliņi iztecēti,
Lai nu mīļi Zemes māte
Pārklāj savu sēgenīti.*

Viņu mīļā piemiņā paturēs
BĒRNI MARUTA, KĀRLIS UN ANITA
MAZBĒRNI JENNY, RYAN, ERIC UN BEN
MAZMAZDĒLS HUDSON

Mūžībā aizgājusi mūsu mīļā māte un vecāmāte

VELTA PIČUKANS

Dzimusi 1928. gada 4. augustā Rīgā,
mirusi 2019. gada 15. augustā Westlake, Ohio

*Un kad es paskatos uz rietiem,
Kāds man uz pleca roku liek:
Mums šajā dzīvē visa pietiek,
Mums tikai laika nepietiek.
(Imants Ziedonis)*

Skumst
MEITA ILZE AR VĪRU MICHAEL
MAZMEITA LIJA

LATVIJAS SPORTISTI LATVIJĀ UN PASAULĒ

(Turpināts no 17. lpp.)

Čeiss Badingers guvis punktu
// FOTO: sports.yahoo.com

No sākuma Badingers trenējās gan basketbolā, gan volejbolā, tikai vēlāk izšķīrās par labu volejbolam. Pirms kļūšanas par profesionālu plūdmales volejbolistu Badingers septiņas sezonas aizvadīja Nacionālajā basketbola asociācijā (NBA), tomēr pēc laika sapratis, ka šī vide viņam neiet pie sirds, tāpēc nolēmis pamest šo sporta veidu. Saikne ar Latviju viņam palīdzējusi ātrāk pieņemt lēmumu par piedalīšanos Jūrmalā Pasaules tūres trīs zvaigžņu turnīrā. „Priecīgākā par manu ierašanos bija vecmamma, kuŗa ļoti gaidīja, kad beidzot atbraukšu uz šejieni,” par braukšanu uz Latviju stāstīja sportists. Badingera vecmamma, kuŗa dzīvo Rīgā, viņam teikusi, ka Latvija ir skaista – ar mazām ieliņām un daudzās no tām klājojot bruģakmeņi.

Ar savu pārinieku Keisiju Patersonu Čeisijs Badingers tika līdz ceturtdaļfinālam. Toties Amerikas latvietis bija sajūsmā par Jūrmalas turnīru: „Ļoti patīk, ka turnīrs notiek plūdmaļē, jo lielākoties Pasaules tūres posmi notiek laukumos, kur smiltis ir atvestas. Ir krietni patīkamākas sajūtas spēlēt istā plūdmaļē, kad blakus ir jūra. Tāpat smiltis ir ļoti mīksta – gluži kā staigāt pa spilveniem. Arī laika apstākļi ir lieliski,” turnīru slavēja sportists.

Čeisa Badingera mērķis ir nokļūt olimpiskajās spēlēs: „Kad sāku spēlēt plūdmales volejbolu, tas arī bija viens no maniem mērķiem – iekļūt Olimpiādā. Vēlētos izcīnīt medaļu, tomēr konkurence ir liela – bet, cerams, ka izdosies tur iekļūt.” Badingers/Patersons šobrīd pasaules ranga tabulā ir 40. vietā, viņiem priekšā vēl četri ASV pāri. Viņu abu augstākā izcīnītā vieta ir piektā vieta četru zvaigžņu turnīrā Brazīlijā šā gada maijā.

Starptautiskas sacensības Eiropa – Amerika

Latvijas šķēpmetēja **Lina Mūze** iekļauta Eiropas komandas sastāvā 9. un 10. septembrī gaidāmajās sacensībās, kuŗās savstarpēji spēkosies Eiropas un ASV vieglatlēti.

Lina Mūze

Mūze ir vienīgā Latvijas sportiste, kuŗa iekļauta Eiropas komandā, bet sacensības norisināsies Minskā. Mūze savus metienus izpildīs 9. septembrī. Sacensību formāts nosaka, ka katrā disciplīnā piedalīsies četri sportisti no katra kontinenta. No kaimiņvalstīm sacensībās piedalīsies divi Lietuvas sportisti – šķēpmetējs Edis Matusevičs un trīssoļlēcēja Diana Zagainova un Eiropas līderis šķēpmešanā – igauņis Magnūs Kirts. Ielūgumu piedalīties sacensības saņēma arī Latvijas rekordiste vesera mešanā Laura Igaune, kuŗa sacensībās nestartēs, lai turpinātu gatavoties Pasaules čempionātam Dohā.

Gandarījumu par gaidāmajām sacensībām puda Eiropas Vieglatlētikas asociācijas prezidents Sveins Arne Hansens: „Mēs esam priecīgi paziņot, ka pirmo reizi kopš 60. gadiem rīkojam šādu sacensību formātu. Programmā iekļautas skriešanas disciplīnas līdz 3000 metriem (izņemot 4x400 metru stafeti), visas mešanas un lēkšanas disciplīnas, kā arī 4x100 metru stafete. Papildus tam būs jauktā stafete, jo olimpisko spēļu programmā Japānā 2020. gadā paredzēta jauktā 4x400 metru stafete,” sacensību programmu ieskicēja Hansens. „Turklāt liels prieks par to, ka tik daudzi Eiropas labākie vieglatlēti ir apstiprinājuši savu dalību, lai aizstāvētu Eiropas godu šajās sacensībās. Abu komandu sastāvā ir pasaules līmeņa sportisti, tāpēc ticu, ka sacensības būs aizraujošas kā sportistiem, tā skatītājiem,” gandarīts par spēcīgo dalībnieku sastāvu bija prezidents.

***

Lina Mūze Cīrihē izcīnīja septīto vietu Dimanta ligas finālā, šķēpu raidot 61,60 m tālu. Mūze Cīrihē piecos no sešiem metieniem pārsniedza 60 metru robežu un trijos – 61 metra atzīmī, labāko rezultātu sasniedzot ceturtajā mēģinājumā un demonstrējot labu stabilitāti (61,52 m-60, 39 m-60,37 m-61, 60m-61, 10m-58,21). Finālā Latvijas šķēpraide bija iekļuvusi ar ceturto labāko punktu summu. Sestajā vietā ierindojās Rīgā vairākkārt bijusī turciete Eda Tusuza, kuŗa spēja par 21 centimetru vairāk nekā Mūze, bet aiz Latvijas sportistes 61 cm attālumā palika baltkrieviete Tacjana Haladoviča.

Airēšana

Latvijas airētāja **Sanita Pušpure**, kas pārstāv Īriju, Austrijā nosargāja savu pasaules čempiones titulu. Pušpure akadēmiskajā airēšanā vieniniekos 2000 m distanci veica septiņās minūtēs un 17,140 sekundēs, savu tuvāko sāncensi jaunzēlandieti Emmu Tvīgu apsteidzot pat 3,42 sekundēm. Savukārt bronzas medaļa tika amerikānietei Kārai Kolerai, kuŗa no Sanitas atpalika vairāk nekā piecas sekundes.

Ar iekļūšanu finālā Pušpure nodrošināja sev ceļazīmi uz

Tokijas Olimpiskajām spēlēm. 37 gadus vecā sportiste par pasaules čempioni kļuva jau otro gadu pēc kārtas. Vēl viņas sasniegumu sarakstā divas Eiropas čempionāta bronzas medaļas. Bronzas medaļa viņai arī, startējot zem Latvijas karoga, kad 2003. gadā viņa izcīnīja bronzu pasaules čempionātā U-23 vecuma grupā.

Latvijas vieglsvara pārairu divnieka ekipāža **Evita Bole/Olga Svirska** pasaules čempionātā Austrijā finišēja otrajā vietā D finālā un ieguva 20. vietu sacensību kopvērtējumā. Latviju pasaules čempionātā pārstāvēja arī **Jeļizaveta Simačeva** vieninieču klasē, kur viņa ierindojās 33. vietā. Latvijas airētājas pasaules čempionātā palika bez olimpiskajām ceļazīmēm, bet tiesības 2020. gadā doties uz Tokiju vēl varēs nodrošināt pēdējās kvalifikācijas sacensībās pavasarī.

Basketbols

Latvijas **U-16 meiteņu** basketbola izlase Ziemeļmakēdonijā ar 45:80 zaudēja Čehijas vienaudzēm pēdējā spēlē Eiropas kadetu čempionātā. Latvijas vienība ierindojās astotajā vietā. Komandas treneris – Matīss Rožlapa.

Latvija ir vienīgā valsts Eiropā, kuŗas jauniešu komandas šovasar piedalījās U-19 Pasaules kausa izcīņā gan puīšu, gan meiteņu konkurencē, kā arī Eiropas čempionātā A ligas visās sešās grupās. Diemžēl U-20 un U-18 basketbolisti zaudēja vietu elitē.

Latvijas **sieviešu 3x3** basketbola izlase, kuŗas sastāvā ir Baiba Eglīte, Ieva Kūlīte, Kristīna Petermane un Liene Stalidzāne, Ungārijā izcīnīja Eiropas kausa izcīņas bronzas medaļas.

Latvijas sieviešu kvartets, kas čempionātā izlikts ar 14. numuru, bronzas spēlē ar rezultātu 17:13 pārspēja Nīderlandes vienību, kuŗai turnīrā bija sestais numurs. Šajā spēlē rezultatīvākā Latvijas izlases rindās bija Kūlīte, kuŗa guva 11 punktus.

***

Pasaules tūres **Masters** sērijas turnīrā **3x3** komanda **Rīga**

Ghetto Basket Ungārijas pilsētā Debrecenā uzvarēja Serbijas **Vrba** – 17:15, Ungārijas **Debrecen** – 21:17, Francijas **Nantes** – 21:19, Sauda Arabijas **Jeddah** –

Viņu vietā tika apstiprināti **Māris Krakops**, uzņēmējs un šaha turnīru organizators **Artūrs Michailovs** un lielmeistars **Ņikita Meškovs**. Bez viņiem

// FOTO: FIBA

21:12, bet finālā zaudēja Serbijas **Liman** vienībai – 18:21.

Latvijas 3x3 komandas spēlētājs **Kārlis Lasmanis** kļuvis par rezultatīvāko basketbolistu Pasaules tūrē, kā arī izpildījis visvairāk bumbas metienos grozā no augšas, vēsti Starptautiskā Basketbola federācija (FIBA).

Kārlis Lasmanis

25 gadus vecais Lasmanis rezultatīvākā spēlētāja godu nopelnīja īsi pēc tam, kad viņa pārstāvētā komanda iekļuva Pa-

Māris Krakops

valdē turpinās strādāt **Guntars Antoms**, **Alberts Cimiņš**, **Jānis Isakovs**, **Ilmārs Krūms**, **Egons Lavendelis**, **Normunds Miezijs** un **Līga Ungure**. Par jauno LŠF viceprezidentu nu kļuvis **Ilmārs Krūms**.

Kopš neatkarības atgūšanas **Māris Krakops** ir deviņais LŠF prezidents. Pirms tam šo misiju uzņēmās **Āris Ozoliņš** (2010–2011, 2015–2019), **Pēteris Šmidre** (2011–2015), **Ilmārs Krūms** (2008–2010), **Oļegs Lūkins** (2004–2008), **Valdis Kalnozols** (2001–2004), **Māris Gulbis** (1996–2001), **Aleksandrs Lavents** (1994–1996) un **Olafs Kronlaks** (1990–1994).

Dambrete

Bulgārijā risinājās svarīgākais turnīrs jaunajiem dambretistiem – pasaules jaunatnes čempionāts 64 lauciņu dambretē. Sacensoties ar labākajiem dambretistiem no 14 valstīm, Latvijas izlases pārstāvji sasniedza lieliskus rezultātus, iegūstot 11 medaļas. Pasaules čempionātā Latvijas izlasei divas sudraba un deviņas bronzas medaļas. Par turnīra vicečempioni kļuva **Varvara Ivanova** (Dambretes skola „Domātpriekš”), kā arī sudrabs studentu kopvērtējumā **Magdalēna Neredas** (Limbažu un Salacgrīvas NSS). Deviņi Latvijas izlases pārstāvji mājās atgriezās ar bronzas medaļām: **Annija Žilinska** (Rīgas 72. vsk.), **Malvīne Misāne** („Domātpriekš”), **Kārlis Kalējs** („Domātpriekš”), **Eduards Betlers** („Domātpriekš”), **Roberts Serpāns** (Kuldīga), **Valda Vasariete** (Salaspils), **Klāvs Norenbergs** (Limbažu un Salacgrīvas NSS), **Roberts Grišins** (Lietuviešu vsk.) un **Reinis Štāls** (Bauska). Trešā vieta un bronzas medaļa arī meiteņu izlasei valstu kopvērtējumā.

Sporta ziņas sakopojis
P. KARLSONS